

List

LETO XVII
ŠT. 6,7
30. JUNIJ 2010
1,60 EUR

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

KNJIŽNICA VELENJE
TITOV TRG 05
3320 VELENJE

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

Objavljamo intervju z
dr. Damijanom Justinekom

KOMISIJA ZA PRIZNANJA

Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, telefon: (03) 89 84 300, fax: (03) 89 84 333

Na podlagi Odloka o priznanjih Občine Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 7/96 in 6/08) Občina Šoštanj objavlja

RAZPIS
ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE ŠOŠTANJ V LETU 2010

- 1** Predloge za podelitev priznanj Občine Šoštanj v letu 2010 lahko vložijo strokovne ustanove, zavodi, društva, organizacije, fizične in pravne osebe.
- 2** Vrste priznanj v skladu s 3. členom odloka so:
 - častni občan,
 - priznanje Občine Šoštanj,
 - plaketa Občine Šoštanj.
- 3** Priznanje se lahko podeli posameznikom, skupinam, organizacijam in skupnostim, podjetjem, društvom, zavodom ter drugim pravnim osebam. Priznanje se lahko podeli tudi uglednim gostom oz. delegacijam, ki uradno obiščejo občino.
- 4** Priznanje se podeli: za dosežke, ki prispevajo h kvaliteti življenja občanov in imajo pomen za razvoj in ugled občine na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, športa ter humanitarnih in drugih dejavnosti. Priznanje se podeli tudi za izkazano izredno požrtvovalnost, hrabrost in človekoljubnost ob izjemnih dogodkih.
- 5** V letu 2010 so predlagana naslednja priznanja:
 - eno priznanje za častnega občana,
 - dve priznanji Občine Šoštanj,
 - plakete Občine Šoštanj.
- 6** Predlog za podelitev priznanj mora vsebovati naslednje podatke:
 - naziv in naslov predlagatelja,
 - naziv in naslov kandidata za podelitev priznanja,
 - vrsta priznanja, za katerega se predlaga,
 - utemeljitev predloga.
- 7** Predlog naj se pošlje na naslov: Občina Šoštanj, Komisija za priznanja, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, od četrтка, 01.07.2010, do srede, 18.08.2010, do 12 ure. Upoštevali bomo samo predloge, ki bodo do tega dne do določene ure že dejansko prispeli na zgornji naslov.
- 8** Komisija za priznanja po roku dospelih in nepopolnih predlogov ne bo obravnavala.

*Predsednik Komisije za priznanje
pri Svetu Občine Šoštanj
Roman Kavšak, l. r.*

Revija za kulturna in druga
vprašanja občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko
Menih, župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejc
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje

Eurograf d.o.o.

Fotografija naslovnice

Amadeja Komprej

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da
prispevke za LIST št. 8 (avgust
2010), pošljete najkasneje do
17. avgusta 2010 na elektronski
naslov:
revija.list@gmail.com

Naša občina	4
Izjava za javnost	7
Naša občina	8
Dogodki in ljudje	14
Krajevna skupnost Šoštanj	15
Župnijska obvestila	16
Dogodki in ljudje	17
Intervju	18
Šolski List	22
Napovednik	26
Likovni svet otrok	28
Podoba kulture	32
Poezija	38
Dogodki in ljudje	39
Zapisani (v) glasbi	40
Iz/beremo	41
Varovanje okolja	42
Vrtec	43
Šport in rekreacija	44
Dobro je vedeti	48
Fotoreportaža	52

smallfest
X!

6. 8. 2010, petek
in
7. 8. 2010, sobota

Družmirsko jezero – Račji otok

Naša občina

Pripravlja: Tjaša Rehar, *svetovalka za odnose z javnostmi Občine Šoštanj* Razpis za kmetijstvo

Občina Šoštanj je marca objavila razpis za dodeljevanje pomoči v kmetijstvu za leto 2010. Rok za oddajo vlog je bil 23. april 2010, 7. maja 2010 pa se je sestala komisija za vodenje postopkov razpisa, ki jo je imenoval župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, v sestavi: Andrej Volk, Lidija Diklič in Jože Ročnik. Komisija je pregledala vse prispеле vloge in ugotovila, da je bilo za naložbe v kmetijska gospodarstva vloženih 16 vlog. Skupna višina podanih zahtevkov je bila 193.000 evrov. Razpoložljivih sredstev v proračunu v

ta namen je precej manj, zato je komisija vsakemu vlagatelju namenila znesek v vrednosti 13,7 % glede na predračunsko vrednost njegove investicije.

Za drugi sklop – pomoč za plačilo zavarovalnih premij – je bilo podanih 26 vlog, vlagatelji pa bodo prejeli sofinanciranje glede na število glav živine, kot je bilo določeno že v razpisu.

Za zagotavljanje tehnične podpore v kmetijstvu je Občina Šoštanj prejela osem vlog. Komisija je tri vloge zavrnila (sofinancira se za naprej, ne že za opravljene storitve), razdeljenih pa je bilo 2.280 evrov.

V lanskem letu ni bilo prijav za zadnji sklop – naložbe za opravljanje dopolnilne dejavnosti v kmetijstvu –, letos pa sta tudi za to področje prispeli dve vlogi, komisija pa je razdelila 1.499 evrov.

Sanacija plazov v Lokovici

Občina Šoštanj je pristopila k sanaciji štirih manjših plazov v Lokovici, in sicer 'Dermol', 'Kešpret Franc', 'Razbornik' in 'Dobnik'. Podpisane so pogodbe s štirimi izvajalci – Andrejc, d. o. o., Šoštanj, RGP, d. o. o., Velenje, Nivo, d. d., Celje in Blatnik, s. p., Šoštanj. Plazove bodo sanirali v juniju in juliju, za sanacijo pa bo Občina Šoštanj odštela slabih **52 tisoč evrov z DDV**. Gre za plazove, ki jih je sprožilo neurje lani 9. julija. Strokovni nadzor nad opravljenim delom bo izvajalo dr. Andrej Blažič, rudarske in gradbene storitve, s. p., ki je pripravil geološka poročila z načrti sanacij.

V teku je postopek javnega naročila za sanacijo še dveh manjših plazov, in sicer za plazova 'Beričnik' in 'Močnik'.

Občina Šoštanj je tudi objavila javno naročilo za sanacijo treh največjih plazov, in sicer Molan, Janžovnik in Anclin, vsi v Lokovici. Sanacijo teh treh plazov bo financirala država.

Intervetne ukrepe na tem območju je Občina Šoštanj opravila že lani. S tem smo v veliki meri preprečili nadaljnje drsenje zemlje. Narejen je bil tudi plan nadaljnje sanacije, ki ga sedaj izvajamo.

Foto: Arhiv občine

Otvoritev REKS Ravne

V nedeljo, 27. junija 2010, pripravlja Krajevna skupnost Ravne otvoritev Rekreativno kulturnega središča Ravne, (REKS). Nove prireditve so domačini še posebej veseli, saj so jo dolgo pričakovali, zagotovo pa bo predstavljala pomemben mejnik in dala nov zagon pri delovanju na kulturnem, športnem, družabnem in tudi drugih področjih ljubiteljskega delovanja, ki je že sicer v Ravnah zelo bogato.

Otvoritev sodi v okvir prireditev ob prazniku Krajevne skupnosti Ravne, letos bo praznovanje trajalo kar tri dni. Začeli bodo s proslavo ob dnevu državnosti ob 'krajevni lipi', in sicer na predvečer praznika v četrtek, 24. junija 2010, ob 19. uri. Po prireditvi mladinci organizirajo tradicionalno »jajčerijo«, igral bo ansambel NI DA NI.

V soboto, 25. junija 2010, s startom od 8. do 9. ure pred REKS-om pripravljajo praznični pohod po Ravenski poti in nato druženje Ravenčanov pri domačiji Abidnik od 12. ure dalje. Vrhunec praznovanj pa bo že omenjena otvoritev REKS-a.

Na Občini Šoštanj smo REKS gradili z željo, da bi postal prostor za medgeneracijsko druženje in za kvalitetno in aktivno preživljanje prostega časa, v njem bo tudi IKT (informacijsko-komunikacijska tehnologija) točka, kjer se bodo najverjetneje zadrževali predvsem mladi.

Vrednost del je bila približno 600 tisoč evrov z DDV, občina pa je pridobila tudi sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, od katerega smo preko razpisa pridobili sofinanciranje 50 odstotkov

upravičenih stroškov investicije, kar znaša približno 250 tisoč evrov, saj DDV ne šteje med upravičene stroške investicije.

Foto: Arhiv občine

Obnova fasade na domu krajanov v Gaberkah

V Gaberkah so se v teh dneh razveselili nove barve fasade na domu krajanov. Dom je sedaj oranžne barve, obrobe ob oknih in straneh pa so rumene. Spodnji del stavbe je siv, da se ne bi prehitro zamazal.

Obnovo fasade je financirala Krajevna skupnost Gaberke, in sicer iz sredstev, ki jih prejme z zaračunavanjem najemnine gostinskemu lokalu, trgovini in Vrtcu Šoštanj. Za novo barvo fasade bo krajevna skupnost odštela približno štiri tisoč evrov.

V domu imajo svoje prostore poleg najemnikov še krajevna skupnost in društva v vasi. Poleg pisarne je v njem tudi manjša dvorana, kjer imajo društvene sestanke, primerna pa je tudi za manjše prireditve.

V prostorih doma so predvsem zaradi potreb vrtca uredili tudi dostop do interneta.

Foto: Arhiv občine

Gaberški gasilci so se razveselili novega avtomobila

Člani Prostovoljnega gasilskega društva Gaberke so bili v ponedeljek še posebej veseli, saj so se razveselili novega vozila z oznako GVV-1. Gre za gasilsko vozilo Mercedes sprinter s 190 konjskimi moči s 500 litrov vode, ima pogon na vsa štiri kolesa. Opremljeno je z vso potrebno opremo po tipizaciji Gasilske zveze Slovenije: tri IDA izolirni dihalni aparati, prenosna motorna brizgalna, črpalka z visokim tlakom in ostala oprema.

Gaberški gasilci sicer letos praznujejo 80. obletnico delovanja, veljajo pa za izjemno aktivne. So tudi najbolj številčno društvo v Gasilski zvezi Šaleške doline.

Občina Šoštanj je skupaj s predstavniki gasilskih društev izdelala program, po katerem vsako leto društvom pomagamo pri nakupu opreme, saj se zavedamo, da lahko le dobro opremljeni in usposobljeni gasilci kvalitetno opravijo svoje delo. Za nov gasilski avto, ki so ga letos dobili v Gaberkah, je Občina Šoštanj odštela 85.000 evrov, 15.000 pa so z donacijami zbrali v društvu.

Vozilo bodo svečano predali namenu v nedeljo, 18. julija.

Foto: Arhiv občine

Otroci Vrtca Šoštanj finalist natečaja Moja reka si

Vrtec Šoštanj je bil vključen v projekt 'eko vrtec', tako otroci celo leto v vrtcu pridno ločujejo odpadke, predelujejo odpadno embalažo in izvajajo različne ekološke projekte.

Udeležili so se tudi natečaja Moja reka si, kjer izbirajo najboljše televizijske, radijske in časopisne oglase. Na natečaj so se prijavili z dvema prispevkoma in oba sta se uspela prebiti med pet finalistov.

V kategoriji TV oglasov so otroci enote Urška iz Topolšice posneli TV oglas z naslovom: So v Toplici račke pojedle ribice?.

Otroci enote Barbka v Šoštanju pa so izdelali tiskan oglas na temo Naša reka Paka včeraj, danes in jutri.

Lepo je videti, kako že najmlajši skrbijo za okolje in za prostor, v katerem živijo. S svojo voljo in ne nazadnje tudi z znanjem pa mnogokrat veliko naučijo tudi starejše.

V ponedeljek, 31. maja, so v Ljubljani nagradili najboljše. V kategoriji TV oglasov so Šoštanjčani, natančneje otroci enote Urška iz Topolšice z vzgojiteljico Zorano Globačnik, osvojili izvrstno tretje mesto. Nagrajen je bil njihov oglas – **So v Toplici račke pojedle ribice?**

Še mesto bolje so se uvrstili otroci enote Barbka Šoštanj z vzgojiteljicama Darjo Jelenko in Ivo Naveršnik, ki so v kategoriji tiskanih oglasov osvojili drugo mesto z oglasom z naslovom **Naša reka Paka včeraj, danes in jutri**.

Foto: Arhiv občine

Oba oglasa sta na ogled na spletni strani Občine Šoštanj:

www.sostanj.si

ali na spletni strani

www.mojareka.si

Nagrajencem je čestital minister za okolje in prostor dr. Roko Žarnič.

Osnovna šola Šoštanj – Kulturna šola 2010

Na Občini Šoštanj smo ponosni na naše otroke. Potem ko so nas pred slabim mesecem otroci Vrtca Šoštanj razveselili z odličnimi rezultati na natečaju Moja reka si, so tokrat prav posebno priznanje dobili šolarji skupaj z učitelji in vodstvom OŠ Šoštanj. Prejeli so namreč naziv Kulturna šola 2010.

Gre za natečaj, ki so ga skupaj razpisali Zveza kulturnih društev Slovenije, Društvo za razvoj in varovanje GEOSS in Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, na njem pa naziv kulturna šola podelijo tistim šolam, ki se izkažejo z nadpovprečno kulturno dejavnostjo učencev in učiteljev, tako po obsegu kot po kakovosti.

Osnovna šola Šoštanj je v prijavi na natečaj predstavila svojo obsežno, razvejano in kakovostno kulturno življenje na glasbenem, likovnem, plesnem, gledališkem, lutkovnem, folklornem, literarnem področju in tudi na področju varovanja kulturne dediščine, za kar so jim za štiri leta podelili naziv Kulturna šola!

Da se s kulturno dejavnostjo v kakršnikoli obliki ukvarjajo že najmlajši, na občini še posebej cenimo, saj nam kultura lahko daje uteho, nam pomaga prebroditi težke trenutke, z njo kvalitetno preživljamo prosti čas in na več ravneh bogatimo naše življenje. Otrokom pa pridobljena znanja in vrline ostanejo za celo življenje.

Prostorska stiska Vrtca Šoštanj

Nataliteta v občini Šoštanj zadnja leta narašča. Leta 2008 je Občina Šoštanj prejela 93 vlog za pomoč ob rojstvu otroka, v letu 2009 pa že 106. Temu primerno se posledično večja tudi vpis v Vrtec Šoštanj. V šolskem letu 2009/2010 ima vrtec 18 oddelkov – 13 v mestu Šoštanj, in sicer na štirih različnih lokacijah, tri v Topolšici in dva v Gaberkah.

Informativni vpis za prihodnje šolsko leto, ki je potekal v aprilu, kaže, da bi bilo treba v Šoštanju zagotoviti s 1. septembrom 2010 dva nova oddelka in en nov oddelek v Topolšici. Poleg tega bi bilo potrebno v samem mestu s 1. januarjem 2011 odpreti še en oddelek v Šoštanju.

Na Občini Šoštanj smo skupaj z ravnateljico Vrtca Šoštanj Mileno Brusnjak takoj pristopili k iskanju novih lokacij za te oddelke. V Topolšici smo v sodelovanju z Osnovno šolo Šoštanj hitro našli prostor za še en oddelek na podružnični šoli, kjer so že sedaj trije oddelki vrtca.

Težje je bilo najti primerno lokacijo v Šoštanju. Odločili smo se, da prostor za tri nove oddelke uredimo v stari osnovni šoli Bibe Röcka, kjer v prihodnje načrtujemo izgradnjo enega skupnega vrtca za cel Šoštanj.

Vsi ti podatki samo še dodatno potrjujejo, da je treba nujno pristopiti k izgradnji novega vrtca. Idejni projekt je že narejen, v letošnjem letu pa nameravamo urediti še vso ostalo projektno dokumentacijo in pridobiti gradbeno dovoljenje, ki je tudi pogoj, da lahko kandidiramo na razpisu za pridobitev sredstev za sofinanciranje izgradnje vrtca.

Februarja letos (do danes se podatki niso dosti spremenili) je bil v vrtce vključen 301 otrok s stalnim prebivališčem v Občini Šoštanj. Od tega

jih je bilo na podlagi odločbe Centra za socialno delo 8 % oproščenih plačila, kar 62 % otrok pa v prve tri plačilne razrede. Razliko od plačila staršev do polne cene programa, v katerega je otrok vključen, skladno s Pravilnikom o plačilih staršev za programe v vrtcih plačuje občina. Tako Občina Šoštanj samo za plačilo dejavnosti vrtcev letno nameni več kot milijon evrov.

Na Občini Šoštanj se bomo še naprej trudili vsem otrokom zagotoviti mesto v vrtcu, saj se zavedamo, da so prav oni naše največje bogastvo.

Foto: Arhiv občine

Sejem v Šoštanju

Ob Gasilskem domu v Šoštanju je v sredo, 2. junija, potekal prvi sejem, na katerem so obiskovalci lahko našli marsikaj: oblačila za otroke in odrasle, spodnje perilo, nogavice, športa oblačila, obutev, prodajali so tudi suho in sveže sadje, sladkarije, meso in mesne izdelke, suho robo...

Sejem organizira Bojan Maršanič iz Kočevja, v Šoštanju pa bo gostoval vsako prvo sredo v mesecu. Organizatorjem je nekoliko zagodlo slabo vreme, sicer pa je bilo med občani za sejem precejšnje zanimanje.

Foto: Arhiv občine

Nogometno igrišče z umetno travo

Občina Šoštanj je pridobila sredstva Nogometne zveze Slovenije (NZS) za sofinanciranje izgradnje malega nogometnega igrišča z umetno travo. Za postavitve tega igrišča, velikosti 40 X 20 metrov, bo občina pripravila podlago in odštela 15 tisoč evrov, vse ostalo bo uredila NZS. Postavili bodo ograjo, gole, travo in tudi razsvetljavo. Igrišče bo predvidoma zgrajeno že do jeseni, postavljeno pa bo za golom, ki je bolj oddaljen od glavne ceste. Postavitev igrišča sodi v okvir izgradnje športnega parka pod vilo široko. Za omenjeno igrišče je Občina Šoštanj že dobila vso potrebno dokumentacijo, za preostali del pa pridobivamo gradbeno dovoljenje.

Foto: Arhiv občine

Izjava za javnost

Sporočilo za javnost

PREDSEDNIK VLADE OBISKAL GRADBIŠČE NADOMESTNEGA BLOKA 6 TERMoeLEKTRARNE ŠOŠTANJ

(Šoštanj, 25. maja 2010) – Borut Pahor, predsednik Vlade RS, je danes skupaj z ministroma za gospodarstvo in okolje in prostor na povabilo HSE obiskal Termoelektrarno Šoštanj, kjer so ga seznanili z izgradnjo nadomestnega bloka 6. Ob obisku so si gostje ogledali tudi začetek rušenja hladilnega stolpa 1 Termoelektrarne Šoštanj, prvega od tehnološko zastarelih in ekonomsko nerentabilnih blokov, ki jih bo nadomestil blok 6.

Na delovnem obisku se je predsednik Vlade RS seznanil s projektom gradnje nadomestnega bloka 6 (TEŠ 6) ter njegovo vlogo v okviru skupine HSE in slovenske energetike širše. Sprejeli so ga generalni direktor HSE Borut Meh, direktor Termoelektrarne Šoštanj dr. Uroš Rotnik in direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved.

»Skupina HSE kot družbeno odgovorna organizacija se zaveda pomena trajnostnega razvoja, saj je že danes največji proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov v Sloveniji. Ko govorimo o okoljski prijaznosti, pa nujno govorimo tudi o projektu TEŠ 6; ta Šaleški dolini in Sloveniji kot celoti prinaša znižanje emisij ogljikovega dioksida kar za 35 odstotkov ob enaki količini proizvedene električne energije iz Termoelektrarne Šoštanj kot danes. Ta podatek, seveda ob dejstvu, da bi bila Slovenija brez nadomestnega bloka 6 po letu 2016 vsaj dvakrat bolj odvisna od uvoza električne energije kot danes, projekt TEŠ 6 postavlja ob bok tistim projektom, ki so za Slovenijo in njeno umeščenost v globalne smernice strateškega pomena,« poudarja Borut Meh, generalni direktor HSE, ki je predsedniku vlade Borutu Pahorju na sestanku skupaj z dr. Urošem Rotnikom pojasnil prednosti in podrobnosti tega projekta. Direktor Termoelektrarne Šoštanj je v kratki predstavitvi izpostavil tudi cenovni vidik naložbe, ki je v slovenski javnosti pogosto predmet ugibanj in razprav: »Lastna cena električne energije iz TEŠ 6 bo kar za 25 do 30 odstotkov nižja od lastne cene trenutnih proizvodnih enot Termoelektrarne Šoštanj, prodajna cena električne energije iz novega objekta pa bo še naprej odvisna od borznih gibanj. Zagotovim torej lahko,

Foto: Jože Miklavc

da se zaradi gradnje TEŠ 6 električna energija v Sloveniji ne bo podražila,« zatrjuje dr. Uroš Rotnik. Zelo pomembno je tudi dejstvo, da bo novi blok proizvajal električno energijo iz domačega premoga, premoga iz Premogovnika Velenje. Ta bo poleg vodne energije predstavljal edini energetski vir, s katerim si Slovenija v dolgoročnem obdobju zagotavlja določeno stopnjo energetske neodvisnosti.

Borut Pahor, predsednik Vlade RS, je današnji delovni obisk TEŠ ocenil za koristnega: »Kot predsednik vlade sem dobil vpogled v projekt TEŠ 6 ter odgovore na prenekatera vprašanja. Naše ocene kažejo, da je odločitev za gradnjo nadomestnega bloka 6 koristna z narodnogospodarskega vidika, tako v ekonomskem kot tudi v ekološkem smislu,« je ob zaključku sestanka povedal Borut Pahor, predsednik vlade.

mag. Petja Rijavec, vodja Službe komuniciranja HSE,

Foto: Jože Miklavc

Naša občina

Pripravila: Milojka Komprej
VILA MAYER – PONOS SOSTANJA

Mayerjevo vilo je pred 110 leti zgradil odvetnik dr. Fran Mayer kot stanovanjski objekt za svojo družino (otroci Anči, Dušan in Majka) s pripadajočimi prostori za odvetniško pisarno. Med II. svetovno vojno je bila družina Mayer izseljena v Topolšico, po vojni pa sta sin in hči z darilno pogodbo vilo izročila družini De Costa, ki je z njima živela kot podnajemniška družina. Vilo je leta 1983 odkupil Premogovnik, ker je bila umeščena v pridobivalni prostor Premogovnika. Po letu 1992 je bilo to območje izvzeto iz odkopnih planov. Vila je bila delno obnovljena, uporabljajo jo je Društvo šaleških likovnih umetnikov. Leta 2002 je Premogovnik brezplačno prenesel zgradbo z vsem pripadajočim Občini Šoštanj. Leta 2006 je bila vila razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena, leta 2007 je bil izdelan konservatorski program in ustanovljena projektna skupina, ki je postavila koncept postavitve muzejskih zbirk. Od takrat dalje so tekla vsa potrebna dela, da je bila vila, ta kulturni biser Šoštanja, 23. junija 2010 predana namenu.

Foto: Milojka Komprej

V Vili Mayer, bo na ogled stalna zbirka kiparja Ivana Napotnika, domoznanska zbirka Zvoneta Čebula in zapuščina vrtnarja Alojza Kojca. V Vili Mayer je posebna soba namenjena porokam, tako da bodo Šoštanjčani in tudi drugi svoj usodni da, lahko izrekli v zares prelepem okolju obnovljene vile.

Zapisali smo nekatere vtise sodelujočih in tistih, ki so prispevali k ureditvi zunanosti in notranjosti tega za Šoštanj pomembnega objekta. Vsi najbrž kljub skrbi po verodostojnem zapisu niso imenovani. Tudi tistim velja iskrena hvala.

Pogled na prenovo Vile Mayer s strani pobudnikov in investorjev

ALENKA VERBIČ, Višja svetovalka za družbene dejavnosti Občine Šoštanj, vodja projekta.

Na projektu prenove Mayerjeve vile in vrta sem pričela intenzivneje delati spomladi 2007, ko sem bila s sklepom župana imenovana v projektno skupino.

Vzporedno z nastajanjem projektne dokumentacije za prenovo in spremembo namembnosti vile iz stanovanjskega v muzejsko-galerijski objekt je strokovno izjemno usposobljena in motivirana projektna skupina resno in odgovorno delala na projektu, ki je bil Svetu Občine Šoštanj predstavljen junija 2007.

*Februarja naslednjega leta je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje, na Občini pa smo iskali možnosti, da za izvedbo pridobimo sofinancerska sredstva. Projekt prenove vile in vrta smo skupaj z vsebinami, ki smo jih za vilo načrtovali, v začetku oktobra leta 2008 prijavili na javni razpis Ministrstva za kulturo RS za sofinanciranje javne kulturne infrastrukture. Nenavadno dolgo smo nestrpno pričakovali odgovor ali vsaj poziv k dopolnitvi vloge, nato pa smo 15. januarja 2008 prejeli sklep, s katerim nam je bilo odobrenih **398.762,50 EUR** sofinancerskih sredstev oz. **95%** vrednosti upravičenih stroškov investicije. Izmed 37 vlog, ki so jih slovenske občine poslale na razpis, je bila vloga Občine Šoštanj glede na ustreznost razpisnih pogojev s 70 točkami od 80-ih možnih uvrščena na visoko četrto mesto. Sofinancerska sredstva tega razpisa je prejelo le sedem slovenskih občin. Maja leta 2009 so se pričela zahtevna in obsežna obnova vile ter vrta, pogodbeni del je bil zaključen 30. oktobra lani. Projekt je ves čas*

Foto: Milojka Komprej

Alenka Verbič v razgovoru z dr- Tonetom Ravnikarjem in Zvonetom Čebulom.

užival naklonjenost in podporo župana, svetnikov in svetnic ter celotne občinske uprave. Vzorno smo sodelovali z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje, ki je izdelal konservatorski del prenove vile in vrta ter izvajanje del ves čas strokovno spremljal.

Brez dvoma predstavlja prenovljena vila skupaj s stalnimi zbirkami pomemben in kakovosten doprinos h kulturni ponudbi v Šaleški dolini, stalno postavitev Napotnikovih del pa je potrebno razumeti kot poklon lokalne skupnosti umetnikovemu delu in spominu.

Kaj meni o prenovi Vile Mayer župan Občine Šoštanj in poslanec v DZ Darko Menih?

Občina Šoštanj ima bogato kulturno dediščino, ki jo je bilo potrebno obvarovati, jo obnoviti in predstaviti širši javnosti. To so objekti ali posamezniki, ki so v zgodovini Šoštanja predstavljali pomembno vlogo. Narod, ki ne zna dovolj spoštovati svojih prednikov, počasi izgublja svojo

identiteto in prav gotovo je kultura tista, ki ga dvigne iz anonimnosti. Ni tajnost, da je v času mojega mandata kultura bila ena izmed prednostnih nalog, če smo hoteli občino spet dvigniti iz anonimnosti, iz kulturnega mrtvila zadnjih nekaj desetletij.

Glede na to, da se je lani odprl Muzej usnjarstva, je imela Občina Šoštanj v razmeroma kratkem obdobju na skrbi dva velika projekta, ki

sta širšega družbenega pomena, saj je v obeh objektih bogat razstavni prostor, z še bogatejšo vsebino: »Tako je bil Muzej usnjarstva že nekaj let pobožna želja nekaterih šoštanjskih zanesenjakov, ki so se zavedali, da je bilo prav usnjarstvo tisto, ki je ime Šoštanj poneslo v širni svet in ki je v naše kraje prineslo gospodarsko moč ter kvalitetno kulturno življenje. Muzej usnjarstva je bil velik finančni in organizacijski zalogaj. Prav tako se zavedamo, da smo šele na pol poti, da nas čaka še veliko dela in denarja, da bo celotni načrt speljan do konca.

Tudi vila Mayer je pomemben kulturni spomenik v Šoštanju. Odločitev, da vilo obnovimo in ji na nek način ponovno vdihnemo življenje, je za občino predstavljala velik izziv, ki smo se ga lotili s skrbnim načrtovanjem. Seveda pa bi brez pomoči evropskih in ministrskih sredstev naš načrt zelo težko izpeljali. Vrednost celotne investicije znaša 630.000 eur. Mogoče se Šoštanjčani v tem trenutku še ne zavedajo, kakšno »bogastvo« imajo v svoji sredini. Upam, da bo čas prinesel svoje. Z vsebino vile smo želeli, da bi na enem mestu združili dela ljudi, na katere smo ponosni, hkrati pa bi vila bila tudi uporabna. Zato so v njej razstavni prostori, **dvorana, ki lahko služi za protokolarne namene**, (v Vili Mayer je s tem vključena možnost poročnih obredov) hkrati pa obiskovalec dobi tudi turistične podatke za celo občino. Odločitev o vsebini vile prav gotovo ni bila samo moja, ampak so pri tem sodelovali številni občani, tako strokovnjaki kot laiki. O načinu in času ogleda vsebine vile se še dogovarjamo in iščemo najboljše rešitve.«

DARJA MEDVED, direktorica občinske uprave je ves čas prenove intenzivno sodelovala. Takole je povedala: »Slovesno odprtje prenovljene vile in dela vrta me navdaja z veseljem, s ponosom in z optimizmom. Najbrž ni veliko slovenskih občin, ki bi se lahko v dobrega pol leta pohvalile s kar dvema investicijama na področju ohranjanja kulturne dediščine. Muzej usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju ter Mayerjeva vila s stalnimi zbirkami. Za oba projekta skupaj smo prejeli **912.000,00 EUR** nepovratnih evropskih in ministrskih sredstev. To pa je dokaz, da je s kakovostnimi projekti možno pridobivati sofinancerje.

Za projekt prenove Mayerjeve vile smo leta 2008 že imeli podpisano pogodbo za sofinanciranje v višini 210.000,00 EUR, vendar so statiki po skrbnem pregledu objekta ugotovili, da nekateri zahtevni gradbeni posegi ne bodo potrebni, kar je pomenilo zmanjšanje stroškov gradnje in posledično neizpolnjevanje razpisnih pogojev. Tako smo kot pošteni gospodarji na to spremembo opozorili in odstopili od že podpisane pogodbe. V manj kot pol leta kasneje se nam je ponudila nova priložnost prijave na razpis, prejeti znesek sofinanciranja pa je bil skoraj enkrat višji.

Uspešna izvedba projekta je rezultat odgovornega dela projektantov, izvajalcev gradbeno obrtniških, inštalaterskih, vrtnarskih in restavratorskih del, izvajalcev opreme, avtorjev postavitve muzejskih zbirk, ekipe sodelavcev občinske uprave in strokovnjakov Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenija, OE Celje. Posebej aktivno in predano sta od razglasitve vile z vrtom za kulturni spomenik lokalnega pomena sodelovali gospa Branka Primc in Alenka Verbič.

De Costovi so bili zadnji »prebivalci« Vile Mayer Na odprtju prisotni **ANTON DE COSTA** ni skrival ganjenosti.

»Na vilo sem vezan s prelepimi spomini na svoje otroštvo in odrasčanje. Z Majko Mayer in Dušanom Mayerjem smo se izredno lepo razumeli, še posebej sem se sam navezal na Majko, ki je bila zelo umetniška duša. Poleg tega pa je bila na nek način pravi vodja in dober organizator.

Sam sem vilo zapustil leta 1976, a je bila še vedno moj dom do leta 1983, ko smo jo prodali Premogovniku. Ne bi je zapustili, če bi ne bila takšna situacija. A sem ob prenovi in odprtju izredno vesel in ponosen, da sem bil del te zgradbe, te zgodovine in da se vila z takšno muzejsko vsebino daje nazaj Šoštanju. Tudi Majka bi bila vesela.«

Foto: Milojka Komprej

Župan je spregovoril z balkona obnovljene vile.

Foto: Milojka Komprej

Darja Medved, prva z leve, s soprogom dr. Milanom Medvedom in drugimi gosti med otvoritvijo prenovljene vile.

Ne smemo pa prezreti, da je projektom, ki ohranjajo kulturno tradicijo Šoštanja, izjemno naklonjen gospod župan; prav tako pomemben pa je prispevek svetnikov in svetnic, ki s potrjevanjem načrtovanih investicij zagotavljajo proračunska sredstva za izvedbo. Vabim občanke in občane, da pogosto obišejo vilo, si ogledajo razstavljene zbirke in da posedijo v prekrasnem parku.«

Foto: Amadeja Komprej

Tone De Costa: »Še Majka bi bila vesela.«

Prenova Vile Mayer skozi oko projektantov in konservatorjev

Zavod za varstvo kulturne dediščine OE Celje izdelal konservatorski program za njeno prenovo. V njem je opredelil temeljna konservatorska izhodišča, da se prestavi celostna arhitektura meščanske vile z vrto, da se izvede restavratsko odkrivanje, obnova in rekonstrukcija najkvalitetnejših stavbnih sestavin in elementov, da se vsi lesni izdelki – stavbno pohištvo – načeloma ohranjajo in popravijo in da se s pomočjo starih fotografij in pričevanj sodobnikov v maksimalni možni meri poustvari prvotni videz preostanka vrta.

BRANKA PRIMC, konservatorica se je o projektu izrazila z velikim navdušenjem. In pravi: *»Vila je oblikovana v stilni maniri poznega historizma. Osrednji likovno arhitekturni poudarek predstavljata dvonadstropen, bogato ornamentiran lesen altan (veranda), ki zavzema večji del pročelja ter vogalni stolpič s piramidno strešico. Notranja zasnova vile odraža značilni način življenja meščanskega sloja z reprezentančno poudarjenim javnim delom stavbe, ki mu pripadata obe avli s stopniščem ter salon. Ta del stavbe krasijo ornamentirani tlaki, arhitekturno členjene in poslikane stene in stropi, štukirani stropni detajli umetelno kovana stopniščna ograja in kasetirano vratno pohištvo. Vrt na parceli vile, ki je danes fizično in vsebinsko okrnjena, je prvotno združevala vrsto tipičnih historično- vrtno-krajskih enot: sprednji okrasni vrt, dvorišni gospodarski vrt, rekreacijski del s tenis igriščem in na izteku parcele parkovni del«*

Vila je današnji čas dočakala v klavnem, zanemarjenem stanju. Tlak v vhodni avli in posledično tudi v avli nadstropja, je bil poškodovan zaradi posedanja tal, v eni nadstropni sobani so zgnile talne lege, vse stene so prekrivali številni nanosi dotrajanih beležev, pod katerimi so bili ostanki prvotnih poslikav, edina vidna stropna poslikava v salonu je bila močno poškodovana in zamazana. Leseni altan je imel dotrajane nosilne stebre, manjkali so rezljani deli ograj in okrasja, zaradi številnih premazov je bila

Foto: Milojka Komprej

Branka Primc

zabrisana prvotna barva in struktura lesa. Kamnita balustradna ograja altana je bila obdana s cementnimi oblogami, s katerimi so v preteklosti prekrili dotrajano ograjo. Obloge so znatno razjedle kamnito substanco in uničile njeno profilacijo. V takšno stanje so posegli pri začetku obnove.

Primceva pravi: *»Stavbi in prednjem vrtu je bilo mogoče povrniti večji del prvotne podobe in historične pričevalnosti. Kvalitetno prenovljena arhitektura je tako postala primeren okvir za novo funkcijo vile. Moram posebno poudariti, da brez izrednega posluha občine Šoštanj za pomen šoštanske stavbne dediščine in spoznanja, da gre v primeru vile Mayer za dediščino enega najvidnejših mož iz polpretekle družbeno-kulturne zgodovine Šoštanja, tako kvalitetne, večinoma restavratske preнове vile gotovo ne bi bilo. Tak »končni izdelek« je lahko v ponos meščanom Šoštanja, konservatorski stroki pa tudi celotni slovenski kulturni javnosti«*

SAŠA PIANO krajinska arhitektka, za Area Ars pravi:

»Kratek čas ob zadnjih dneh pred otvoritvijo nam je, sicer vajenim razlagati svoje projekte, povzročil težave. Težko je iz toliko dela, toliko občutkov, ki so spremljali celoten potek dela, ki se sedaj, nekaj dni pred otvoritvijo zlivajo v sklepno dejanje, četudi to v resnici niso, narediti kratek povzetek. Ker je hkrati z zaključevanjem dela zrasla tudi ideja, da bi o vili, njeni prenovi, družini Mayer, o Šoštanjčanih, ki se jih je vila in družina Mayer različno dotaknila, družini De Costa, družini Kojc in drugih, zapisali nekaj več v knjigi, naj bo ta moj prispevek samo nize vtisov,... kot hitre skice v skicirki, kjer sta čas in prostor omejena.

Naša ekipa je bila »povabljenka«, da izdela načrt prenove vile Mayer v Šoštanju. Ideja predstavnikov Občine Šoštanj, da obnovijo vilo in v njej oblikujejo muzej, katerega glavna vsebina bi bila stalna razstava del lokalnega umetnika, kiparja Ivana Napotnika, je posledično povzročila tudi idejo po obnovitvi in ureditvi vrta ob vili. Odziv na povabilo je bil preplet raznolikih čustev, od povsem poslovnega zadovoljstva, do veselja ob novem izzivu kreativnosti, do strahu pred odgovornostjo ob razkrivanju nekdanje podobe vile in vrta.

Namerno uporabljen naziv »naša ekipa« pomeni Atelje Piano, ki je sklenil pogodbo z Občino Šoštanj in izpeljav nalogo do faze izdelave projektov za izvajanje gradnje. V tem času sva s kolegom Gregorjem Gojevičem ustanovila firmo AREA ARS, ki je nadaljevala delo v fazi gradnje in pridobivanja uporabnega dovoljenja. S projektom prenove vile in vrta smo se ukvarjali: Gregor Gojevič, Saša Piano, Miran Šander, Ivan Ramšak, Matija Kunst, Aleksandra Dolenec Gojevič, Karmen Kegl Kalšan, Marjan Pečovnik, Desa Ramšak, Jernej Cilenšek in Iva Obšteter.«

Foto: Milojka Komprej

Saša Piano

Načrtovanje prenove vile in prenove vrta, ki je temeljilo na konservatorskem programu, ki sta ga izdelali Branka Primc in Urška Kerbavec, se je med seboj razlikovalo v načinu dela, saj je bila vila, ne glede na trenutno slabo stanje, dobro ohranjena, vrt pa razen dveh elementov (del zidca ob vhodu in stopnice gloriете) ni bil niti ohranjen (v času nastajanja dokumenta) niti o njem ni bilo veliko gradiva. Rekonstrukcija historičnega objekta je vedno »hoja po robu«, saj nikoli ne veš kakšni podatki bodo še odkriti. Idealnih rešitev ni, so samo boljše in slabše.

Pri vili je bila največja skrb v prvi fazi posvečena nosilnosti njene konstrukcije, v fazi izvajanja pa se je izkazalo, da je v nasprotju s pričakovanji, ustrežna; hkrati pa je objekt razkril nekatere svoje skrivnosti (številne poslikave, kopalno kad ...), ki jih je bilo potrebno smiselno vključiti v že izdelani koncept. V nadaljevanju pa je bilo potrebno objekt ustrezno opremiti za prezentacijo želenih zbirk, ki so jih pripravili in uredili kustosi posameznih zbirk.

Pri vrtu je bilo potrebno najprej ugotoviti, kakšna je bila njegova nekdanja podoba, saj ni bil toliko ohranjen, da bi lahko v njem enostavno prepoznali njegovo nekdanjo zasnovo. Na podlagi pričevanja gospoda De Coste smo poskusili izdelati ti. idealno rekonstrukcijo vrta, torej njegovo čim bolj verodostojno podobo. Ker je obseg nekdanjega vrta presegal območje, ki je pred prenovo tudi formalno pripadalo vili in ker njegova obnovitev zaradi v preteklosti izvedenih del (športna dvorana) ni več mogoča, smo na osnovi rekonstrukcije izdelali predlog prenove vrta kot poustvaritev njegove nekdanje avtentične podobe.

Začelo se je leta 2007 z naročilom in idejno zasnovo; v letošnjem letu, letu 2010, je bila zaključena prenova vile in prva faza prenove vrta. Želeli bi, da se obnovi celoten vrt, da bi se prenovljena vila in vrt vzdrževala in hkrati zaupamo. Želeli bi, da vila in vrt (p)ostaneta del mesta Šoštanj. Izkoriščam priložnost in se zahvaljujem vsem, ki so v času nastajanja projekta in njegovega uresničevanja sodelovali. Vse premalokrat si rečemo hvala pa četudi je za večino nas to pač delo, ki ga opravljamo za preživetje. Namerno

Foto: Milojka Komprej

Gregor Gojovič v posvetu z Mileno Koren Božiček

bom uporabila samo imena, tisti katerim so besede namenjene jih bodo razumeli. Največja zahvala velja Alenki, brez njene energije, vztrajnosti, premišljenosti in skrbi bi delo verjetno obstalo ali pa ne bi bilo izvedeno v takšnem obsegu. Hvala celotni naši ekipi in vsakemu posamezniku v njej posebej. Hvala Zdenki za razumevanje. Hvala Branki in Urški za veliko zaupanje in veliko novih spoznanj, ki sta nam jih posredovali. Hvala Ivanu za njegovo pragmatičnost. Hvala vsem mojstrom restavratorjem, Luku, Janiju, Aleksandru in sodelavcem ... hvala Lukovemu očetu za modre misli. Hvala Grujotu in Samotu, vsakemu predvsem za vsa tista iskrena vprašanja in pomisleke ter hkrati hvala vsem njunim sodelavcem za trud pri uresničevanju tudi skoraj nemogočih idej. In nenazadnje hvala natakarcam za vse skuhanе kave.

... hvala Občini Šoštanj za priložnost in izziv ter njuno uresničitev...

PRI PRENOVI SO SODELOVALI:

Projektna dokumentacija: arhitekt Gregor Gojevič in krajinska arhitektka Saša Piano, »Area Ars« iz Velenja.

Strokovne podlaga za obnovo: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Branka Primic, konservatorica in sodelavci.

Pri projektu so sodelovali še: Restavratorski atelje Bogovčič, »Triptih« iz Ljubljane, Nuša Dolenc Kambič iz Restavratorskega centra, restavrator Jani Jereb, »Vox« in Aleksander Šiles iz Celja. Zasaditev vrta je delo vrtnarstva Sadika, Samo Mljač iz Velenja.

Gradbena dela so izvajali podjetje GP Vegrad, Elektro Jezernik, Instalacije Krevzl in Krovstvo Deželak Braslovče.

Zahtevna mizarska dela Mizarstvo Silvo Pergovnik iz Šoštanja.

Ostala dela Studio 69 iz Velenja in še nekateri posamezniki.

Podjetji PV Invest Velenje in CEE Ljubljana sta izvedli strokovni gradbeni in varnostni nadzor.

KAJ BOSTE VIDELI – OBČUDOVALI

NAPOTNIKOVA ZBIRKA

Mag. Milena Koren Božiček, muzejska svetnica spremlja Napotnika, oziroma njegovo zapuščino že od leta 1984. Do domačega kiparja goji posebno spoštovanje, ki se odraža v skrbi za dela, ki jih hrani Galerija Velenje in seveda Občina Šoštanj. Ne samo skrb za register, tudi vse spremembe v zvezi z Napotnikom so njena domena, tudi po tem, ko je po letu 2002 Napotnikova dela »shranila« občina Šoštanj v želji in s ciljem, da se najde prostor za stalno zbirko, kjer bodo deležna potrebe veljave.

V dneh pred svečanim odprtjem Vile Mayer po temeljiti obnovi smo jo ujeli pri pregledovanju seznamov, del, zadnjih načrtih in podrobnostih v zvezi z zbirko, ki bo v petih prostorih prvega nadstropja vile. Ob tem je povedala: »Zbirka, ki jo hrani Občina Šoštanj vsebuje 74 del, vsa žal ne bodo razstavljeni. Pripravila sem izbor 60 del, ki sem jih razdelila po prostorih in soglasju z njihovimi specifičnostmi, kajti Napotnikova dela mnoga niso datirana in zato je kronološki pregled slaba izbira, tematske pa bi bilo še težje zamejevati. Vsa dela so njegova, v vsej njegovi specifičnosti od prefinjenosti do robustnosti in povezave med njimi sestavljajo njegovo življenjsko zgodbo. Predvsem sem izbrala dela, ki Napotnika najbolj predstavijo in to iz vseh obdobij od secesije, ekspresionizma do moderne. Seveda je poudarek na lesenih skulpturah. Ker bo razstava v prostorih, kjer bodo protokolarni dogodki, je potrebno postavitve prilagoditi tudi temu.«

Milena Koren Božiček razstave ne postavlja prvič. Leta 2006 je bila na njeno pobudo odmevna razstava Ivana Napotnika iz javnih in zasebnih zbirk v Ljubljani in Velenju, leta 2008 ob 120. obletnici rojstva Ivana Napotnika pa je zbirko postavljala na Dunaju/sodelovanje z Mojco Jenko iz Narodne galerije Ljubljana/. Pretekle izkušnje, poznavanje Napotnikovih del in skrb, ki jo goji do velikega slovenskega kiparja, jo ob postavitvi zbirke

Foto: Milojka Komprej
Milena Koren Božiček

v Mayerjevi vili še posebno navdušuje. »V zvezi s tem bi izrazila neizmerno veselje ob otvoritvi tega najlepšega poklona kiparju mesta Šoštanja, ki je s tem dobil največje priznanje in mesto v tej prelepi vili. Moje osebno veselje izražam s tem, da so se s tem uresničile tudi moje tihe (in velikokrat tudi na glas) izrečene sanje prav na tem mestu. Upam, da bom imela tudi v bodoče čast skrbeti in bdeti nad temi umetniškimi deli, ker imam še ideje: prva je poimenovanje ulice v Šoštanju po Ivanu Napotniku.«

Zapuščina vrtnarja Alojza Kojca

NATAŠA DOLEJŠI je skupaj z **BARBARO PAJK** urejevala hortikulturno zbirko Alojza Kojca. S šoštanjim vrtnarjem se ni srečala prvič, že leta 2003 je uredila zbirko v Mestni galeriji, kjer je bila njegova zapuščina skupaj s kotičkom, ki je dihal njegovo zasebno življenje, bogato predstavljena. Alojz Kojc je bil med drugim vrtnar družine Vošnjak, izredno inovativen in preko branj, pisanj in raziskav seznanjen z spremembami pri gojenju rastlin in urejanju vrtov, parkov pa tudi grobov. Umrli je leta 1945 in tako je njegova želja priti na Dunaj za vedno ostala na papirju in v njegovi zapuščini. V Vili Mayer je predstavljen del, ki se nanaša na ohranjene vrtnarske pripomočke z značilno oznako AK, strokovno literaturo, rokopise,skratka bogata zapuščina, ki jo je skrbno čuval najprej njegov sin Viktor Kojc, nato pa vnuk Vlado Kojc, ki jo je posredoval občini z namenom postavitve stalne zbirke.

Kot rečeno je v vili našla svoj prostor strokovna literatura, vrtnarski katalogi, orodja, semenski in rastlinski material, pripomočki za raziskovanje (mikroskopi, pH metri), pripomočki za ugotavljanje vremenskih dejavnikov (termometri, higrometer, barometer), vrtnarsko orodje in celo tabla na kateri je ohranjeno njegovo ime in je nekoč stala pred vrtnarijo pod vilo Široko. Za postavitve je bilo potrebno opraviti nekatera dela, Nataša pravi: Zbirko je bilo potrebno pregledati, jo urediti, določene elemente zbirke renovirati (vrtnarsko orodje) in pripraviti za postavitve, ki je primerna

Foto: Milojka Komprej
Vlado Kojc, Nataša Dolejši in Barbara Pajk

in to v kletni etaži vile. zbirka je pomembna iz več vidikov, zagotovo pa je to edina zapuščina vrtnarja tistega časa, v Evropskem morda tudi svetovnem prostoru.

Domoznanska zbirka zbiratelja Zvoneta Čebula

Uredil in postavil jo je **DR. TONE RAVNIKAR**. Takole pravi: »Odločitev katere sklope iz izjemno raznovrstne in vseobsegajoče zbirke, ki jo hrani Zvone Čebul je bila po eni strani težka, po drugi strani pa so se nekatere stvari ponujale kar same po sebi. Izbrali smo, primerno samemu prostoru, kjer bodo predmeti razstavljeni, zbirke sakralnih spomenikov (predvsem plastike), arheološko zbirko in sila raznovrstno zbirko, ki smo jo poimenovali drobni tiski, in v kateri bodo predstavljeni kosi - se mi zdijo -

najbolje ilustrirali vso bogastvo in raznolikost Čebulovih zbirk. Izbor oz. priprave so se na nek način začele že ob prvih stikih, ki sva jih navezala z g. Čebulom. Od takrat naprej sva skupaj pripravila različne posamezne predstavitve določenih sklopov njegovih zbirk, ki predstavljajo neke vrste pripravo za pričujočo, obsežno in trajnejšo predstavitev. Čebulova zbirka bo obsegala tri prostore v pritličju Mayerjeve vile. Dr. Ravnikar kot zgodovinar ni ravnodušen do same obnove: »Sama vila predstavlja - sedaj ko je izjemno vzorno obnovljena - eno ne tako redkih pa

vendar le redkih tako zloščenih meščanskih stavb. Že samo to dejstvo ji daje posebno vrednost, dejstvo, da bo v njej končno našel svoj prostor eden najpomembnejših ustvarjalcev, Šoštanjčanov, Ivan Napotnik, in da mu bodo družbo delali - upam, da dovolj kvalitetno - segmenti iz dveh privatnih zbirk domačih zaljubljenecv v preteklost in predvsem v Šoštanj, pa dviga njen pomen za Šoštanj, Šaleško dolino in, prepričan sem, celo Slovenijo. Vila bo s svojimi zbirkami, svojim izgledom in, upam, svojo vsebino, kmalu postala eden od temeljnih kamnov najplemenitejšega življenjskega utripa mesta.«

Foto: SiNi

Del zbirke.

Foto: SiNi

Trak je preč!

Trak je preč!

Na uradnem odprtju, ki je bilo v sredo v prelepem okrilju obnovljenega parka ob vili, je spregovorila gospa **DAMJANA PEČNIK** generalna direktorica Direktorata za kulturo dediščino Ministrstva za kulturo, ki je izrazila občudovanje in naklonjenost projektu, župan in poslanec v DZ RS **DARKO MENIH**, ki se je kronološko ozrl na dogajanje in se zahvalil vsem sodelujočim, posebej Alenki Verbič, vodji projekta in ga. Branki Primc, direktor Premogovnika **DR. MILAN MEDVED**, ki je izrazil željo po nadaljnjih skupnih projektih in podaril Občini Šoštanj Napotnikov kip Ikarusa in ga. **MOJCA ČEBUL**, ki je izrazila zahvalo in veselje ob tem, da je Občina uspela del zbirke Zvoneta Čebula umestiti v zgradbo in ob tem v imenu družine podarila še en zbirateljski biser. V kulturnem dogodku so sodelovali Pihalni orkester Zarja, Oktet Teš, Katja Skrinar in Neva Beriša.

Zbrani so si z občudovanjem ogledali notranjost vile, ki ob vseh vsebinah diha meščansko prefinjenost. Ogled zbirk bo začasno mogoč vsak dan od 10.00 do 18.00 ure.

Foto: SiNi

Ikarus iz rok direktorja Premogovnika Velenje v roke župana Občine Šoštanj

Dogodki in ljudje

Jeseni bodo volitve

Po poletju pride jesen in z njo lokalne volitve. Stranka Nova Slovenija je pohitela in na tiskovni konferenci predstavila svojega županskega kandidata. To je Roman Kavšek, ki se je predstavil s parolo: »Šoštanjčanom želimo ponuditi možnost izbire kandidata za župana in razvojni program za obdobje 2010–2014«.

O sebi je zapisal: »Rodil sem se leta 1970 v Slovenj Gradcu. Odraščal sem skupaj s sestro. Oče je umrl, ko sem imel pet let. Mama je stežka, pa vendarle lepo poskrbela za naju. Po končani srednji šoli v Velenju sem se zaposlil v Veplasu, kjer sem delal dve leti in pol. Po nadaljnjem izobraževanju sem se zaposlil na zavarovalnici Adriatic Slovenica kot zavarovalni zastopnik. Pred tremi leti sem se odločil za samostojno pot in ustanovil samostojno podjetje Zavarovanja Kavšak.

Z ženo Andrejo imava sedem otrok. Naša družina živi v Lokovici v samostojni hiši. Družina mi pomeni največ, kar imam. V prostem času se najraje ukvarjam s športom.«

O programi in svojih ambicijah, ki jih bo obširno predstavil v času volilne kampanje, pa pravi sledeče: »Menim, da je po petnajstih letih aktivnega političnega dela v Občini Šoštanj in po pridobljenih političnih izkušnjah čas,

Foto: arhiv NSI

Zbor članstva OO NSi Šoštanj

V petek, 4. junija, je OO NSi Šoštanj organiziral redni letni zbor članstva, ki se je odvijal v veliki sejni sobi Občine Šoštanj. Zbora se je udeležilo veliko članov OO NSi Šoštanj. V uvodnem pozdravu predsednika OO NSi Šoštanj Romana Kavšaka je v kulturnem programu zaigrala Ajda na violončelo. Predstavljeno je bilo preteklo delo odbora. Ugotovili so, da odbor kakovostno deluje. Zbrani člani OO NSi Šoštanj so razpravljali tudi o lokalnih volitvah in bili enotnega mnenja, da si lahko v Občini Šoštanj obetajo izvrsten rezultat. Razvojni program in listo za Svet Občine Šoštanj je predstavil kandidat za župana Roman Kavšak. S kandidatom za župana in listo za Svet Občine Šoštanj želijo ponuditi Šoštanjčanom možnost izbire pri razvoju in napredku Občine Šoštanj. Gost večera je bil član IO NSi Drago Koren, ki je pohvalil dosedanje delo in dal vzpodbudne besede za delo v prihodnje.

(nsi)

Foto: arhiv NSI

da se dokazem tudi kot župan Občine Šoštanj. Šoštanjčanom želimo oziroma želimo ponuditi možnost izbire z mojo kandidaturo za župana in s stranko OO NSi Šoštanj. Že sedaj smo imeli dva svetnika, želimo si jih še več.

Leta 1999 sem bil imenovan v nadzorni odbor Občine Šoštanj in bil njegov podpredsednik. Leta 2002 sem bil izvoljen na listi NSi za svetnika Občine Šoštanj. Deloval sem v opoziciji in bil konstruktiven na vseh področjih. Dokazoval sem nepravilnosti in vzpodbujal pozitivne programe. V tem mandatu končujem kot svetnik v koaliciji. Naredili in podprli smo veliko pozitivnega. Seveda sem se oglasil, kadar se nisem strinjal, in takrat, ko se mi je zdelo, da kaj za krajanje Občine Šoštanj ni dobro. Nova Slovenija je v tem mandatu tudi zaradi poslanskega mandata g. Draga Korena veliko pridobila, kot na primer: cesto skozi Šoštanj do OŠ Šoštanj, cesto skozi Lajše, ki je predvidena do Zavodenj, koncesijo za dom ostarelih Zimzelen v Topolšici, dom v KS Skorno-Florjan, protihrupno ograjo v Lokovici, krožno križišče pri Polancu in telovadnico OŠ Šoštanj (leasing). Z vami, krajanke in krajanje Občine Šoštanj, lahko naredimo še več, zato se naše geslo glasi »blizu ljudem«. Kot bodoči župan Občine Šoštanj se zavedam odgovornega dela. Predvsem znam ceniti človeške vrednote.

V današnjem času nam manjka predvsem solidarnosti. Moramo si pomagati. Zavežem se, da si bom kot župan prizadeval za vrednote malega človeka.

V OO NSi Šoštanj si želimo utrjevati sodelovanje med OŠ Šoštanj in občino. Bom prvi župan, ki bom 20 % svojega prihodka, ki mi bo pripadal kot županu, daroval kot donacijo OŠ Šoštanj. S tem bom pokazal, da lahko tudi na takšen način pomagamo učencem in staršem. V mislih imam predvsem brezplačno osnovno šolo. Vemo, kaj pomeni danes brezplačna OŠ, zato si resnično želim, da bi jo imeli tudi v Šoštanju. V bližnji občini lahko vidimo, kako jim ta program lepo uspeva. Zakaj te dobrine ne bi imeli tudi v Šoštanju?

Nova Slovenija je stranka vrednot, ki združuje tradicionalne vrednote z modernim načinom življenja in delovanja. Zavezali se bomo odgovornemu delovanju v prid vsem občanem in občanom Občine Šoštanj, predvsem tistim, ki potrebujejo našo pomoč in solidarnost. Stranka NSi je odprta za vse dobro misleče, poštene in odgovorne ljudi iz vseh družbenih plasti. S svojim delovanjem si prizadevamo za pravičnejšo družbo.

Na tiskovni konferenci je predstavil še strankin pogled na človeka:

»Menimo, da je človek poklican za svobodo in samoodločanje. Vsak je najprej sam odgovoren, kako razvija svoje zmožnosti in talente ter kako oblikuje lastno življenje. Samo takšna svobodna in odgovorna dejanja posamezniku omogočajo njegov osebni razvoj in pomenijo samouresničevanje, ki ne temelji na izkoriščanju drugih. Ravno zato se nam zdi, da smo na pravi poti, vendar potrebujemo vaš glas na volitvah.«

(p)

Krajevna skupnost Šoštanj

V ŠOŠTANJU KMALU NOVO SODOBNO OTROŠKO IGRIŠČE

Krajevna skupnost Šoštanj je v letu 2009 pričela s projektom izgradnje centralnega otroškega igrišča v Šoštanju. Pri izbiri lokacije je bilo potrebno upoštevati več zahtev, saj sta varnost in dobro počutje otrok na prvem mestu. Kot najprimernejša se je izkazala lokacija na Cankarjevi cesti, v neposredni bližini Družmirskega jezera. Dostop do omenjene lokacije je iz središča mesta možen iz več smeri, ki so večinoma pešcem prijazne, hkrati pa se lokacija nahaja ob začetku kolesarske poti Šoštanj - Velenje. Lastnik zemljišča je Termoelektrarna Šoštanj, ki je projekt prepoznala kot kakovosten in zato Krajevni skupnosti Šoštanj dovolila brezplačno in dolgoročno uporabo zemljišča za namen izgradnje otroškega igrišča. V aktivno izvedbo se je vključil tudi Premogovnik Velenje in s tem potrdil svojo namero pri sodelovanju v kakovostnih projektih na vplivnih območjih premogovnika.

Za otroško igrišče je Krajevna skupnost Šoštanj pridobila gradbeno dovoljenje dne 22. marca 2010, gradnja pa se je pričela 5. maja 2010. Na igrišču bo nameščenih 20 kakovostnih igral, tako da bo lahko vsak otrok našel primerno igralo zase, staršem pa bo ob pešpoti znotraj igrišča na voljo 15 klopi za počitek in spremljanje otroške igre. Postavljene bodo montažne sanitarije, ločene za ženske, moške in invalide in previjalnica za najmlajše otroke. V primeru pridobitve vseh potrebnih soglasij bo urejeno tudi manjše parkirišče tik ob glavnem vhodu.

V sklopu gradnje otroškega igrišča bodo urejeni tudi hodniki za pešce ob lokalni cesti, ki jih do sedaj še ni bilo. S tem bo omogočen tudi varnejši dostop pešcem iz mesta Šoštanj do Družmirskega jezera.

Naziv otroškega igrišča še ni določen, saj bo krajevna skupnost poimenovanje opravila v sodelovanju s šoštanjским vrtcem in osnovno

Foto: arhiv KS

šolo. Vsekakor pa želi v nazivu otroškega igrišča krajevna skupnost poudariti pomen širše znane šoštanske legende, Tresimirja in tematiki na to legendarno lokalno osebnost posvetiti tudi del igrišča. Po pripovedovanju bi se naj namreč knez Tresimir naselil na področju današnjega Šoštanja skupaj s prvimi skupinami slovenskega naroda, zato mu v lokalnem izročilu prebivalci Šoštanja namenajo posebno pozornost.

Ob začetku del na otroškem igrišču je avtor ideje in vodja projekta pri Krajevni skupnosti Šoštanj, Roman Pibernik, dejal: »Vesel sem, da dela na otroškem igrišču Šoštanj potekajo po pričakovanju, ne glede na to, da je pri vsaki gradnji potrebno uskladiti mnogo izvedbenih detajlov, mnenj različnih strokovnih služb, strokovnjakov, želja bodočih koristnikov in seveda tudi naših zmožnosti. Zato bi pohvalil vse sodelujoče, odgovornega nadzornika, odgovornega vodjo del, vodjo del, izvajalce, arhitekta, dobavitelje igral in izjemno podporo Termoelektrarne Šoštanj in Premogovnika Velenje, brez katerih projekta enostavno ne bi bilo. Verjamem, da nam bo uspelo igrišče predati svojemu namenu do sredine poletja kar bo zagotovo razveselilo marsikaterega otroka in verjetno tudi njihove starše, mesto Šoštanj pa bo s tem še prijaznejši do mladih družin«.

Foto: arhiv KS

Župnijska obvestila

4. JULIJ 2010 – 14. NAVADNA NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode ob 8.30 uri
- Zavodnje ob 10. uri s telovsko procesijo
- Topolšica ob 10. uri

11. JULIJ 2010 – 15. NAVADNA NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjka mestna cerkev – lepa nedelja – ob 11.15 uri s telovsko procesijo in ob 19. uri
- Bele Vode ob 8.30 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Gaberke ob 10. uri

18. JULIJ 2010 – 16. NAVADNA NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri ponovitev nove maše g. Janeza Kozinca
- šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 (ponovitev nove maše) in 19. uri
- Bele Vode ob 7.30 uri
- Zavodnje ob 11. uri
- Topolšica ni svete maše

25. JULIJ 2010 – 17. NAVADNA NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Sv. Križ – Anina nedelja – ob 9. in 10.30 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Gaberke ob 7.30 uri

1. AVGUST 2010 – 18. NAVADNA NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode ob 8.30 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Topolšica – lepa nedelja – ob 10. uri s telovsko procesijo

7. AVGUST 2010 (SOBOTA) – ŽUPNIJSKO ROMANJE

8. AVGUST 2010 – 19. NAVADNA NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode 8.30 uri
- Gaberke ob 10. uri
- Ravne – lepa nedelja – ob 11.15 uri s telovsko procesijo
- Sv. Križ – obletnica posvetitve cerkve – srečanje lovcev – ob 15. uri

15. AVGUST 2010 – MARIJINO VNEBOVZETJE – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode 8.30 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Gaberke – lepa nedelja – ob 10. uri s telovsko procesijo
- Topolšica – ni svete maše

22. AVGUST 2010 – 20. NAVADNA NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjka mestna cerkev ob ob 11. in 19. uri
- Bele Vode 8.30 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Gaberke ob 10. uri
- Sv. Florjan – lepa nedelja – ob 11.15 uri s telovsko procesijo

22. AVGUST 2010 – 20. NAVADNA NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri, ob 15. uri srečanje za ostarele in bolnike
- šoštanjka mestna cerkev ob ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode – Jernejeva nedelja – ob 11.15 uri s telovsko procesijo
- Zavodnje ob 10. uri
- Topolšica ob 10. uri

5. SEPTEMBER 2010 – 22.

NAVADNA – ANGELSKA

NEDELJA – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri
- šoštanjka mestna cerkev ob ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode ob 8.30 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Gaberke ob 10. uri
- Uršlja Gora ob 14. uri

12. SEPTEMBER 2010 – 23.

NAVADNA NEDELJA

– svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri
- šoštanjka mestna cerkev ob ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode – Jernejeva nedelja – ob 11.15 uri s telovsko procesijo
- Zavodnje ob 10. uri
- Topolšica ob 7.30 uri
- Sv. Križ ob 9. in 10.30 uri

SLOVENSKI EVHARISTIČNI KONGRES V CELJU

Slovenski evharistični kongres, ki je potekal v nedeljo, 13. junija 2010, na stadionu Arena Petrol v Celju, je bil namenjen pozitivni zavesti med slovenskimi verniki, da je zakrament evharistije jedro krščanske vere. Slovesno sveto mašo, ki se je začela ob 11.00, je ob somaševanju slovenskih (nad)škofov in (nad)škofov iz tujine daroval papeški legat kard. Tarcisio Bertone, ki je ob tej priložnosti za blaženega razglasil tudi prvega slovenskega mučenca Alojzija Grozdeta.

Na predvečer evharističnega kongresa je več kot 500 mladih in skavtov v župnijski cerkvi Svetega Duha v Celju po tridnevem romanju po različnih slovenskih župnijah sprejelo milostno podobo Marije Pomagaj z Brezij in jo počastilo z molitvenim bdenjem. Uvodni program pred mašo v nedeljo dopoldne se je začel s prihodom milostne podobe Marije Pomagaj na stadion, ki so jo prinesli ministranti iz naše Šoštanske župnije. Program je bil sestavljen iz treh krajših pričevanj, ki so jih prepletale duhovno-ritmične pesmi, in osrednjega pričevanja misijonarja slovenskega rodu Pedra Opeke CM z Madagaskarja.

Opeka je v pričevanju z naslovom *Evharistija v službi človeka* povedal, da se misijonarji, ki oznanjajo Jezusov evangelij med različnimi narodi, še posebej zavedajo, kako globoko je Bog zasidran v človekovi duši. Pri svojem delu čutijo, kako Božja ljubezen globoko seže v srca ljudi, rojenih v drugih civilizacijah. Že dvajset let namreč deluje med najbolj revnimi po malgaških smetiščih, kjer je bil priča čudežem, ki jih dela evharistija. Evharistični duh se po njegovih besedah »med najbolj revnimi čuti in doživlja kot velika moč, veselje in upanje«.

Takoj po kesanju na začetku maše je potekal obred razglasitve Božjega služabnika Alojzija Grozdeta za blaženega in mučenca. Kard. Bertone je v pridigi izpostavil globoko vero, ki jo je pričeval bl. Alojzij Grozde in pojasnil, da nam bo »pozorno branje zgodovine Cerkve na Slovenskem, zlasti hasilnih preganjanj, ki jih je utrpela v preteklem stoletju – pomislimo na čas komunizma, tuje okupacije in državljanske vojne –, razkrilo, da je bila Božjemu ljudstvu evharistija glavni vir opore, moči in tolažbe«. Slovenski evharistični kongres po njegovih besedah »vsakega kristjana kliče k obnovljeni zvestobi pri udeležbi nedeljske evharistije«. Sveta maša »ni le preprosta oblika osebne pobožnosti, ampak je molitev Cerkve, v kateri je navzoč Jezus, ki se znova in znova daruje Očetu«, je pojasnil papeški legat v sklepnem delu pridige in dodal, da se z obhajanjem evharistije verniki »udeležujemo molitve celotne Cerkve, ki prosi za slehernega človeka in ves svet«.

Maše na stadionu Arena Petrol se je udeležilo več kot 32.000 vernikov. Večina je v Celje prispela s 410 avtobusi in 8 posebnimi vlaki, ostali pa so prišli peš, s kolesi ali osebnimi avtomobili. Pri bogoslužju je sodelovalo 7 nadškofov in 11 škofov iz Slovenije in sosednjih držav, 720 duhovnikov ter 1300 cerkvenih pevcev iz 35 župnij tudi iz naše šoštanske župnije.

Dogodki in ljudje

Blagoslov Centra starejših Zimzelen v Topolšici

1. junija 2010 je v Centru starejših Zimzelen v Topolšici potekala slovesnost, na kateri je celjski škof dr. Stanislav Lipovšek blagoslovil center in opremo v kapelici doma. Slovesnosti sta se poleg krajanov, stanovalcev in zaposlenih v domu udeležila tudi šoštanjski župan ter poslanec v DZ RS Darko Menih in direktor družbe PV Invest, ki je zgradila Center starejših, mag. Drago Potočnik.

Zbrane je nagovorila **direktorica centra Andreja Štefan Bukovič**, ki je poudarila, da je Zimzelen mlad, a zeleni s pomočjo vseh ljudi, ki so se pred dvema letoma povezali v ideji o graditvi centra za varstvo odraslih ter ji dodali svojo moč in vizijo. »Zimzelen zeleni v okviru Skupine Premogovnik Velenje, ki je tudi na ta način, ko je sprejela izziv s področja socialnega varstva, pritrčila svojemu sloganu čut za prihodnost.«

Temeljni kamen za Center starejših Zimzelen je bil položen 12. septembra 2008, 20. oktobra 2009 pa je bil center odprt. 19. novembra 2009 so sprejeli prve stanovalce, 3. maja letos pa pričeli z izvajanjem dnevnega

Foto: arhiv

varstva in sprejeli prvega uporabnika te storitve. V tem kratkem času delovanja centra so pripravili veliko kulturnih in družabnih prireditev ter strokovnih predavanj, ki se jih poleg stanovalcev centra udeležujejo tudi krajanje Topolšice in okolice. Blagoslov centra in kapelice, ki ga je z glasbenim programom obogatil Oktet Zavodnje, je bil nova prelomnica v širitvi duha in kulture. (pv)

35 let RK Premogovnika Velenje

V juniju 2010 Območna organizacija Rdečega križa Premogovnika Velenje obeležuje 35. obletnico obstoja in delovanja. Ob tej priložnosti so v ponedeljek, 7. junija 2010, v prostorih Zelene dvorane Premogovnika Velenje pripravili slovesnost, na kateri so zbrane nagovorili **direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved**, **predsednica RK PV Damjana Kričej**, **predsednik RK Velenje Jože Kožar** in **vodja Službe za krvodajalstvo pri Zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani Suzana Djordjevič**.

Dr. Milan Medved je v uvodnem nagovoru dejal: »Premogovnik Velenje podpira dejavnosti, v katerih sodelujejo njegovi zaposleni, pa naj gre za kulturno, športno, izobraževalno ali humanitarno področje. Ravno Rdeči križ in z njim povezano krvodajalstvo sta temelj dejavnosti, ki ju človeštvo nujno potrebuje in jo bo tudi v prihodnje. Želim si le, da bi v Sloveniji krvodajalstvo ne postalo plačljiva storitev, kajti v tem primeru bi stiske ljudi izrabljali v napačne namene. Tudi v današnjem hitrem tempu življenja ne smemo pozabiti na sočloveka, na zaposlenega, ki potrebuje pomoč. V tem se kaže naša družbena odgovornost, ki jo imamo zapisano v temeljih poslovne politike in ni le črka na papirju. Kažemo jo skozi podporo projektom na različnih področjih, v prvi vrsti humanitarnim, ter s svojim odnosom do okolja, v katerem delujemo. Čestitam vsem, ki delujete v Rdečem križu, in se vam zahvaljujem za vaše delo. Čestitam tudi in predvsem vsem krvodajalcem in krvodajalkam.«

Pred 35. leti, 7. junija 1975, je bil na prvem delovnem srečanju formiran zbor delegatov Osnovne organizacije Rdečega križa REK Velenje. S tem je REK Velenje postal prva delovna organizacija v Sloveniji in tudi v tedanji Jugoslaviji, ki je formirala svojo Osnovno organizacijo Rdečega križa. V takratnem podjetju REK Velenje je bilo 9.000 zaposlenih in kri jih je darovalo več kot 3.000, kar je bilo rekordno število za takratno celotno Jugoslavijo. Tudi odkar je Slovenija samostojna država je Premogovnik Velenje kot podjetje še vedno vodilno na področju odvzemov krvi. »Za takšno množično udeležbo na krvodajalskih akcijah se je potrebno zahvaliti zvestim, humanim krvodajalcem, ki jih je v podjetju več kot 800. Glavna dejavnost OO RK Premogovnika Velenje je usmerjena k oblikovanju širšega zavedanja o pomenu prostovoljnega krvodajalstva in

vzpodbujanju ljudi, da postanejo redni krvodajalci,« je v svojem nagovoru poudarila tudi **predsednica RK Premogovnika Velenje Damjana Kričej**.

»V Sloveniji sicer letos obeležujemo 65 let krvodajalstva. V tem času je bilo odvzetih okoli 4 milijone odmerkov krvi, s katerimi je bilo zbranih okoli 1,5 milijona litrov krvi. Vsako leto imamo okoli 100.000 odvzemov in Slovenija je ena redkih držav na svetu, ki je pri oskrbi s krvjo samozadostna. Takšna humanitarnost, pri kateri človek daruje del sebe za zdravje ali celo življenje drugega človeka, se ne da ovrednotiti in plačati. Rudarska solidarnost torej še živi, bistven element pri tem pa je tudi posluh podjetja,« pa je poudaril **predsednik Rdečega križa Velenje Jože Kožar**.

Na slovesnosti ob 35-letnici so zaslužnim članom podelili zahvale za pomoč pri delovanju Rdečega križa. Priznanje sta prejela tudi dva sodelavca, ki sta doslej največkrat darovala kri, in sicer Ivan Rošar za 109-krat darovano kri in Franc Ciglar za 102-krat darovano kri. Slovesnost je popestril kitarski duet Glasbene šole Frana Koruna Koželskega Velenje.

Tadeja Mravljak Jegrišnik, Vodja Službe
za odnose z javnostmi Skupine Premogovnika Velenje

Foto: arhiv PV

Intervju

BOLNIŠNICA TOPOLŠICA ZA SLOVENSKO VOJSKO

Damjan Justinek, dr. med., direktor Bolnišnice Topolšica – človek velikih razvojnih idej

Bolnišnica Topolšica z bogato, več kot 90 let trajajočo dejavnostjo, je v okolje, v katerem deluje, vpeta ne samo zaradi svojega osnovnega poslanstva, ampak zaradi vseh dejavnikov, ki jo prezentirajo. Vključno z lepo lokacijo, zanimivimi zgradbami, urejenostjo in seveda vsemi zaposlenimi. Prev te domače okolje ne obravnava samo kot zaposlene v bolnici, ampak od njih pričakuje, da se poistovetijo s krajem. Upam si trditi, da je bilo to od nekdaj tako. In je tako še danes. Ne glede na to, da zaposleni prihajajo v večini iz drugih krajev, jih narava dela v zdravstvu in samo okolje »prisili«, da ne prihajajo vanj distancirani. Zagotovo je prvi mož bolnišnice tisti, ki je še posebej izpostavljen ne samo kriterijem stroke, temveč tudi čisto preprostim kriterijem medsebojnih odnosov. Narava Bolnišnice Topolšica je bila od vsega začetka, ko je bila to ustanova za revne, dostopna, domača, kraj, kjer so mnogi iskali ne samo zdravje, ampak tudi razumevanje, varnost in tople človeški odnos. Vrednote so se dandanes zamenjale, radi rečemo. S katerimi? Bojim se, da se niso zamenjale, strah me je, da so se preprosto izgubile in da je namesto skrbi, dobrih odnosov, pomoči in solidarnosti zavladovalo malodušje in brezbriznost. Temu pa bi težko rekli vrednota.

Dr. Damjan Justinek je v Bolnišnici Topolšica zaposlen že dvajset let. Strokovnjak in človek bi ga poimenovala na kratko. O tem in onem sva spregovorila v tem intervjuju in najbrž bi lahko še o marsičem. In zagotovo bo še priložnost, kajti cilji in vizije razvoja bolnišnice so dolgoročni, trdno zastavljeni in tudi realni. In želim in upam, da bodo podprti s prave strani. In da bo ob tem še vedno veljalo, kar je omenil dr. Justinek med najinim pogovorom: »Edina ovira je preutrujenost in preobremenjenost kadra in sedanje težke razmere: zato še toliko bolj pomeni včasih priznanje ljudi, včasih tudi samo njihovo razumevanje, ko nas morajo čakati, ko smo malo sitni in nerazpoloženi.«

Gospod Damjan Justinek, direktor Bolnišnice Topolšica in dr. med., prvo vprašanje je stereotipno: kdo ste in od kod prihajate?

Po rodu Ljubljčan, čeprav sem večino počitnic preživel na Dolenjskem. Za tiste čase sem imel klasično izobrazbo. Rojen sem leta 1960 in sem obiskoval šolo Prežihovega Voranca v Ljubljani, ki je edina imela latinščino v 5. razredu. Tedanja Šubičeva gimnazija je imela latinščino dalje (skupaj 8 let), imela je tudi grščino in še kaj (učil sem se še angleščino 8 let, francoščino 4 leta, malo nemščine, malo srbohrvaščine itd.) – zato rečem klasična izobrazba. Veliko sem bil aktiven v planinstvu. Vse

se je zaključilo z medicino, ker že sam študij ne omogoča veliko drugih aktivnosti, poklic zdravnika pa tudi ne. Tudi tedanjo JLA sem služil v Beogradu (kot je bilo v navadi za medicince), pravo orožje in strelivo sem spoznal tako že pred slovensko vojno. Kasneje sva se s soprogo odločila živeti v lepi Savinjski dolini, tako da sem služboval v Celju, na Vrnskem, Žalcu in seveda 20 let v Topolšici.

V Topolšici ste zaposleni od leta 1989. Očitno je to vaše najdlje trajajoče službeno mesto.

Kot večina kolegov sem želel ostati v splošni medicini, a je bilo tedaj premalo mest za specializacijo. Delal sem na terenu, pa sistematiko in posvetovalnico za najmlajše – endokrinologija. Diabetes je bil šele naslednji izbor. Ljudje na deželi so prijaznejši od prebivalcev mest in še vedno rad delam zunaj bolnišnice, kolikor čas dovoljuje (na primer zunanje diabetološke ambulante).

Poleg interne medicine ste specializirali kot diabetolog in veljate za zdravnika, ki je na tem področju na tekočem in celo korak pred ostalimi. Lahko to razložite?

Od nekdaj imam občutek, da bi se za sladkorne bolnike in s sladkornimi bolniki dalo narediti več: bistveno bi bilo potrebno povečati samostojnost

odločanja teh bolnikov, povečati njihovo znanje za dobre odločitve in s tem zmanjšati okvare. Žal v naši državi preventiva ni v modi ali se vsaj prepočasno vključuje v druge aktivnosti. Delal sem tudi na ljubljanski kliniki za obolenja ščitnice, a časovno ni bilo združljivo. Poleg tega sem morda tip, ki želi izkoristiti tehniko v pomoč bolniku in zato pospešujem uvajanja zadnjih dosežkov medicine. Najozžje področje mojega dela v diabetologiji je delo z bolniki z inzulinskimi črpalkami, ki so sicer zahtevnejše za vodenje, a daleč odrinejo mejo omejitev, ki bi jih sicer imel bolnik samo zaradi svoje bolezni. Z uporabo črpalke lahko človek trenira, potuje, smuča – skoraj kar koli in tudi če je bolnik, ovir za aktivnosti nima.

Na to temo ste napisali knjigo 101 odgovor na vprašanje o diabetesu. Imate občutek, da lahko tudi na tak način pomagata, oziroma kakšen je bil namen izdaje knjige?

Takoj naj popravim: odgovore sem že napisal jaz, zbrala, uredila in izdala knjigo pa je dolgoletna urednica revije Dita ga. Darja Lovšin. Sva dolgoletna sodelavca in upam, da bova tudi v bodoče in da uspeva organizirati pravi diabetični portal, ki bi v Sloveniji združil vse aktivne ljudi na področju diabetesa. Seveda pa hkrati upam, da sva s knjigo vsaj komu pomagal v stilu mota moje spletne strani »Sončna stran diabetesa«. Zadnje tri leta »moj« diabetes zelo trpi, ker bi rad sprožil začetek del za obnovo Bolnišnice Topolšica in je večina časa podrejena temu.

Na enem izmed srečanj sem vas poslušala in dobila občutek, da resnično prisluhnete človeku. V smislu poslušanja vprašanja do konca in odgovora ter iskanja rešitve na točno določeno temo. Srečanje je bilo neformalnega značaja. Si to lahko privoščite tudi v ambulantni?

Načelno naj bi zdravniki vedno prisluhnili – izbrali smo si tak poklic, da smo v službi 24 ur, tudi če smo doma. Navadno je čas tisti, ki omejuje, kaj si lahko privoščimo, vseeno ali doma ali v ambulantni – narediš, kar v danem trenutku moreš.

Ne glede na to, da ste vodja ustanove, ki je širšega regijskega pomena in kjer veljajo pravila službe, me zanima, če se vaši osebni pogledi razhajajo s trendi oziroma spremembami v zdravstvu, ki so ta hip aktualne.

Morali bi natančneje vprašati, da bi točno odgovoril. Vsekakor sem pristaš politike, ki jo zagovarja sedanjí minister: sredstev za zdravstvo ne bo nikoli dovolj in vsa možna, ki jih imamo, bi morali optimalno izkoristiti. Žal to pomeni, da bi tudi mi morali prilagoditi dejavnosti, ki jih pričakujemo drugje. Trgovci delajo tudi ob

nedeljah (pogosto redno, ne kot dežurstvo), banke delajo do 17. ure, k frizerju gredo gospe že pred službo zjutraj, kaj naj še rečem? Vsak zaposleni v bolnišnici bi moral vedeti, v čem je naša bolnišnica boljša od drugih in zakaj lahko bolniku svetuje, da gre k nam. Vsak zdravnik bi moral vedeti, kaj lahko ponudi bolniku več kot drugi – bolniki pa bi vedeli, kako v ustanovi merimo kakovost in kaj vse spremljamo, da je za dana sredstva oskrba najboljša. S sedanjim ministrom se pozna že vrsto let in vesel sem, da se je »žrtvoval« za nas – on od svojega delovnega mesta ne bo imel koristi, Slovenci pa imamo lahko velike, če se dober (zdravstveni) sistem vzpostavi.

Kaj bi vi naredili, če bi lahko, na področju socialne varnosti bolnika? Se vam zdi sistem, ki velja v zdravstvu, dober ali se morebiti nagibate k sistemu, ki velja na primer v Ameriki, kjer je zdravstveno zavarovanje stvar posameznika?

Stvari in pogledi se na srečo spreminjajo tudi v Ameriki. Naš sistem ni dober, premalo odgovarja bolnik sam za svoje zdravje (nisi ne nagrajen ne kaznovan, če skrbiš zase ali če ne). Enako moram reči za ves sistem: dobrih delavcev ni možno ustrezno nagraditi, kakovost storitev ni cenjena, imamo tudi preslabo tehnično podporo (vsaj na področju informatike, tako za medicinske kot poslovne potrebe). Žal tudi ni več vrednot, ki smo jih nekoč gojili – solidarnosti, skupne zavesti, odgovornosti tudi za druge; sploh ni časa, da bi mislili na to. Nekdaj smo rekli: naredi uslugo, če »moreš« – danes, če »moraš«, ker ti sosed ne pomeni nič, še poznaš ga ne.

Ko pride v vašo ustanovo pacient oziroma bolnik, je njegovo zdravje še vedno na prvem mestu ali je že pogojeno s tem, kar pokriva zavarovanje?

Na srečo še ni takega načina razmišljanja pri nas, ne pri zdravnikih ne pri drugem osebju oz. zaposlenih. Edina omejitev je čas (in pogosto pretrujenost).

Pa preidiva konkretno na Bolnišnico Topolšica. Lani ste praznovali 90 let, čeprav je Topolšica kot zdraviliški kraj znana že od prej. V svojem uvodnem zapisu v publikaciji (zelo kvalitetni, op. a.) ste zapisali, da je bila Topolšica v drugi polovici 20. stoletja med najuglednejšimi bolnišničnimi zavodi pri nas, znana predvsem po uspešnem zdravljenju tuberkuloze. Kako je s tem danes?

Topolšica je bila uradno ustanovljena prva taka ustanova, npr. leto dni pred bolnišnico Golnik. Kot taka je veljala kot bolnišnica revnih. Ni bilo treba biti bogat, da si se zdravil tukaj. Tedanji duh, odlična lokacija, interes

zdravnikov z Dunaja, napredni pristopi so dvignili ugled ustanove, da je dejansko bila največja v tedanji kraljevini oz. stari Jugoslaviji, kot pravimo. Po vojni je bila povsem izropana, a je še kar skrbela za ranjence in predvsem za obolele s tuberkulozo. Kot taka je tudi ogromno doprinesla k zmanjšanju otroške tuberkuloze na Slovenskem. Danes je tuberkuloza bolj grožnja kot resnična (in pogosta) bolezen, upad so prinesla protituberkulozna zdravila, ki so zamenjala prej običajne kirurške načine zdravljenja. Topolšica je ostala zdravstvena destinacija, »delokrog« pa je precej širši.

Bolnišnica Topolšica je poleg tega, da je znana po diagnostičnih in terapevtskih metodah s področja pulmologije, znana tudi po splošni interni dejavnosti. Lahko naštejete, kaj vse »zdravite« v vaši bolnišnici?

Splošne internistike je pri nas malo: recimo drugače – pokrivamo potrebe kolegov pulmologov in potrebe prebivalcev te regije, ožje Savinjske in Šaleške doline. Za kolege pulmologe izvajamo vso podporno diagnostiko, s katero ocenimo sposobnost bolnika, kar vpliva na nadaljnjo zdravljenje tudi po odkritju rakave bolezni. Za potrebe regije potrebujemo dobro »polikliniko«: diagnostiko z ožjih področij bolezni srca in ožilja, sladkorne bolezni in bolezni prebavil že izvajamo – želeli pa bi s pomočjo sodelovanja s sosednjima bolnišnicama organizirati tudi aktivnosti za druga področja, kot so bolezni ledvic, revmatološke bolezni, povečati sodelovanje tudi izven tega (področje psihiatrije, nevroloških bolezni, potrebe starostnikov).

Leta 2007 ste v enem izmed intervjujev dejali, da se ne strinjate s predlagano strategijo razvoja Bolnišnice Topolšica v smeri opravljanja večine storitev. Se za to zavzimate še dandanes? Koliko je zaposlenih zdravnikov in koliko sester ter ostalega osebja in če je to dovolj?

Medicina se je močno spremenila in postala zahtevna. Če želiš nekaj dobro organizirati, ni nujno, da imaš sam vse strokovnjake. Menim, da bi kot bolnišnica bili usmerjeni v nekaj specialnosti, ki bi jih razvili do vrhunca. Danes ni mogoče spremljati novosti z vseh področij, delati razvojne študije, objavljati raziskave, pripravljati smernice za splošne kolege, organizirati učne delavnice za bolnike, se pojavljati na svetovnih odrih (kongresih). Ne moreš biti dober povsod. Tudi znotraj specialnosti so še posebnosti, ki jih lahko vrhunsko razviješ (na subspecialističnem nivoju). Drugo pa je seveda organizacija službe za prebivalstvo: ob sodelovanju in izkoristku vseh zdravstvenih kapacitet pa seveda lahko ponudimo bolnikom celostno oskrbo in diagnostiko širšega obsega, ne le v pomenu kompletne internistike, tudi na področju

Vaš predhodnik prim. dr. Poles je vodil projekt zbiranja denarja za CT aparat. Nisem prepričana, ali je ta projekt dokončal v času svojega vodenja ali ste ga nadaljevali vi. Ali je bil projekt uspešno zaključen in kaj pomeni za bolnike?

Prim. Poles je zbral veliko, 450.000 EUR – v imenu vseh zaposlenih se ponovno zahvaljujem za prispevke ljudi in organizacij. Sam sem nadaljeval investicijo in se uspel dogovoriti za dodatnih 700.000 EUR iz proračuna, s čimer smo rešili bolnišnico ogromnega zadolževanja in omogočili normalno delo. Projekt je uspešno zaključen, CT je eden boljših tudi v slovenskem merilu. Ta mesec pričakujemo kolegico rentgenologinjo, načrtujemo specializacijo še nove kolegice itd. Pomen za bolnike je ogromen: hitra in takojšnja diagnostika, skrajšanje ležalne dobe, takojšnji dogovor za terapijo na kirurgiji ali onkologiji – vse je lahko končano v 3 dneh tako kot na Golniku. Žal pa se ljudje na »luksus« hitro navadimo in potem sitnarimo zaradi naslednje ovire in prvo rešeno kar pozabimo.

Mogoče tudi vi peljete kakšno akcijo zbiranja denarja za nakup opreme ali kaj podobnega?

Trenutno ne – menim, da so ljudje tudi izčrpani, standard je nizek, veliko ljudi težko živi, potrebna sredstva bo potrebno pridobiti na drug način. Morda bomo organizirali akcijo kasneje. Bolj kot denarna, si želim, da bi zažvela akcija v projektu »moja bolnišnica«, da bi v času predvidenega razvoja in obnove bolnišnice ljudje sodelovali s svojimi idejami in povedali, kakšno bolnišnico si želijo. Akcija (če?) bo potekala moderno, preko spletnih predstavitev predvidenih rešitev, izgleda in zbiranja idej in ocen naših uporabnikov, če smem tako reči.

Ko ste prevzeli vodenje bolnišnice, ste med prioritete oziroma strateške cilje postavili razvoj rehabilitacijske dejavnosti oziroma centra z nadstandardnimi stavbami. Je vaš cilj še danes enak?

Še vedno zagovarjam 4 cilje: odlično pulmologijo, odlično polikliniko za potrebe regije, najboljši rehabilitacijski center v Sloveniji in nekje v ozadju kot skrita rezerva krizno bolnišnico v pripravljenosti. Te predloge – cilje sem predstavil ob prijavi za to mesto in do sedaj nisem našel razloga, da bi jih spremenil.

Nekaj časa je bilo govora tudi o rehabilitacijski bolnici za slovensko vojsko. Ste nameravali oživiti objekte, ki zdaj niso opremljeni? Kako ste si to predstavljali?

Topolšica kot kraj je zelo primerna za slovensko vojsko: v miru lahko delamo z naborniki in testiranji za njihove potrebe, želel bi tudi potrditev destinacije za rehabilitacijo za vse vojake Nata (doseči uvrstitev na listo možnih

rehabilitacije tako za internistično kot ponekod tudi kirurško področje. Zato tudi ni realno, če rečem, da je zaposlenih 10 zdravnikov – odvisno, ali štejem še specializante, ki so zaposleni v ustanovi, kjer trenutno krožijo, ali štejem kolege, ki stalno sodelujejo z nami, ali štejem še tiste, ki šele čakajo na specializacijo itd. Medicinskih sester je stalno od 80 do 100 in bi jih potrebovali še več, a so vedno omejitve razpoložljiva sredstva.

Boste zaposlovali ali odpuščali?

Ne predstavljam si kvalitetnih storitev še z nadaljnjim zmanjšanjem zdravstvenega osebja niti sledenja potreb prebivalstva. Če naj se obseg potreb povečuje samo 1,8 % letno, bomo potrebovali več ljudi – posebno še, ker smo bili

dolgo na nek način zapostavljeni v slovenski zdravstveni mreži.

Kako se je »kriza«, o kateri tako radi govorimo, dotaknila vaše ustanove, glede kadrov in zdravljenja oziroma čakalnih vrst?

Zaradi gospodarske krize trpimo tudi mi – zaenkrat črpamo rezerve preteklih let, a pod stalno grožnjo slabe likvidnosti, omejevanja investicij in pomanjkanja informacijske podpore. Na združenju zavodov bolnišnic predstavniki pogosto povemo, da »kurimo rezerve« vse bolnišnice, a nas politika ne vzame zares oz. sploh ne sliši. Take rezerve v zdravstvu preprosto ni, da bi sami lahko nevtralizirali gospodarsko krizo.

mest oziroma zdravilišč). V krizni situaciji pa spet imamo vse: prostor, možnosti karantene ob epidemiji (svojo pralnico, svojo kuhinjo), bližino term in doma Zimzelen (človeške vire, že usposobljene za oskrbo). Recimo, da bi bila večina objektov »dvonamenskih«, za mirno obdobje in obdobje krize.

Bi šlo to v kontekst kraja, kjer živi turizem?

Seveda, v primeru potresa v Ljubljani bi se samo »turisti« zamenjali – eni bi odhiteli na pomoč, drugi prišli po pomoč k nam.

Ob 90-letnici bolnišnice ste govorili tudi o povezanosti kraja z bolnišnico. Navdušeni ste nad tem, kako je ta dejavnost »vpeta« prostorsko in idejno med prebivalce. Se vam zdi, da lahko motivirate krajanke k sodelovanju z bolnico in na katerih segmentih?

Zmogljivosti združenja vseh poslovnih subjektov so velike: povezava term, bolnišnice, tudi doma Zimzelen omogoča zdravstveno destinacijo za vse: tiste bolne, tiste v okrevanju in tiste v preventivnih aktivnostih – za vsakogar najdemo nekaj. Če združimo še turistične možnosti, letališče, organiziramo boljšo splošno ponudbo (kakšen »Interšpar« bi prav prišel) – zakaj pa se ne bi v nedeljo zapeljali kar v Topolšico, babica, vnuček in vsi tisti vmes?

Krize so v Bolnišnici Topolšica bile in bodo. Je tudi v kratkem pričakovati kaj podobnega? Spremembe ali ukinjanja dela dejavnosti?

Krize so povsod, kar ni povezano s Topolšico, vsaj ne vzročno. Predlogo smo bili bolnišnica na robu mesta in včasih od kolegov res pričakujem preveč. Ni pa predvidenih nobenih ukinitvev dejavnosti, samo modernizacija in podjetizacija ustanove v smislu, da potrebe narekujejo organizacijo in ne obratno. Kljub težkim časom bo potrebno povečati tako diagnostiko z akutno obravnavo kot doseči ustrezne cilje na področju rehabilitacije: rehabilitacija srčnih bolnikov bo zmanjšala potrebo po staležih in vrnila ljudi v vsakdanje življenje; rehabilitacija pljučnih bo zmanjšala invalidnost in povečala kvaliteto življenja bolnikom; rehabilitacija bolnikov po operacijah kolkov in kolen (na primer) pa bi povečala »propustnost« služb sosednjih bolnišnic, skrajšala (posredno) čakalno dobo na operacije in spet izboljšala oskrbo v regiji.

Kako vidite razvoj Bolnišnice Topolšica v prihodnjih desetih letih?

Prilagoditev potrebam regije: organizacija specialistične hospitalne in ambulantne dejavnosti, center odličnosti zdravstvene nege, povečanje zmogljivosti za 50 % tako po obsegu kot finančno. Menim, da so vsi ti cilji realni in da ne smemo dovoliti, da se jih zatre.

Na kaj ste v tem času, ko ste direktor, najbolj ponosni? Na kaj ste najbolj ponosni kot zdravnik?

Ponosen sem, da smo s kolegi naredili toliko kljub pomanjkanju sredstev in predvsem kadra: prvo leto smo dokončali zastavljeni projekt CT – omogočili diagnostiko, skrajšali ležalno dobo. Drugo leto smo zamenjali informacijski sistem, postavili modernega, enakovrednega drugim slovenskim bolnišnicam. Smo tudi v seznamu bolnišnic, pripravljenih za slovensko mrežo »zNet« (imamo optični kabel). Imamo zaključen velik del digitalizacije bolnišnice: rentgenskih slik že dolgo ne uporabljamo več,

urejemo elektronski arhiv in s tem hiter dostop do kvalitetnih podatkov – tudi tega nimajo vse bolnišnice. Razvili smo sistem nadzora gibanja bolnika: sestra prejme opozorilo, preden se nekaj zgodi (predstavitev sistema tega republiškega projekta bo 1. 7. 2010 v Termah Topolšica za vse bolnišnice, domove in druge zainteresirane). Povečali smo obseg storitev, kar finančno pomeni pol milijona evrov letno več in samo zaradi krize še nismo presegli 10 milijonov evrov letnega finančnega toka (prej 6 do 7). Z eno besedo: delamo in se trudimo na vse načine, tako kolegi kot vse osebe.

Bi za konec še kaj dodali?

Edina ovira je preutrujenost in preobremenjenost kadra in sedanje težke razmere. Zato

še toliko več pomeni včasih priznanje ljudi, včasih tudi samo njihovo razumevanje, ko nas morajo čakati, ko smo malo sitni in nerazpoloženi. Sodelovanje regije, podpora, skupno iskanje potrebnih kadrov (kdo nas bo zdravil), kvalitetnih in zavednih, z občutkom za ljudi, odgovornih – to bi morala biti naša skupna naloga, da jo uspešno rešimo v korist in ponos vseh, ne le kolektiva bolnišnice.

Imate kakšen svoj osebni moto, po katerem se ravirate?

Glede na to, da sem po horoskopu vodnar in po kitajskem horoskopu prašič, je skoraj jasno: »ZAPUSTI SVET MALO BOLJŠI, KOT SI GA PREJEL!«

Milojka Komprej
Foto: A. Komprej

Šolski List

Pripravila: Jožica Andrejč
Kdor se je, ta tudi žanje

V teh vročih dneh pred počitnicami se je na šoli zvrstilo veliko prireditev: Pozdrav poletju, Šola poje, Šoštanj poje, valeta, prireditev ob podelitvi priznanj najuspešnejšim učencem ... Učenci so predstavili rezultate svojega dela pri različnih dejavnostih, kot so lutkarski krožek, ansambelska igra, gledališki klub, sodobni ples; nastopili so vsi pevski zbori skupaj z drugimi pevskimi sestavi Občine Šoštanj. Tudi devetošolci so na prireditvi Šola ima talent pokazali, da imajo mnoge dobre talente.

Veliko talentov pa so pokazali tudi učenci na različnih tekmovanjih iz znanj, ki so potekala med letom. Za te učence, ki so na državnem nivoju zasedli vidna mesta ali so se kako drugače zapisali med najboljše, smo pripravili prireditev in podelili nagrade. Prav je, da te učence spoznajo tudi drugi.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Na tekmovanju iz LOGIKE je **Manja Kopušar** osvojila **srebrno priznanje**, **Helena Plešnik** pa **zlato priznanje**.

Na tekmovanju iz matematike so prejeli priznanja naslednji učenci: **srebrno VEGOVO PRIZNANJE** so dosegli: **Tina Polšak** in **Timotej Plamberger** v 7. razredu; **Manja Kopušar** in **Lea Krošel** v 8. razredu; v 9. razredu pa **Jernej Katanec**, **David Gregorc**, **Tjaša Gorjanc** in **Helena Plešnik**, ki pa je dosegla še **zlato VEGOVO PRIZNANJE**.

Zlato PREGLOVO PRIZNANJE iz kemije sta osvojili: **Helena Plešnik** in **Ana Jakob**.

Srebrno Preglovo priznanje so osvojili: **Lea Krošel**, **Kaja Koželnik**, **David Gregorc**.

Na tekmovanju iz fizike so **srebrna STEFANOVA PRIZNANJA** prejeli: **Manja Kopušar**, **Lea Krošel**, **David Gregorc** in **Helena Plešnik**, ki je osvojila še **zlato Stefanovo priznanje**.

Srebrno CANKARJEVO PRIZNANJE sta osvojili: **Helena Plešnik** in **Lea Krošel**.

Ana Jakob je na tekmovanju iz biologije osvojila **srebrno PROTEUSOVO PRIZNANJE**.

Na tekmovanju iz znanja o SLADKORNI BOLEZNI sta **Ana Jakob** in **Helena Plešnik** osvojili **zlato priznanje**.

NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU PLJUČNIH IN ALERGIJSKIH BOLNIKOV SLOVENIJE

je s svojim prispevkom komisijo posebej prepričala **Eva Hudales**, zato je prejela **srebrno priznanje**.

DRŽAVNEGA TEKMOVANJA IZ KONSTRUKTORSTVA IN TEHNOLOGIJE OBDELAV

se je udeležilo tudi 7 učencev naše šole v naslednjih panogah:

K3 Reševanje problema s konstrukcijsko zbirko: izdelek NAFTNA PLOŠČAD: **Žiga Kugonič**, 5. r. – 1. mesto.

K5 Izdelava TIT dokumentacije s CAD programom: načrt LESENEGA KOTNIKA v pravokotni projekciji: **Aleš Štruc**, 8. r. – 2. mesto.

T2 Izdelava izdelka iz lesa: izdelek MLINČEK NA VETER: **Nejc Menih in Aljaž Rotnik**, 7. r. – 2. mesto.

T2 Izdelava izdelka iz umetnih snovi: izdelek OBEŠALNIK ZA KAPO: **Aljaž Mrak**, 7. r. – 3. mesto.

DRŽAVNO TEKMOVANJE – ROBOBUM 2010 IN ROBOCUPJUNIOR REŠEVANJE

Osnovnošolci iz vse Slovenije so se pomerili s samogradnimi elektromehanskimi mobilnimi roboti (ROBOsled) v sledenju linije, v popoldanskem času pa z roboti LEGO MINDSTORMS (LEGObum), ki so jih sami sestavili in programirali. Učenci 8. razredov (LEGObum-8) so tekmovali v nalogi sledenja linije in učenci 9. razredov (LEGObum-9) v nalogi »čiščenja površine«.

ROBOCUPJUNIOR

Luka Bolha in Klemen Veternik, 9. r. – 3. mesto

ROBOSLED

Gašper Rednak in Matej Cigale, 9. r. – 1. mesto

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Na 14. državni reviji ljudskih pesmi, plesov in običajev PIKA POKA POD GORO v Rogaški Slatini je sodelovala tudi folklorna skupina **Lepi kamen** in osvojila **srebrno priznanje**.

Sodelovali so: **Ajda Lebar**, **Neja Dobelšek**, **Maruša Zajc**, **Hana Marija Žibert**, **Teja Ružič**, **Hanna Karič**, **Luka Ovčjak**, **Taja Srmčnik**, **Tina Lihteneker**, **Saša Strožič**, **Ajda Movh**, **Nika Krošl**, **Klara Klančnik**, **Jan Ovčjak**.

DRŽAVNO PLANINSKO TEKMOVANJE IZ ORIENTACIJE

Šolo sta zastopali dve ekipi. V ekipi A so tekmovali petošolci: **Žiga Kugonič**, **Jan Ostervuh**, **Andraž Stropnik**, **Miha Slatnar** in šestšolka **Monika Tajnik**. V svoji kategoriji so zasedli 4. mesto. Za B ekipo so tekmovali osmošolci: **Neža Rotnik**, **Polona Plaznik**, **Marija Lah**, **Aleš Štruc** in **Tomaž Savič**. Tudi osmošolci so izmed 11 ekip zasedli 4. mesto.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

27. GIBANJE MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

Raziskovalni nalogi *So jabolka, ki jih uživamo, zares zdrava?* avtorice **Helene Plešnik** in *Vpliv spanja na naše počutje* avtorjev **Jerneja Katanca** in **Martina Tacola** sta na državni ravni dosegli **bronasto priznanje**.

LIKOVNI SVET OTROK

Zlato priznanje OŠ Šoštanj:

Anja Lesnik, Anja Urbanc, 5. r.; Barbara Trubarac, Daša Tajnik, 7. r.; Doroteja Menih, 6. r.; Gregor Klinc, 5. r., Jan Balažič, 8. r., Jan Ovčjak, 5. r., Kaja Kočevar, 7. r., Klara Nahtigal Obšteter, Lejla Redžić, 8. r.; Monika Tajnik, 6. r., Ožbej Venišnik, 7. r., Polona Brglez, 8. r., Rok Bačovnik, 5. r., Skupinsko delo 9. r., Tanja Friškovec, 5. r., Tea Es, 7. r., Tjaša Ledinek, 8. r., Tjaša Rezman, 7. r., Tjaša Srotič, 4. r.

POŠ Topolšica

Danijela Todić, Dijana Todić, 4. r.; Katja Klinc, 2. r., Katja Škruba, Lara Zabukovnik, 1. r.; Leon Volk, 4. r., Max Britovšek, 1. r., Skupinsko delo 1. in 2. r., Špela Neža Plešnik, 2. r., Špela Škruba, 4. r., Tajda Robida, 4. r., Tia Delopst, 2. r.

Zlato priznanje OŠ Šoštanj:

Aida Babajić, 5. r. Aljaž Jurič, 5. r. Andraž Stropnik, 5. r. Anže Hrastnik, 8. r. Jan Pušnik, 7. r. Karmen Hudej, 5. r. Katarina Skornšek, 6. r. Klara Klančnik, 4. r. Manja Kopušar, 8. r. Marko Plankelj, 6. r. Matej Prosenjak, 6. r. Matic Kugonič, 5. r. Neža Videmšek, 7. r. Nika Kmetič, 5. r. Patricija Jarič, 5. r. Rinor Sope, 5. r. Tim Vučina, 6. r. Žan Maze, 8. r. Žan Vodušek, 5. r. Žiga Krajnc, 7. r.

POŠ Ravne

Ana Pečovnik, 3. r., Andraž Sovič, 3. r., Blaž Goršek, 3. r., Karmen Zajc, 4. r., Matjaž Aristovnik, 1. r., Oskar Rednak, 4. r.

Na likovnem natečaju SLOVENSKI ŽELEZNIC so učenci **1. b razreda** prejeli kolektivno nagrado, in sicer izlet z vlakom po Sloveniji.

BIENALE OTROŠKE GRAFIKE: na likovnem natečaju z naslovom »Črka kot element likovne igre« je bila nagrajena tudi učenka OŠ Šoštanj **Nika Vrabčič**. Prejela je diplomo in zlati znak likovnega natečaja. Priznanje za izviren grafični izdelek pa je na tem natečaju prejelo kar 20 učencev naše šole.

DRŽAVNO DIPLOMO ZA KOLEKCIJO LIKOVNIH DEL LIKOVNEGA NATEČAJA OTROCI ODRASLIM (PETROL)

so prejeli: **Maruša Koren, Vanessa Skornšek, Maja Dobnik, Pia Globačnik, Eva Hudournik, Lara Krneža, Rok Bačovnik, Katarina Grazer, Lara Grazer, Maša Ovnik, Andreja Naveršnik, Barbara Trap, Bor Jarh, Uroš Andrejč, Ana Sinigajda, Sara Herman, Martina Knez, Alja Glamočanin, Klementina Borovnik.**

Posebna priznanja so prejeli tudi devetošolci, ki so vsa leta sodelovali v **Bralni znački**. Ti pa so bili: **Tanja Dobnik, Tjaša Gorjanc, Ajda Gregorc, Petra E. Kompan, Klemen Ledinek, Ana Pirnat, Helena Plešnik, Vid Puc, Ana Ravnjak, Tadeja Rezončnik, Tilen Tajnik, Barbara Verhovnik, Miha Zager, Merima Delić, Andreja Križnik, Lea Krt, Ajda Ledinek, Iza Meh, Tomaž Pačnik, Saša Pečovnik, Ines Strmčnik, Katja Avbreht, Jana Podvinšek, Karin Žnidar, Natalija Maze, Gašper Fijavž, Žan Gaberšek, Špela Kok, Polona Kugonič, Matic Lihteneker, Anja Menih, Gašper Pečnik, Pia Nahtigal, Angelika Stropnik, Ana Urbanc, Suzana Urbanc, Nika Zagoričnik, Uroš Andrejč, Klementina Borovnik, Rok Cavnik, Emina Dedić, Alja Glamočanin, Bor Jarh, Maja Kumer, Anže Rehherman, Anže Šmid, Andreja Volk, Jernej Katanec, Ana Polak.**

Skupaj je na OŠ Šoštanj 49 ZLATIH BRALCEV.

ANGLEŠKA BRALNA ZNAČKA – ZLATA PRIZNANJA

4. r.:

Tina Lihteneker, Nika Krošel, Klara Klančnik, Taja Strmčnik, Tanja Kovač, Neja Kotnik, Petja Plamberger, Tina Rotnik, Monika Majerič, Eric Zager, Pika Potočnik, Ella Karič, Ines Sušec, Tina Kopušar, Aljoša Skledar, Urban Prosenjak, Luka Zajc, Tjaša Srotič, Matija Kugovnič, Dijana Todić, Ajda Dobnik.

5. r.:

Miha Slatner, Lara Goršek, Eva Hudournik, Monika Videmšek, Lara Krneža, Matic Rihtar, Aida Babajić, Patrik Lorger, Mojca Koželjnik, Gašper Kadinek, Katarina Grazer, Katja Trap, Rok Bačovnik, Tanja Goltnik, Nadja Janežič, Gal Goršek, Boris Pirečnik, Mladen Ilić, Deja Stvarnik, Laura Herman, Ana Klemenčič, Ana Sinigajda, Gregor Klinc, Tjaša Mazej, Maja Debeljak, Aljaž Jurič, Žiga Kugonič, Anastazija Čeh, Katja Kavnik, Matjaž Pirečnik, Žiga Polc, Karmen Hudej, Ana Novak, Laura Videčnik.

6. r.:

Franc Klavž, Kaja Gyoerke, Tjaša Lampreht, Tilen Zajc, Jaka Britovšek, Til Čeh, Noemi Čop, Lara Grazer, Blaž Hleb, Ema Kočevar, Tim Kopušar, Eva Kropušek, Urška Ledinek, Miha Ovčar, Maša Ovnik, Lovro Pečnik, Marko Plankelj, Anja Rotovnik, Klavdija Škruba, Žiga Volk, Michele Videmšek, Monika Tajnik, Nik Nadvežnik, Teja Rosec, Tadej Kosi, Aljaž Balažič, Klara Geršak, Domen Kompan.

7. r.:

Neža Videmšek, Jana Kotnik, Natalija Vrčkovnik, Klemen Plahuta, Timotej Plamberger, Leja Jelenko, Špela Debelak.

8. r.:

Amela Eskić, Marija Lah, Lea Krošel, Polona Brglez, Tomaž Sovič, Maša Pečovnik, Aljaž Šlutej, Urška Brglez, Neža Rotnik, Ana Jakob, Andreja Naveršnik, Urška Svetina.

9. r.:

Tjaša Gorjanc, Helena Plešnik.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ – KULTURNA ŠOLA 2010

Zveza kulturnih društev Slovenije, Društvo za razvoj in varovanje GEOSS in Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti so aprila 2010 razpisali natečaj za naziv KULTURNA ŠOLA. Zanj se lahko poteguje šola, ki se izkaže s po obsegu in kakovosti z nadpovprečno kulturno dejavnostjo učencev in učiteljev.

Prijavila se je tudi naša šola in poslala obsežno utemeljitev in dokazno gradivo v zvezi s kulturno dejavnostjo šole zadnja štiri leta. V petek, 4. junija, pa smo prejeli naziv Kulturna šola 2010. V utemeljitev so zapisali: *Prejeli ste priznanje Kulturna šola 2010. Čestitamo vam in se hkrati zahvaljujemo za zaupanje, ki ste ga nam izkazali s sodelovanjem na natečaju. Nosite ga s ponosom, kajti spadate v krog tistih šol, ki se izkazujejo z nadpovprečno kulturno dejavnostjo. Priznanje smo vam podelili za štiri leta, torej njegova veljavnost poteče s prireditvijo Kulturna šola 2014. Hkrati s priznanjem prejmete tudi napis Kulturna šola 2010, ki ga lahko vključujete v vse dokumente šole, publikacije in spletne strani – veselilo nas bo, če ga boste uporabljali čim bolj pogosto. Še bolj pa nas bo veselilo, če boste tudi naprej razvijali kulturno dejavnost in sodelovali na naših razpisih za kulturno šolo leta in priznanja za odličnost.*

PRIZNANJA OŠ ŠOŠTANJ ZA DOBRE REZULTATE NA ŠPORTNEM PODROČJU
Tjaša Gorjanc, Vid Puc, Miha Balant, Marko Pirnat, Sergeja Goršek, Jana Podvinšek, Ines Strmčnik, Klavdija Blatnik, Aljaž Lampret, Barbara Brišnik, Špela Kok, Anja Menih, Sara Strniša, Angelika Stropnik, Gašper Fijavž, Matic Lihteneker, Anže Podvratnik, Aljaž Slatnar, Urška Ostervuh, Tadeja Ovčjak, Rok Cavnik, Jure Kučera, Katja Avbreht in Ranko Marič.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

FINALNI TURNIR ČETVERICE V KOŠARKI

1. mesto OŠ Litija, 2. OŠ Grm Novo mesto, 3. OŠ Šoštanj, 4. OŠ Lucija.
 Igrali so naslednji učenci: *Grega Bukovič, Kaj Špegel, Roman Mevc, Aljaž Šlutej, Vid Puc, Tadej Kosi, Timotej Plamberger, Martin Petek, Žan Andrej, Borut Lenko, Miha Balant in Jan Balažic.*

NAMIZNI TENIS

V finalu državnega tekmovanja v NAMIZNEM TENISU 2010 je **Jure Avberšek** dosegel **3. mesto**.

ROKOMET

V četrtfinalu državnega tekmovanja šolska ekipa dosegla **3. mesto**.

ATLETIKA

Na državnem finalu atletike posamično so naši učenci dosegli naslednje rezultate:

Aljaž Slatnar	višina	1.68 m	6. mesto v državi
Roman Mevc	krogla	11.22 m	19. mesto
Anja Menih	krogla	9.14 m	17. mesto
Špela Kok	krogla	9.04 m	18. mesto

DRŽAVNO EKIPNO PRVENSTVO OŠ V ATLETIKI

Ekipa dečkov OŠ Šoštanj je osvojila **3. mesto**:

Aljaž Lampret, 60 m; *Marko Pirnat*, 60 m; *Gašper Fijavž*, 300 m; *Vid Puc*, 300 m; *Aljaž Šlutej*, 1000 m; *Kaj Špegel*, 1000 m; *Aljaž Slatnar*, višina; *Žan Andrej*, višina; *Anže Podvratnik*, daljina; *Miha Balant*, daljina; *Roman Mevc*, krogla; *Klemen Javornik*, krogla; *Jure Kučera*, vorteks; *Martin Petek*, vorteks; *Marko Pirnat*, *Aljaž Slatnar*, *Vid Puc*, *Anže Podvratnik*, 4 x 100 m; *Matic Lihteneker*.

ATLETSKA OLIMPIADA

OŠ Šoštanj skupno: **dečki 1. mesto, dekleta 5. mesto**.

ODBOJKA

V polfinalu državnega prvenstva v odbojki za osnovne šole so starejše deklice skupina A osvojile **3. mesto**: *Barbara Brišnik, Sara Strniša, Jana Podvinšek, Mari Lah, Neža Rotnik, Kaja Podvratnik, Anja Menih, Kaja Koželjnik, Klavdija Vrabič, Eva Hudaes, Lana Pergovnik.*

ŠOLSKI PLESNI FESTIVAL – DRŽAVNO TEKMOVANJE

Tekmovanje se je udeležilo 192 tekmovalk in tekmovalcev. Našo šolo je zastopala zmagovalka področnega tekmovanja **Lana Pergovnik**. V kategoriji posameznih plesov je zasedla odlično **7. mesto**.

DRŽAVNI FINALE V JUDU

Aljaž Slatnar si je priboril **3. mesto** v državi.

ATLETSKI TROBOJ

Na medobčinskem tekmovanju deklic je *Anja Mazej* zasedla **1. mesto**, *Maja Debeljak* pa **2. mesto**.

VELESALOM

Med nekategoriziranimi tekmovalci je *Denis Robida*, let. 96, zasedel **1. mesto**, med kategoriziranimi pa *Urška Ostervuh*, let. 95, **1. mesto**.

Lana Pergovnik,

vzorna športnica OŠ Šoštanj za šolsko leto 2009/2010

Pri plesu je graciozna, pri igrah z žogo bojevit in pri teku nepopustljiva. Če dodamo še, da je odlična učenka, je Lana Pergovnik res pravi vzor mlajšim generacijam.

Zmagala je na področnem tekmovanju v plesu in se v absolutni kategoriji osnovnošolk kot sedmošolka uvrstila na odlično **7. mesto** v državi. Zmagala je tudi na šolskem krosu in na medobčinskem osvojila **3. mesto**. Na področnem atletskem tekmovanju je v teku na 600 m osvojila **4. mesto**. Vidno vlogo je igrala v šolski košarkarski ligi, kjer je bila s svojo višino in spretnostjo naša najboljša igralka. S košarkarsko ekipo mlajših učenek je osvojila naslov področnih zmagovalk.

Najbolj pri srcu pa ji je odbojka, saj redno trenira v Ženskem odbojškem klubu Kajuh Šoštanj. S šolsko odbojškarsko ekipo se je uvrstila na državno polfinale, kjer so osvojile odlično **3. mesto**. Lana nas je s svojimi rezultati in odnosom do športa prepričala, da si v tem šolskem letu zasluži naziv vzorna športnice šole.

Aljaž Šlutej,

vzorni športnik OŠ Šoštanj za šolsko leto 2009/2010

Prišel. Videl. Zmagal. Ta znan latinski izrek velja za Aljaža Šluteja, ki je takoj po resni poškodbi kolena in enomesečni rehabilitaciji zmagal na medobčinskem krosu. Pa to ni bila njegova edina zmaga. V disciplini 1000 m, za katero je potrebna dobra vzdržljivost in zaradi naporov pri osnovnošolcih ni najbolj priljubljena, je bil na področnem tekmovanju nepremagljiv. Na državnem finalu v atletiki je osvojil odlično **2. mesto**, ekipno pa so se učenci naše šole uvrstili na **3. mesto** v državi. Seveda je zmagal tudi na šolskem krosu. Atletiko trenira v AK Velenje in se je kot član kluba uvrščal na vidna mesta v državnem merilu. Barve naše šole je zastopal kot član roketne, odbojarske in košarkarske ekipe. Kljub vsestranski športni nadarjenosti daje prednost košarki. Igral je v šolski košarkarski ligi, kjer se je ekipa naše šole uvrstila med 8 najboljših v državi. S šolsko košarkarsko ekipo je na državnem finalu v Luciji osvojil **3. mesto**.

Trenira v KK Elektra, kjer je z ekipo pionirjev osvojil **9. mesto** v Sloveniji. Njegov trener Mile Čepin ob osvojitvi naslova vzornega športnika šole pravi: »Zelo smo veseli in ponosni, da je prav naš prijatelj in soigralec Aljaž dosegel to laskavo priznanje. Aljaž je lik vzornega učenca, soigralca in prijatelja. V naši »družini« KK Elektra smo vsi kot eno in se veselimo uspeha vsakega posameznega člana. Če bi bili mušketirji, bi bil naš rek: vsi za enega, eden za vse zopet potrjen.

Aljaž, še naprej stopaj po svoji poti skromnega in prizadavnega člana naše ekipe, kakor tudi odličnega atleta.«

Utemeljitev so pripravili športni pedagogi

Letošnji izjemno učno uspešni učenci (nekaj vsa leta odlični) devetošolci so: **Tjaša Gorjanc, Helena Plešnik, Vid Puc, Barbara Verhovnik, Izza Meh, Lea Krt, Anja Menih, Ana Urbanc, Klementina Borovnik in Jernej Katanec.**

HELENA PLEŠNIK – naj učenka šole

Vztrajna, marljiva, vestna, vedoželjna, zanesljiva. Takšna je Helena. Je kot mravljica, ki premaga ovire s silno željo doseči cilj. V času svojega šolanja je dosegla zelo veliko svojih ciljev. Naj jih imenujemo cilji ali rezultati, motivi ali vedoželjnost, bera teh uspehov je neverjetna. Število vseh priznanj je krepko preseglo številko 60. Najbolj žlahtna so seveda zlata, dosežena na državni ravni, in mislim, da je prav, da jih še enkrat naštejemo:

- 3. razred – Vesela šola,
- 5. razred – Vesela šola,
- 7. razred – matematika, Likovni svet otrok, Vesela šola,
- 8. razred – fizika, matematika, kemija, slovenščina, Likovni svet otrok,
- 9. razred – matematika, kemija, fizika, logika, znanje o sladkorni bolezni.

"Mislim, torej sem," je že davno tega rekel Rene Descartes. Torej, uporabljajmo možgane, tako bo naš svet lepši in boljši. Helena je dokazala, da zvesto sledi temu načelu, čeprav njen čas šele prihaja. Lahko je vzor mlajšim in ne nazadnje številnim starejšim, katerim žar nemirnega uma zamre pod težo pritiskov modernega načina življenja. Zato, Helena, ostani zvesta svojim sanjam, tvoja zvezda je svetla. V veliko veselje in čast nam je, da si bila naša učenka. In ker naša življenja trenutno okupira tudi nogometna evforija, si bom za konec dovolila citirati našega bivšega nogometnega selektorja: "Helena – KAPO DOL!"

Zapisa razredničarka Metka Berk

Pomembni pa so tudi rezultati, ki so povezani z EKOLOGIJO. V letošnjem šolskem letu se je naša šola udeležila dveh kvizov na temo ekologije.

EKO KVIZ

11. marca 2010 je potekalo regijsko tekmovanje v EKO KVIZU. Letos se je na ta kviz prijavilo rekordno število šol, kar 188. Prijavljenih je bilo 1288 ekip, tako da je tekmovalo okoli 3800 učencev po celi Sloveniji. Naša šola je imela prijavljenih pet ekip. Bili so zelo pridni in pridobili veliko znanja na temo NATURA 2000. Naša najboljša ekipa je osvojila 15. mesto med 227 ekipami. Postali smo prave **EKO FACE**.

EKORGOV TV KVIZ

Letos se je, poleg 9 celjskih šol, pridružilo tudi 9 novih šol iz celotne Savinjske regije, tako da je v znanju s področja ekologije, energetike in odpadkov tekmovalo 18 šol. Ekorgov TV-kviz se je v sezoni 2009/10 osredotočil predvsem na dejstvo, da je **OKOLJE NAŠA SKUPNA ODGOVORNOST!** in da mora vsak posameznik prispevati k čistemu lokalnemu okolju. Naučiti se je bilo potrebni veliko o učinkoviti rabi energije in ravnanju z odpadki. Ekipa naše šole je v prvem krogu premagala OŠ Frana Krajca iz Celja (ki so potem izgubili šole v polfinalu), v drugem VI. OŠ Celje in se tako uvrstila v četrtfinale. V četrtfinalu pa smo se na žalost morali spopasti z zdaj zmagovalno ekipo OŠ Ljubecna, ki je res prekipela od znanja. Naša šola se je tako uvrstila nekje od 5. do 8. mesta. (Alenka Sinigajda)

V dveh zbiralnih akcijah smo zbrali 101.046 kosov KEŽ (kartonske embalaže za živila), v treh zbiralnih akcijah pa skoraj 40 ton odpadnega papirja. Najbolj pridne zbiralce smo nagradili z izletom. Skozi celo leto smo zbirali še plastične zamaške, odpadne tonerje in kartuše, baterije in na koncu leta še odpadno električno in elektronsko opremo. Menimo, da se, kar se tiče ekologije, lahko marsikateri odrasli učijo pri otrocih.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

julij in avgust 2010

Napovednik

PRIREDETEV

kavarna & šoštanj

List

kabelsko razdelilni sistem šoštanj

Šoštanj.info
<http://soostanj.info>

KDAJ

ZVRST

KAJ

KJE

VABI VAS

julij

četrtek, 1.7. do 4.7.	ribištvo	Svetovno mladinsko prvenstvo v Castingu	Stadion Šoštanj	Ribiška družina Paka Šoštanj
četrtek, 1.7. ob 11:00 in 16:00	predstavitve	Dan odprtih vrat TEŠ	Termoelektrarna Šoštanj	Termoelektrarna Šoštanj
četrtek, 1.7. ob 19:00	pogovor	SGalerijski večer – Literarni gost Rade Vučkovac	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 3.7. do 4.7.	planinstvo	Velika Planina, Konj, Ojstrica (tura, zelo zahtevna pot)	Kamniško Savinjske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj
sreda, 7.7. ob 19:00	festival	Ana desetnica – festival uličnih gledališč	Trg Svobode	Zavod za kulturo Šoštanj
sreda, 14.7. ob 08:00	pohodništvo	Pohodniški izlet Mislinja – Ribniška koča – Mislinja	Pohorje	Pohodniška sekcija Društva upokojencev Šoštanj
sreda, 14.7. ob 10:00	predstava	Čirule čarole! (gledališka predstava)	Kajuhov park	Knjižnica Šoštanj
petek, 16.7. do 25.7.	taborništvo	Taborjenje rodu Pusti Grad Šoštanj	Kajuhov Tabor Ribno pri Bledu	Društvo tabornikov rod Pusti grad Šoštanj
sobota, 17.7. ob 18:00	zabava	Svečana seja ob 80-letnici PGD Gaberke in velika zabava s skupino Kingston	Gasilski dom Gaberke	PGD Gaberke
nedelja, 18.7.	planinstvo	Skupna akcija šaleških Planinskih Društev	Julijske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj
nedelja, 18.7. ob 15:00	zabava	Slovesni prevzem novega gasilskega vozila GVV-1 in zabava	Gasilski dom Gaberke	PGD Gaberke

avgust

četrtek, 5.8. ob 11:00 in 16:00	predstavitve	Dan odprtih vrat TEŠ	Termoelektrarna Šoštanj	Termoelektrarna Šoštanj
sreda, 13.8. ob 08:00	pohodništvo	Pohodniški izlet Laško – Celjska koča - Celje	Kozjansko	Pohodniška sekcija Društva upokojencev Šoštanj
sobota, 21.8. ob 16:00	zabava	27. tekmovanje starih ročnih in motornih brizgaln in zabava	Gasilski dom Šoštanj	PGD Šoštanj - mesto
sobota, 21.8. do 22.8.	planinstvo	Cmir, Rjavina, Vrbanove Špice (tura, zelo zahtevna pot)	Julijske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj
petek, 27.8. ob 19:00	pogovor	Galerijski večer – Literarni gost pisatelj in dramatik Janez Žmavc	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 28.8.	košarka	Drugi turnir trojk v ulični košarki	Igrišče pri bivši OŠ Biba Roecka	Športno društvo Šoštanj
sobota, 28.8. do 29.8.	planinstvo	Planjava - Brana (tura, zelo zahtevna pot)	Kamniško-savinjske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj
nedelja, 29.8.	prikaz	Veselje ob Toplici, prikaz starih kmečkih opravil in obrti	Zdraviliški park Topolšica	Turistično društvo Topolšica
nedelja, 29.8.	nogomet	3. turnir v malem nogometu	Rokometno igrišče	Športno društvo Šoštanj

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanj (C34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.
KATEGORIJE PRIREDITEV: šport kultura in umetnost splošno

Likovni svet otrok

Likovni svet otrok v Šoštanju 2010

Ob letošnji temi Likovni svet otrok PORTRET in ob opazovanju šolskega vsakdana sem se ustavila ob vrednotah.

Vrednote so pomemben sestavni del vsake kulture. Osebnе vrednote se zlivajo v splošne družbene, te pa povezujejo ljudi med sabo.

Ko oblikujemo vizijo šole, je prav, da najprej razmišljamo o vrednotah. Te so temelj za dobro delo tako pri vzgoji kot pri izobraževanju. Veliko govorimo o krizi vrednot, predvsem duhovnih. Ali res stare vrednote propadajo, novih pa ni? Vrednote niso razkošje ali nadstandard, ampak so nujnost. Vse vrednote se začenjajo tedaj in tako, kot se kaže v ravnanju z otroki. Pri oblikovanju vrednot so zelo pomembni zgledi.

Tudi likovno ustvarjanje je ena od vrednot, hkrati pa razvija druge vrednote in vpliva nanje. Pri likovni vzgoji se oblikuje čut za estetiko, odnos do umetnosti, do kulturne dediščine, do soljudi ... Mentorji imajo pomembno vlogo pri razvijanju in oblikovanju vrednot in so pri tem dober zgled, saj o vrednotah otrokom govorijo in jih usmerjajo, da tudi sami znajo vrednotiti svoje delo in delo drugih.

Ker je človek kot osebnost najvišja vrednota, je delo učiteljev – mentorjev, ki vplivajo na razvoj otroka, izredno pomembno, nepogrešljivo.

Prijetno počutje na 42. razstavi in seveda na svidenje prihodnje leto.

*mag. Majda Zaveršnik Puc,
ravnateljica*

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Ravnateljica OŠ Šoštanj mag. Majda Zaveršnik Puc, Joco Žnidaršič, dr. Tonka Tacol, dr. Beatriz Tomšič Čerkez in Alenka Dornjan.

V petek, 21. maja 2010, je OŠ Šoštanj spet gostila mlade likovne ustvarjalce in mentorje na 42. državni razstavi Likovni svet otrok. Tema letošnje razstave je PORTRET.

Komisijo so sestavljali: dr. Tonka Tacol, izredna profesorica za likovno didaktiko na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani – predsednica; dr. Beatriz Tomšič Čerkez, docentka za likovno didaktiko na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani – članica; Vasja Nanut, profesor likovne umetnosti, likovni pedagog na OŠ dr. Aleš Bebler – Primož Hrvatini in OŠ Istrskega odreda Gračišče – član.

Izbirali so med 409 izdelki iz 82 osnovnih šol, vrtcev in drugih zavodov, ki so jih učenci ustvarjali pod budnim očesom 141 likovnih pedagogov, pedagoginj, učiteljic in učiteljev razrednega pouka in vzgojiteljic. Komisija je za tankočutno usmerjanje otrok pri reševanju likovnih nalog nagradila in pohvalila likovne pedagoge, pedagoginje, učiteljice in učitelje razrednega pouka in vzgojiteljice.

Podelila je pet nagrad in šest pohval.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Za kolekcije likovnih izdelkov so prejeli nagrade naslednji likovni pedagogi/pedagoginje:

BORIS OBLIŠAR

Osnovna šola ŠALEK Velenje

Likovni izdelki učencev pod mentorstvom Borisa Oblišarja izstopajo v spontanosti, ustvarjalni energiji, izpovedni moči, globoki prepričljivosti videnj in čutenj. Učenci odkritosrčno prenašajo izbruhe idej v podzavest zapisanih vtisov in spoznanj obrazov znanih in manj znanih ljudi, nenevadno odmaknjenih, živečih v svetu brez sonca in živih barv. Najbolje si je nadeti masko in skriti resnico, ki postane le senca nekih prividov, ohromela podoba, katera kaže potek lastnega spreminjanja, ko stopa po poti raziskovanja sveta in iskanja novih vrednot. Preprosto se pod masko zakrije neznosnost vsakdanjega bivanja, negativna čustva. Skrije se soočenje z lastno podobo, izluščanje resnice in upanje po odpravljanju pomankljivosti vrednot s katerim se sicer bogati lastni in skupni svet z veseljem, zadovoljstvom, brez stresov, strahov in nervoze. Ozadje vsebine učenci spretno povežejo z različnimi likovnimi materiali in posebnostmi teoretičnih likovnih problemov.

Oblike, ustvarjene v tehnikah kolografija, monotipija in kolaž, kolaž s flomastrom, so vpete v brezbarvnost. Popolna belina oblik na belem ozadju ima posebno čarobno moč, bela ali črna ploskev osupljata s pretirano urejenostjo, črna in bela črta dajeta dekorativni pridih, njuno nizanje in križanje pa čustveno pripoveduje, da se vse da premagati in da se možno vsega osvoboditi. Nasprotje temu so barvne kompozicije v kolažnem tisku in rezanki. Zdi se, kakor da bi se celotne podobe razbile na koščke in se spet spretno sestavile ter vzpostavile barvno ravnovesje, ki odraža resničnost ali pa samo možnosti v prihodnosti. Prepričljivo simboliko izkazujejo tudi oblikovane podobe v žgani glini. Stkane mreže črt na beli in rdečkasti podlagi so razkrivalke skrivnosti in nas nagovarjajo k dialogu.

MATEJ GIDER

Osnovna šola SVETI JURIJ Rogaševci

Učenci nas pri reševanju likovnih nalog pod mentorstvom Mateja Gidera presenečajo z ustvarjalno močjo in izrabo izraznosti likovnih elementov ter materialov. Prepričljivo, občutljivo in hkrati preprosto preobrazajo vizualno resničnost človeške podobe. Kot da so pobegnili iz klišejev prvinskega izraza! Vzbuja nam vprašanje, od kod prihajajo takšne podobe in ali so sploh nastale kot plod neke lastne izkušnje. Trodimenzionalne oblike oseb prikazujejo z mnogih strani, tako možnih kot skoraj nemogočih. Med kaosom različnih zaprtih in odprtih, oblik in oglatih oblik, ni mogoče najti nobenih realnih razmerij. Dinamično razstavljanje človeških podob in tudi njihovo sestavljanje delujeta igrivo, a vendar hkrati preračunljivo

z mnogoterimi elementi domišljije. Izstopajoče intenzivne črte izrisujejo oblike ploskev in jih zanimivo zapolnjujejo. Jasni in manj jasni prehodi med ploskovno in tonsko pobarvanimi ploskvami ustvarjajo posebno vzdušje. Temu pridajo svoj pridih še nalepljene sive ploskve kolažnega papirja, gost nanos barv in v pestri barvi vkomponiran žarki, ki prinašajo puščobnim sivinam upanje in življenje.

Prav posebne so tudi kompozicije geometrijsko stiliziranih oseb v različnih prostorih. Nekromatski odtenki umirjajo kompozicijo, pestre barve jo razgibajo. Kombinacije z različnimi likovnimi materiali dajejo učinkovito rastrsko strukturo in reliefnost slike. Kaže se izstopajoča želja po izražanju vidnega. V izvedeni kombinaciji suhe igle in kolagrafije se prikazujejo bolj ali manj realne podobe oseb, od katerih se nekatere celo povsem osvobodijo in vzkljujejo iz črnine noči ter pripovedujejo o nenavadnih trenutkih. Trdota vrisanih linij se izgublja v mehki črni, sivih in belih ploskev, ki neopazno prehajajo druga v drugo in dajejo pridih umirjenosti in nostalgije.

VESNA MARION

Osnovna šola BOGOMIRJA MAGAJNA Divača

Portreti, ki so jih upodobili učenci pod mentorstvom Vesne Marion, na preprost in iskren način pripovedujejo, »to sem jaz«, »to je moj sošolec«, »gospa z velikimi očmi«, »izginjam v sanjah« ... V njih se združujejo neposrednost, prepričljivost, odsotnost in tudi iluzije. Ti portreti izražajo čas, ki ga živimo, čas raznoterih informacij »razmišljujočih strojev«, čas krhkega ravnovesja. Torej nekaj, kar je že samoumevno, kar nam avtomatizira življenje. Z dinamičnimi črtami narisane prenapolnjene, naelektrene glave nas zmedejo in prisilijo, da se vprašamo »kako se temu izogniti?«, nato pa se v nas prebudijo asociacije. Del vsakdana in neustavljivo, sanjsko željo po lepoti, bogastvu, blišču, odkrivajo portreti mladostnih oseb, katerih obrazi so narisani s tankimi in svetlimi linijami, ki prosejajo skozi simbolične rdeče in črne ploskve. Obrisane všečne obraze še polepšajo bleščeči uhani in verižice iz dragih materialov. V lesku in svetlobi se razkriva individualna identiteta. Mladostni obrazi avtoportretov, ki jih poudarjajo intenzivne in nemirne temne črte in majhne ploskve, nastale z vrezovanjem v mehak linolej, odsevajo negotovost in nemir. Simbolizirajo ju ustvarjeni kontrasti komplementarnih dvojic, svetlo temnih in toplo-hladnih barv.

Nekakšno posebno dinamično napetost pa ustvarjajo neobičajno deformirani obrazi v barvnem linorezu. Kakor da se je mladih ustvarjalcev

dotaknila neka nevidna sila, s pomočjo katere so z vso silovitostjo najprej razgradili mladostne obraze v zaokrožene ali oglate oblike, zatem pa jih odločno in premišljeno uredili v novo kompozicijsko celoto. Da pa lahko nova oblika zaživi, da v njej začutimo življenje, pomaga barva – čista, močna, kontrastna, z različno močnimi linearnimi poudarki, ki ustvarjajo zanimive površinske strukture.

MIJA ŽAGAR

Osnovna šola ŠOŠTANI in Podružnična šola RAVNE

Upodobljeni portreti učencev pod mentorstvom Mije Žagar razkrivajo močno zagnanost in željo prikazati v likovni govorici nekaj odkritega, sporočilnega. V raznovrstnih poizkusih so učenci uspeli izkoristiti izrazno moč najbolj preprostih izraznih sredstev – točke in linije, barve, ploskve ter likovnih materialov –, ob tem pa vzpostaviti dialog tudi z likovnimi problemi. Ustvarjene podobe, ki so nastale, so enostavne in privlačne. So nekakšen odsev tistega, kar je ostalo v spominu mladih ustvarjalcev, kar je zraslo iz njihove domišljije in kar je vzniknilo kot utrinek vizualnega vtisa. Prav zato so podobe tudi naturalistično neposredne. Zrejo v gledalca, mu odstirajo svojo dušo, se izgublja v ozadju ali pa ozirajo proč od njega – v neskončnost, ki onemogoča, da bi jih podrobno spoznali. Vendar nas mladi likovni ustvarjalci vseeno ne prepustijo popolnemu individualnemu prepoznavanju upodobljenih oseb, saj so jih opremili z izvirnimi naslovi: lepotica, neznanec, pomežik, zamišljena, razkuštrana, prijateljica, dama z očali, dama z nakitom ... Ali se v teh podobah morda ne skrivajo sami ustvarjalci in se nam, ne da bi se tega sploh zavedali, predstavljajo?

V ospredju pripovednih in zgovornih portretov je svobodna, izurjena risba s svinčnikom ali flomastrom v različnih izvedbah, z nemirnimi, razgibanimi črtami, ki prekipevajo od energije. Pravcata sinfonija ritma, reda, presenetljive dovršenosti. Množica detajlov se razpira v vse strani in izraža posebno doživetje. Svetle in temne linearne površine se dinamično prepletajo, ponekod spregovorijo tudi zanimivi barvni detajli ali kar cela ozadja podob. Za trenutek nas prevzameta njihov barvni žar in moč, ki pa ju kmalu spet posrkajo razigrane, migotajoče linearne površine.

Vso svežino, neposrednost nekega trenutka in linearnost, ohranjajo tudi portreti v kartonskem tisku. Videti je kot da tudi odtisi ne morejo brez igre črt. Ne prekrijejo jih niti nalepljene ploskve, pretiski in razpršena barva. Energično izstopajo iz podlag in igrajo avtonomno vlogo, prepletajo svetle in temne ploskve, jih povezujejo s praznino v ozadju in vnašajo duh svežine.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

ALENKA VENIŠNIK

Osnovna šola ŠOŠTANJ in Podružnična šola TOPOLŠICA

Ustvarjalne rešitve likovnih nalog učencev pod mentorstvom Alenke Venišnik kažejo občutljivost vodenja učnega procesa. Skozi dinamično risbo s čopičem in vodeno barvo ter flomastrom, ustvarjanjem barvnih ploskev z lepljenjem in tehniko tempera, skozi kombinacijo linearnih in barvnih ploskev v tehniki linoreza in kolaža, učenci izvirno, sproščeno in kritično raziskujejo psihološke odseve lastnih podob, podob prijateljev, sorodnikov in drugih. Podobe, narisane s krepkimi črtami, nas gledajo iz črnega ali žarečega ozadja, ustvarjenega z gostim nanosom barve. Vertikalne, diagonalne ravne in krive črte se med seboj prepletajo, razpletajo, prekrivajo in stapljajo druga v drugo ter ustvarjajo bogato strukturo posameznih ploskev. Njihov ritem določa samozavest mladega ustvarjalca. Simbolno in ekspresivno naglašene kompozicije z linorezi in pisano harmonično ali kontrastno kolažno dopolnitvijo, ki pričara svobodo in samozavest upodobljene osebe, delujejo poživlajoče. Živa barva podlage enobarvnih linorezov majhnih dimenzij poudari temne odtise portretov in vzbuja veselo razpoloženje. Horizontalno in vertikalno nizanje podob vzpostavlja novo zanimivo in prepričljivo kompozicijsko strukturo, ki odslikuje zanimivo zgodbo razigranih utrinkov iz vsebin osebnih dnevnikov. Osebe v tehniki dvobarvnega linoreza se stapljajo z umirjenim barvnim ozadjem, ki vzbuja skrivnost in melanholijo.

Tudi kipsarske podobe oseb, oblikovane iz papirja in kartona, so polne simbolike in pripovednosti. Mladi ustvarjalci so znali uporabiti izrazne možnosti ploskovitega, upogibnega materiala ter na izviren način linearno in barvno dopolniti shematizirane podobe. Zanimive glinene podobe oseb z držo telesa in položajem rok na tankočuten način razkrivajo določena duševna stanja: vznemirjenje, premišljevanje, odločanje, veselje, žalost...

Prepričljivost kompozicije pa še bolj poudarijo obarvane površine in ohranjena faktura prstov in modelirk.

Mlade ustvarjalce ne ustavijo praznine slikovne ploskve in ne različnost likovnih materialov, odzovejo se z igrivimi idejami in ustvarjalnim kombiniranjem različnih likovnih materialov, pri tem pa izkoriščajo svoje likovno znanje in dragocene izkušnje.

Za kolekcijo likovnih izdelkov prejmejo pohvale naslednji likovni pedagogi/pedagoginje, učitelji/učiteljice in vzgojiteljice:

Alenka Kosem, Osnovna šola dr. Ljudevita Pivka Ptuj, OŠPP

Andreja Komar, Mateja Podvrtnik, Darja Jelenko, Iva Naveršnik Vrtec Šoštanj, enota Barbka

Nada Medved, Osnovna šola Neznanih talcev Dravograd

Robert Klančnik, Vid Sevčnikar, Osnovna šola Livada Velenje, Osnovna šola Mihe Pintarja - Toleda Velenje

Vasja Nanut, Katarina Kleibencetl, Osnovna šola dr. Aleš Bebler – Primož Hrvatini, Osnovna šola Istrskega odreda Gračišče

Vlasta Markočič, Osnovna šola Dutovlje, Osnovna šola Dobravlje

(utemeljitve je zapisala dr. Tonka Tacol)

Po kulturnem programu in podelitvi nagrad in pohval je 42. razstavo LSO odprl priznani slovenski fotograf in šoštanjski rojak Joco Žnidaršič. Ob tej priložnosti pa je izšel tudi likovni katalog razstavljenih del.

Razstava krasi hodnike OŠ Šoštanj in bo na ogled do naslednje, 43. razstave.

Jožica Andrejč

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Podoba kulture

Na obisk v Šoštanj!

14. maja letos je Muzej usnjarstva obiskala Heidrun Röthlin, vnukinja Hansa Woschnagga (1862 – 1911), nekdanjega šoštanjskega župana in solastnika tovarne usnja. Ob tej priložnosti jim je Miran Aplinc podaril izvod knjige Šoštanj na starih razglednicah s posvetilom župana Darka Meniha. Obiskovalka je v Šoštanju pred časom že bila, saj se je udeležila odprtja Muzeja usnjarstva. Takratnega in tudi tokratnega srečanja se je prijazno udeležila Erika Cverlin in pomagala pri prevajanju. Heidrun Röthlin je tokrat v muzej pripeljala sina Andreasa z družino. Želela je, da spoznajo mesto, od koder izhaja njihova družina. Videli pa smo, da so s preteklostjo dobro seznanjeni. Za nas pa naj na kratko osvetlimo drobec iz preteklosti. O dogajanju v Šoštanju v prvem desetletju 20. stoletja je bilo veliko napisanega, a hkrati tudi na nek način bolj ali manj pozabljenega. V naslednjem letu bo Šoštanj praznoval častitljivo obletnico pridobitve mestnih pravic, ki jih je dobil 28. junija leta 1911. Nedvomne zasluge za to dejanje ima prav gotovo, takratni župan trške občine Šoštanj in deželni poslanec Hans Woschnagg. Hans je umrl marca leta 1911, še pred uradno razglasitvijo mestnih pravic Šoštanja. Na županskem mestu ga je glede na rezultate volitev nadomestil njegov brat Franc Woschnagg. Žena Ella, rojena Negri, je po moževi smrti zapustila Šoštanj. Po drugi svetovni vojni pa so morali še starši Heidrun Röthlin zapustiti Slovenijo.

Mesec dni kasneje, 14. junija 2010, so na ogled muzeja v Šoštanju prišli potomci Herberta Woschnagga iz Avstrije. Obiskali so nas Franz Woschnagg in Marianna Brinkhaus, rojena Woschnagg, z možem Yorkom, spremljala pa jih je Liselotte Kliment. Ga. Alenka Verbič je kot predstavnica Občine Šoštanj pozdravila obiskovalce in jim ob tej priložnosti podarila izvod knjige Šoštanj na starih razglednicah s posvetilom župana Darka Meniha. Sprejema se je udeležila tudi Erika Cverlin. Po prisrčnem snidenju je razgovor med njimi stekel o skupnih znanjih, dogodkih in prijateljstvu izpred 65. let.

muzej
usnjarstva
na slovenskem
ŠOŠTANJ • MUZEJ VELENJE

Na kavi z Arničem

Črt Škodlar je v junijskem Kavarniškem večeru na stol poleg sebe posadil priznanega dirigenta Lovrenca Arniča in skupaj sta v skoraj dve uri trajajočem pogovoru, ki pa je minil kot blisk, »razrdla« marsikatero zanimivost: od tega, kako je Lovrencev oče šel na študij v Ljubljano peš, pa do tega, kako sta opazovala leteče krožnike nad Ljubljano. Življenjska zgodba Lovrenca Arniča, ki se je rodil leta 1943, je zanimiva iz več vidikov in razveseljivo je dejstvo, da ga »teža« očetovega slovesa, ki je bil velik slovenski skladatelj, ne obremenjuje, temveč na nek način dograjuje, čeprav se je Lovrenc Arnič v svoji mladostni izbiri bolj nagibal k študiju fizike kot pa glasbe. Zato je o svojem očetu, ki je bil nedvomno ne samo kapaciteta slovenske glasbe, ampak tudi izredno odločen človek, (na to kaže tudi dejstvo, da je v rani mladosti dobesedno pobegnil od doma, kraja pod Raduho, in se šel učiti glasbo, o kateri ni vedel pravzaprav nič; samo to, da mu je všeč) spregovoril na zanimiv in skoraj šaljiv način. Lovrenc se je najprej učil klavir pri Irmu Hladnik, nadaljeval na Akademiji za glasbo, kjer je sočasno študiral klavir in dirigiranje in iz obojega tudi uspešno diplomiral. Študij ga je ponesel tudi v ZDA in na leningrajski konservatorij, poklicna pot pa v Ljubljano, Nemčijo in Turčijo, kot dirigent pa je sodeloval z uglednimi opernimi hišami v sosednjih državah. Ob tem je osvojil mnoga spoznanja, ne samo s področja glasbe, temveč tudi

Foto: Miran Aplinc

Z leve mag. Franz Woschnagg, Liselotte Kliment, Erika Cverlin, Vork Brinkhaus in Marianna Brinkhaus rojena Woschnagg

Po uvodnem sprejemu so si obiskovalci pozorno ogledali Muzej usnjarstva. Njihova družina je na prav poseben način povezana s Šoštanjem in tovarno usnja. Za osvežitev spomina naj povemo, da sta bila brata Herbert in Walter po nacionalizaciji tovarne Franc Woschnagg & sinovi d.d. in družinskega premoženja leta 1946 izgnana v sosednjo Avstrijo. Življenje so nadaljevali na Dunaju in se le občasno vračali v Zavodnje, kjer je postavljena njihova družinska grobnica. Po osamosvojitvi Slovenije in uvedbi procesa denacionalizacije, je njihove interese pri nas zastopala Liselotte Kliment (na fotografiji druga z leve), hči dr. Wolfganga Klimenta, prokurista v tovarni v Šoštanju pred drugo svetovno vojno. Liselotte Kliment je kot ekonomist sicer delovala v Mednarodni agenciji za atomsko energijo (IAEA) na Dunaju.

Za konec je morda umestno poudariti, da so Woschnaggi s pozornostjo in veliko naklonjenostjo spremljali nastajanje in odprtje muzeja, čeprav pri tem niso sodelovali. Pozdravljajo naš interes in odkrivanje korenin Šoštanja. Vloga in pomen posameznikov te družine je za Šoštanj takšna, da je vsaj danes ne bi smeli prezreti. Morda tudi pri oblikovanju vsebin ob stoti obletnici pridobitve mestnih pravic Šoštanja.

Miran Aplinc

Foto: Amadeja Kompelj

politične in kulturne ureditve doma in na tujem. Delal je v Operi pa tudi poučeval na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Nekaj časa je bil pomočnik Ministra za kulturo Vaska Simonitija. A vse to so zgolj podatki iz CV, veliko bolj zanimivo je bilo poslušati pogovor, saj so se ob imenu Blaž in Lovrenc Arnič zvrstila tudi druga znana imena, kot so Lovro Kuhar (ki bi moral biti Lovrenčev boter) Boštjan Hladnik, Bojan Adamič, Danilo Švara in druga.

Lovrenc Arnič živi v Ljubljani, tudi njegova žena se ukvarja z glasbo, in sicer s solo petjem, svoje ustvarjalne poti pa še nikakor ni zaključil. S Črtom sta zbrane spravila v smeh tudi s prigodo o letečih krožnikih nad Ljubljano, ki je bila dokazana in potrjena in tudi – zamolčana javnosti.

Milojka Komprej

Letni koncert MePZ Svoboda Šoštanj

V petek zvečer so pevke in pevci Mešanega pevskega zbora Svoboda Šoštanj z zborovodkinjo Anko Jazbec pripravili tradicionalen letni koncert. Naslovili so ga 'Kakor, da se sliši glas morja...'. Številni obiskovalci v Kulturnem domu Šoštanj so uživali ob zvokih lepe zborovske pesmi, obenem pa so člani zbora pripravili številna presenečenja, s katerimi so popestrili prijeten večer. Za zabavo pa je poskrbel tudi domiselni Boštjan Oder, ki je program povezoval.

V prvem delu so se pevke in pevci MePZ Svoboda predstavili z za odtonek bolj resnimi pesmimi in z ubranimi glasovi malokoga v dvorani pustili ravnodušnega. Sledil je zabaven nastop Dravograjskega okteta Kograd IGEM pod umetniškim vodstvom Tadeje Vulc, nato pa so na oder

ponovno prišli pevke in pevci Svobode. Tokrat v veliko bolj sproščenih opravah – belih, modrih in črtastih majicah, kavbojkah, kapah...

Kot mornarji so nato izvrstno odpeli še nekaj zabavnih pesmi, predstavili so tudi zmagovalno skladno oddaje Spet doma Dober dan & Čuj delkica & Čez Šušarski most. Za zaključek pa so skupaj z Dravograjskim oktetom zapeli še dve pesmi. Čeprav je koncert trajal kar dve uri, so obiskovalci zahtevali dodatek in ga seveda tudi dobili.

Pevci in pevke Svobode so se ob tej priložnosti na svoj način (s pesmijo, seveda) tudi zahvalili svojemu bivšemu predsedniku Ivanu Sevšku. Od januarja namreč zboru predseduje Peter Anželak.

Tjaša Rehar

Foto: arhiv

Zarja spet zasiljala

Naj bo dan jasen, vroč ali pa vetroven in deževen, vsak, prav vsak je lahko čaroben.

Še lepše pa je, če nam v slovo na nebu zasije najlepša večerna zarja. Ona zna uresničevati sanje in izpolnjevati želje, ki si jih res močno želimo.

Morda je prav kdo od nas godbenikov Pihalnega orkestra Zarja Šoštanj, potihno upal, ampak na glas ni izrekel nihče. Govorim namreč o junijski soboti, ko smo se glasbeniki odpravili proti Ormožu, kjer se je odvijalo slovensko tekmovanje pihalnih orkestrov v zabavnem programu za pokal Vinka Štrucla.

Orkester, ki se je v letošnji sezoni okreplil z novim valom mladih glasbenikov je morda vsaj podzavestno občutil majhen pritisk. V preteklem letu na tem tekmovanju nismo razočarali. Domov smo se vrnili z zmago in pokalom. A kako bo letos? Leto je bilo naporno. Decembra smo vam z glasbo želeli obogatiti praznično vzdušje s pripravljenimi Božično-novoletnimi koncerti, spomladi smo se družili na koncertu ob materinskem dnevu, v mesecu Maju pa na praznovanju 85-letnice delovanja tako našega, kot

Foto: arhiv

vašega orkestra.

A očitno si je tisti nekdo, strmeč v večerno zarjo, želel dovolj močno. Polni optimizma in dobre volje, ter zaupanja vase, smo se dostojno in kvalitetno predstavili na tekmovanju, ki je tudi letos v Ormož pripeljalo orkestre iz vse Slovenije. In nismo razočarali.

Domov se ponovno vračamo kot absolutni zmagovalci, z najvišjim izkupičkom točk med vsemi nastopajočimi, ter pokalom Vinka Štrucla.

Ni bilo lahko. Neštete ure odrekovanja, drobni prepiri v iskanju prave poti, in tiste majhne neprijetnosti so se v uri razglasitve rezultatov ponovno sesule v prah. Ostalo je le čisto veselje, vzkliki radosti, smeh na obrazih, ponos in sreča v srcih, ki bijejo za Zarjo; množico glasbenikov, s prijateljstvom

povezanih v eno samo celoto.

Že tako uspešna sezona se je za nas zaključila pravljico. Hvala prav vsakemu posamezniku, vsakemu godbeniku, ki je s svojim trudom prispeval kar največ, hvala našemu nasmejanemu dirigentu Miranu za vso potrpežljivost, predsedniku Srečku za uspešno vodenje tako raznolike skupine ljudi... In hvala tudi vam poslušalcem. Ta zmaga ni samo naša, tudi vaša je.

Saj lahko prav vsi ob večerih opazujemo kako sonce poljubi večerno nebo, ter ustvari svetlobo. Zarjo, ki jo lahko vidimo. No ja, lahko ji tudi prisluhnemo.

Franja Vačovnik

Okteti v Hudi luknji

V čudovitem okolju podzemске jame Huda luknja je junija gostoval koncert Okteti treh slovenskih pokrajin. S pretežno slovensko pesmijo so se predstavili Rudarski oktet Velenje, Trebanjski oktet in Oktet Dolič.

Trebanjski oktet je s seboj prinesel spomine na lepo dolenjsko pokrajino, posajeno z vinskimi trtami. Repertoar okteta zajema vse od renesančnega Gallusa, romantike slovenskih čitalniških zborov, raznih primerkov iz zakladnice domačih in tujih narodnih in umetnih pesmi do sodobne glasbene literature. Oktet deluje že 30 let – sedaj pod vodstvom umetniškega vodje Staneta Cvelbarja – ob svojem letošnjem jubileju bodo izdali tretjo zgoščenko, na kateri bo posneta zgolj slovenska ljudska pesem. Tudi Oktet Dolič je povezala ljubezen do ubranega petja, pri katerem se prelivajo barve moških glasov v prelepi slovenski pesmi. Pevci okteta radi zapojejo slovenske ljudske pesmi, priredbe slovenskih in tujih avtorjev, sakralne tematike in dalmatinske napeve. Leta 2007 je strokovno vodenje okteta prevzela prof. Olga Ulokina in dopolnila repertoar s pesmimi ruskih avtorjev. Letos je oktet izdal zgoščenko ljubezenskih pesmi pod naslovom Tebi le se glasi.

Gostitelj in organizator koncerta Rudarski oktet Velenje je bil ustanovljen leta 1979 z namenom negovanja lepe slovenske pesmi, predvsem rudarske. Oktet je v tem obdobju obogatil in razširil svoj repertoar od stanovske, narodne in umetne, renesančne, čitalniške, romantične, domovinske, sodobne, slovenske in tuje pesmi do črnske duhovne, sakralne in nabožne, popevke in celo narodno-zabavne pesmi. Umetniška vodja okteta je Danica Pirečnik. Rudarski oktet je lani praznoval 30. obletnico delovanja in ob tem izdal svoj četrti izdelek, zgoščenko Velenje, srečno.

Številno občinstvo je bilo navdušeno in večina je bila mnenja, da je ubrano petje vseh treh slovenskih oktetov ter čudovit ambient izvrstna lokacija za izvedbo podobnih koncertov tudi v prihodnje.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Foto: arhiv PV

Foto: arhiv PV

Glasbeni center za vse generacije

Namembnost prostorov v škalskem gasilskem domu se je s pomočjo Mestne občine Velenje, tamkajšnjega gasilskega društva in krajevne skupnosti, temeljito spremenila. In to k sreči na bolje, kajti prostori, ki jih je nekoč uporabljal gostinski lokal, so zdaj zaživeli in zablesteli v izobraževalni dejavnosti. V najem jih je vzel Zasebni glasbeni center Roberta Goličnika in glede na njihovo tradicijo in prepoznavnost se ni bati, da bi prostori na približno 100 m² samevali. Svečano odprtje sodobno opremljenih in klimatiziranih učilnic, ki je bilo v četrtek, 3. junija, so pospremili župan MO Velenje Srečko Meh, predsednik KS Božidar Repnik, za dobro delo in uspešnost pri tem pa je svoj blagoslov dodal Robertov prijatelj župnik Damjan Ratajc. Ob otvoritvi so se predstavili številni učenci in drugi, ki delujejo pod okriljem glasbene šole Roberta Goličnika. Otvoritev samo pa je pospremila resnično ogromna množica ljudi, na katero pa so bili organizatorji očitno dobro pripravljeni, saj so bili zagotovljeni vsi atributi, vključno z dobro kulinarično postrežbo.

Robert Goličnik s svojo ekipo učiteljev je znan in prepoznaven učitelj, ki je začel s poučevanjem diatonične harmonike, zdaj pa se v njegovi šoli, ki jo

Foto: Amadeja Komprej

vodi v Topolšici, Celju, Radljah ob Dravi, Preboldu in po novem v Škalah, lahko med drugim naučite igranja kitare, basa, baritona, kontrabasa in solo petja. Zato je lani prejel znak kakovosti SQ (slovenska kakovost), ki ga dobijo samo podjetja z nadpovprečnimi poslovnimi rezultati in vrhunsko kvaliteto.

Goličnik je povedal, da se mu je s tem uresničila dolgoletna želja in da se veseli vseh, ki se bodo izobraževali v šoli. Tri nove učilnice predstavljajo dobre delovne pogoje, v ostalih prostorih pa bodo starši lahko počakali

svoje otroke in si čas kratili z branjem. Z novim šolskim letom pripravljajo nov program klavir, klavirska harmonika in klaviature. Ob odprtju je vse preveval dober občutek. Lepi prostori so v ponos kraju, njihov dober izkoristek pa bo prispeval h glasbenem izobraževanju mladih in tudi manj mladih. Najmlajša učenka šteje namreč pet let, najstarejša pa 79. Za učenje torej ni nikoli prezgodaj ali prepozno.

Milojka Komprej

Muzej premogovništva pričakal 300.000. obiskovalca

Podzemni Muzej premogovništva Slovenije v Velenju, ki je bil odprt ob rudarskem prazniku leta 1999 in je prejel tudi posebno priznanje Evropskega muzejskega foruma, je danes obiskal že 300.000. obiskovalec. To je bil učenec Osnovne šole Markovci, ki je kot posebno nagrado prejel vikend paket za štiri osebe v hotelu Barbara v Fiesi. Uvodoma je zbrane nagovoril vodja Muzeja premogovništva Slovenije Stojan Špegel. Nagrado je 300.000. obiskovalcu izročil direktor PV Invest, povezane družbe Premogovnika Velenje, mag. Drago Potočnik.

Podzemni muzej je postavljen v resnično okolje nekdanje Jame Škale, kjer se je premogovništvo v Šaleški dolini pred več kot 135 leti pravzaprav tudi začelo. Muzej je zanimiv tudi zato, ker vstopajo obiskovalci vanj povsem enako kot so rudarji v prejšnjem stoletju. Pod vodstvom vodiča, ki jih sprejme v »prizivnici«, se spustijo 180 metrov globoko. Pred tem se seveda oblečejo v rudarska oblačila, površnik, čelado, s sabo pa dobijo tudi rudarsko malico. V uri in pol si nato v podzemnih rovih slikovito ogledajo, kako je potekalo delo rudarjev nekoč in tudi kakšno je danes. Muzej je multimedijsko opremljen v slovenskem, nemškem, angleškem in italijanskem jeziku. V muzeju pa so ponosni tudi na to, ker lahko edini v Sloveniji v podzemni muzej popeljejo tudi invalide na vozičkih, obiskali pa so jih tudi že slepi in slabovidni.

Za obiskovalce je v nekdanji t. i. beli garderobi (v njej so rudarji puščali civilna oblačila) na ogled **razstava slovenskega premogovništva, razstava** bivalna kultura slovenskih rudarjev, multimedijška predstavitev nastanka Zemlje, prikaz tradicionalne prireditve Skok čez kožo ter stalna razstava mineralov sveta. V črni garderobi (uporabljali so jo za odlaganje delovnih oblačil) – ter od letošnjega leta tudi v beli garderobi – pa pripravljajo številne prireditve, različne slikarske in kiparske kolonije ter razstave.

Foto: arhiv PV

Muzej je prejel že številna priznanja, med drugim že omenjeno priznanje Evropskega muzejskega foruma, Valvazorjevo priznanje, Fordovo nagrado za ohranjanje tehnične dediščine in Zlati grb Mestne občine Velenje. To turistično zanimivost Šaleške doline letno povprečno obišče več kot 27.000 obiskovalcev (letos do konca meseca maja 9811). Srečno!

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Jajčerijska v Lokovici

V soboto, 12. junija, so mladi fantje iz Lokovice na igrišču v Spodnji Lokovici pripravili jajčerijsko. To ni bila prva jajčerijska, bila pa je prva v širšem obsegu. Poskrbeli so za hrano in pijačo in tudi jajca niso manjkala, čeprav so bila druga in ne tista, ki so jih pobrali v noči na 1. maj. Med drugim so pripravili tudi nekaj iger, ob katerih so se obiskovalci lahko zabavali. Naklonjeno jim je bilo tudi vreme. Za dobro razpoloženje in ples pa je cel večer skrbel ansambel Minutka.

Melita Hudec

Foto: arhiv

Kaktus

Če ste se pred nekaj dnevi sprehajali po Tovarniški cesti ob reki Paki v Šoštanju, ste pri eni izmed hiš lahko opazili čudovit kaktus z več kot štiridesetimi cvetovi, katerega lastnika sta gospod in gospa Škrbot. Kaktus spada v rod Epiphyllum, po slovensko epifili.

Ti kaktusi so zaradi lepote cvetov zelo priljubljeni. Ker se epifili z lahkoto križajo, so v zadnji 30 letih proizvedli kakšnih 4.000 imenskih hibridov. V Evropi je največji vzgojitelj epi hibridov kaktusarna Haage iz Nemčije. Epifili so epifiti, ki v naravi rastejo v džunglah na drevesih, temu dejstvu je treba prilagoditi tudi vzgojo. Ne gre torej za rastlino, ki izhaja iz polpuščave.

Najprimernejši čas za razmnoževanje sta maj in junij. Vzgojimo jih sicer lahko iz semen, najenostavneje pa je kloniranje s stebelnimi potaknjenci. Tisto, kar je videti kot list, je pri epifilu dejansko steblo. Pri kaktusih so listi preobraženi v bodice.

Foto: arhiv

V deseto bo šlo rado

V Velenju je od 19. do 21. maja 2010 potekal 9. književni festival Lirikonfest, ki sta ga organizirala Velenjska knjižna fundacija in Književna asociacija Velenika kot tradicionalno Herbersteinsko srečanje, oz. pomladni festival liričnih umetnosti Lirikonfest2010. Srečanje književnikov z mednarodno udeležbo, s sedmo podelitvijo mednarodne Pretnarjeve nagrade (ambasadorjem slovenske književnosti in jezika po svetu) ter s peto podelitvijo slovenske književne nagrade čaša nesmrtnosti/velenjica (za vrhunski desetletni pesniški opus, ki pomembno zaznamuje slovensko umetniško literaturo XXI. st.), je letošnji Lirikonfest prekosil številne, do sedaj organizirane, imenitne, unikatne festivale. Književno nagrado čaša nesmrtnosti/velenjica 2010 za vrhunski desetletni pesniški opus, ki pomembno zaznamuje slovensko umetniško literaturo XXI. stoletja je prejel slovenski pesnik Boris. A. Novak. Mednarodno Pretnarjevo nagrado 2010 – slovensko kulturno zahvalo ambasadorjem slovenske književnosti in jezika po svetu – pa so žiriji in organizatorji podelili ruski slovenistki dr. Nadeždi Starikovi.

Foto: Jože Miklavc

V programu festivala je sodelovalo 21 tujih in še toliko slovenskih književnih ustvarjalcev ter prevajalcev. Ob tem dogodku so predstavili tudi novo, trojno številko Lirikona 29-31, panoramo izvirne in prevodne poezije XXI. stoletja na 736 straneh z izvirno in prevodno sodobno poezijo 100 evropskih avtorjev, to številko pa so uredili člani sosveta Amans Nesciri, Zoran Pevec in Urednik Ivo Stropnik. V programu Lirikonfesta 2010 je bilo izvedenih 21 prireditev/dogodkov lirične umetnosti. Osrednja so bila pesniška branja izvirne in prevodne poezije, tudi slovenske, v druge jezike. Drugi del Lirikonfesta v letnem programu 2010 sledi od junija do decembra in sicer z mednarodnimi gostovanji/predstavitvami

Rp.Lirikon21 in Lirikonfest v tujini in s t. i. Lirikonovimi pesniškimi degustacijami/pesniškimi branji po Sloveniji. V drugem delu Lirikonfesta 2010 je programsko načrtovana tudi vzpostavitev dveh novih točk Lirikonove mednarodne književniške rezidence, namenjene ustvarjalnim bivanjem književnih ustvarjalcev in prevajalcev.

Književni nagradi v organizaciji Velenjske knjižne fundacije in Književne asociacije Velenika sta bili podeljeni ob zaključku herbersteinskih srečanj na Lirikonfestu, na slavnostni akademiji Poetična Slovenija v Velenju v petek, 21. maja zvečer v novem mestnem atriju Velenjč, prireditve pa so pospremili oba nagrajenca s predstavitvami insertov svojih del ter za okvir prireditve Pero Lovšin s Španskimi borci.

Po sprejemu književnikov iz Slovenije in številnih evropskih držav, so v Velenju med 19. in 21. majem potekala književna branja, družabna srečanja in prelistavanje pomladnega festivala liričnih umetnosti ter v petek dopoldne na vili Herberstein književniško omizje na temo Rezervat za poezijo! Razpustitev ali razglasitev. Zvečer je župan MO Velenje Srečko Meh v Galeriji Velenje sprejel udeležence herbersteinskega srečanja, od koder so ob spremstvu Muzaget na Lirikonfestovem Olimpu, gostje odšli na osrednjo slovesnost s podelitvijo nagrad. Nagradi sta podelila častna pokrovitelja podelitve nagrad, Srečko Meh, župan Mestne občine Velenje, Borisu A. Novaku-časo nesmrtnosti/velenjico ter podžupan mestno občine Ljubljana Jani Moederndorfer, - dr. Nadeždi Starikovi iz Rusije. Kot je zapisala žirija, je dr. Starikova zaslužna za dolgoletno delo ter prispevke posredovanja in promocije slovenske literature in jezika v mednarodnem prostoru in v Rusiji, Boris A. Novak pa je s svojim vrhunskim dosežkom, desetletnim pesniškim opusom pomembno in izrazito zaznamoval slovensko poezijo 21. stoletja.

Jože Miklavc

Četrto srečanje preseljencev v Gaberkah

Letošnje srečanje preseljencev je bilo že četrto po vrsti. Dolgotrajne organizacijske priprave je zadnji teden malce zagrenila vremenska napoved, ki je za nedeljo zagotovo obljubljala dež. Vendar pa dež ne bi smel biti velika ovira za izvedbo prireditve, saj je bilo za obiskovalce dovolj prostora pod kozolcem ter šotorom. Nedelja, 20. junija se je res pokazala bolj aprilsko kot junijsko, vendar na srečo v času uradnega programa prireditve ni padla niti kapljica dežja. Dež je začel padati proti večeru, kljub vsemu se je zabava nadaljevala do jutranjih ur. Na prireditve so prišli tako zvesti obiskovalci, kot tisti, ki so se prireditve udeležili prvič. Vsi pa so se tam zbrali z namenom, da bi obujali spomine na prekrasne nekdanje čase. Veliko zanimanja je požela 3D maketa, ki pri kozolcu stoji že eno leto. Tudi razstava fotografij preseljenih domačij, ki je bila tokrat zaradi nevarnosti dežja postavljena pod kozolcem, je bila ves čas dobro obiskana.

Uradni del prireditve je pričela napovedovalka Aleksandra Zajc, pozdravni govor pa je imel predsednik Kulturnice Franc Štehar. V njem se je zahvalil vsem, ki so omogočili to prireditev in obiskovalcem, ki so se kljub slabi vremenski napovedi odločili in prišli na prireditev. Po pozdravnem govoru predsednika Kulturnice so sledili še govori predstavnika Premogovnika Velenje Draga Potočnika, župana Občine Šoštanj Darka Meniha ter podžupana Mestne občine Velenje Mihaela Letonje.

Drago Potočnik je v imenu Premogovnika Velenje pozdravil goste in obiskovalce. V 135 letni zgodovini Premogovnika Velenje je njegova dejavnost močno posegla v dolino tako vizualno kot drugače. Vse vasi, ki so bile ogrožene, so morali nekdanji prebivalci zapustiti in najti nov dom v bližnji in daljni okolici. V Premogovniku se zavedajo, da so bili to težki časi za prebivalce in upajo, da so si le-ti na novih lokacijah prav tako ustvarili tople domove, čeprav nostalgija na stari dom ostaja. Zato se v Premogovniku Velenje skupaj s Kulturnico Gaberke trudijo organizirati srečanje preseljenih enkrat na leto, da se lahko na njem, nekateri tudi po dolgih letih, srečajo nekdanji sosedi in prijatelji. Ob koncu govora je Drago Potočnik poudaril, da bo z izgradnjo VI. bloka na TEŠ zagotovljena

Foto: A. Grudnik

Častni gostje z leve: Bogdan Lampret, Mihael Letonja, Drago Potočnik, Darko Menih in Franc Štehar

prihodnost energetike v Šaleški dolini še za naslednjih 50 let, s čimer se bodo v dolini zagotavljala delovna mesta.

Župan občine Šoštanj in poslanec DZ Darko Menih je v začetku govora pohvalil člane Kulturnice Gaberke za vzorno pripravljeno prireditev. Izrazil je tudi veselje ob dejstvu, da je prireditev Srečanje preseljencev izvedena v občini Šoštanj. Pozdravil je pred leti sprejeto odločitev, da se Šoštanj ne bo potopil zaradi izkopavanja premoga, saj je to prineslo Šoštanju in okolici nov razcvet. Mesto in okolica sta se začela hitreje razvijati, pri tem pa sta bila v močno podporo Premogovnik Velenje in Termoelektrarna Šoštanj. Podžupan MO Velenje Mihael Letonja je kot predstavnik MO Velenje pohvalil delo Kulturnice in njenega predsednika Franca Štehar. Izrazil

je veselje, da se kljub izbrisu večjih delov nekaterih vasi iz zemljevida, danes okolica vendarle razvija naprej. Povedal pa je tudi, da je tudi njega ob pogledu na razstavljene fotografije nekdanjih vasi in domačij obdala nostalgija na čase iz svoje mladosti.

Med posameznimi govori so se zvrstili nastopi Rudarskega okteta in MePZ Svoboda Šoštanj, na harmoniko je zaigral Robert Goličnik z orkestrom, zaplesale pa so tudi Topolške mažoretke. Po uradnem delu je dolgo v noč

za zabavo skrbel Ansambel bratov Avbreht.

Na tem mestu se Kulturnica še enkrat zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k izvedbi prireditve ter nastopajočim, posebej pa zahvaljuje obiskovalcem, saj bi brez njih prireditev izgubila svoj pomen.

Vidimo se naslednje leto.

A. Grudnik

Ruda

V SPOMIN NA RUDOLFA STRMČNIKA – POPLOTNIKOVEGA RUDA

Konec maja se je končala 66-letna življenjska pot Poplotnikovega Ruda z Graške Gore. Bil je čokat mož s sivimi brki, ki je znal spoštovati stare vrednote in obupati tradicijo. Kot oglar je bil mnogo let glavni kuhar oglja na Pristavi, pa tudi marsikatera kopa v bližnji in daljni okolici se ni skuhala brez njega. Tudi na šoštanjkih sejnih se je pogosto pojavil kot obrtnik ali pa v vlogi Bedanca, ki je prodajal ustrojene kože.

V otroštvu mu ni bilo poslano z rožicami, a k sreči je na življenje gledal z bolj svetle strani. Še tako slabe stvari je znal s svojo hudomušnostjo obrniti na svetlejšo stran. Dela se ni bal in poleg opravljanja trdega dela na kmetiji je od svojega 16. leta služil kruh kot rudar v Premogovniku Velenje. Posebna čast mu je bila nošenje črne rudarske uniforme. Kljub napornemu življenju je bil vedno dobrodušen in pripravljen pomagati sosedom in prijateljem. Topel dom na kmetiji na Graški Gori si je delil skupaj z ženo Tončko in sinom Rudijem. Leta 1990 se je upokojil in takrat še posebej postal aktiven na kulturnem in družabnem področju. Z veliko gorečnostjo je obujal stare običaje in stara ročna opravila, ki z novimi tehnologijami tonejo v pozabo.

*Čar noči in ognja, vonj po lesu,
dimu in smoli, združeno s
prijaznimi ljudmi na kmetiji Poplotnik
se stke v čudovita doživetja,
ki ostanejo v spominu...*

Ti verzi so bili izpisani na zeleni majici, ki jo je Ruda nosil med kuhanjem oglja na Pristavi. Pristavčane je naučil tega posla, tako da je bil pri njih kar devet let v vlogi mentorja. Leta 2009 je zato tudi prejel priznanje Turističnega društva Pristava. V svojem življenju je sodeloval pri kuhanju preko 60 kop. V ta »posel« se je vključil že kot majhen fantič, ko so ga starejši oglarji porabili predvsem za nočno dežurstvo, zato da so lahko sami ponoči mirno spali. Teh prebedenih noči Ruda nikoli ni pozabil, vendar pa je na ta način malce tudi zaslužil. Reden zaslužek, ki ga je prejemal kot rudar v jami, je bil vzrok za to, da je oglarstvo kar za nekaj časa opustil. Ko pa se mu je po »knappovščini« približevala »penzija«, je hitro ugotovil, da mu brez črnega zlata živeti ne bo. Kot je sam rekel, si doma premoga ni mogel narediti, znal pa si je narediti oglje, ki je prav tako črno, pa še lažje je. Zato se je odločil, da zopet obudi oglarstvo, ki ga je po sili razmer vzljubil že v mladosti. Tako je pred tridesetimi leti zopet začel s poslom, ki so ga oglarji zaradi neprofitnosti večinoma že opustili. Pri oglarjenju in tudi drugih opravilih je skušal biti čim bolj inovativen in lani je še izumil recept, kako hitreje skuhati oglje. Sam ga ni mogel preskusiti, so pa letos njegov nasvet upoštevali na Pristavi.

Ruda so zelo radi imeli otroci, saj je znal zelo doživeto pripovedovati zgodbe in pripovedke, ki jih je pisalo njegovo težko življenje. Kot ljubiteljski igralec je upodobil Bedanca, Krjavlja, jamskega človeka in rudarja v muzeju, kateremu je posodil tudi svoj glas. Nazadnje je igral tudi rudarja Ruda v komediji Petra Rezmana Knapovska večerja v izvedbi Gledališča Velenje. Ruda je bil vsestransko praktična in izkušena oseba, saj je znal oglariti, tesati, pripraviti les za skodle in tudi streho pokriti, orati z vprežnimi živalmi in konec koncev tudi zelo dobro

kuhati. Z Muzejem Velenje je pričel redno sodelovati pred 20 leti, ko je na prireditvi Pika Nogavička na prostoru pred Rdečo dvorano naredil ogromno kopo in tako oglje kuhal kar sredi mesta. Sodeloval je na sejnih domače obrti, saj je znal prikazati tesianje lesa, česanje volne, predenje niti s kolovratom, znal pa je tudi plesti. S skodlami, ki jih je sam pripravil, je obnovil leseno streho na Kavčnikovi domačiji v Zavodnjah in na Velenjskem gradu. Sodeloval je tudi na mnogih muzejskih delavnicah v okviru Muzeja Velenje. Dva meseca pred smrtjo, pred cvetno nedeljo, je na Velenjskem gradu kljub slabemu zdravju še delal snope. Rudijeva nadarjenost je pred nekaj leti vzpodbudila idejo, da bi se o njem posnel film z naslovom »Človek s sto obrazi«. Žal Ruda tega filma ne bo videl. Na srečo pa je ustvarjalcem uspelo skupaj z Rudom posneti zadosti filmskega traku, na katerem so predstavljena številna opravila, ki jih je Ruda obvladal: koline, oranje s kravo, sejanje žita, žetev žita, mlatenje žita s cepcem, pečenje kruha idr., tako da bo film lahko zagledal luč sveta najbrž še to leto.

Prvič je Ruda bolezen resno ogrozila lansko leto. Pa se je po njej hitro pobral. Letos pa so zdravniki pri njem odkrili zahrbtno bolezen, ki se je ni mogel več otresti. Svoj zadnji dom je našel na pokopališču v Šmiklavžu. V spominu bo ostal kot zelo poseben in nadarjen človek, ki je stvari delal s srcem.

A. Grudnik

Foto: A. Grudnik

Poezija

Rade Vučkovac
PESNIK

u nama

u vsakome od nas
raste silno breme
poput teška kamena
nas pritiska i melje
krv nam je voda
što vodenice umiva
kosa trava
što polja pokriva

v nas

v vsakem od nas
raste neizmerno breme
ko težak kamen
nas tlači in melje
naša kri je voda
ki mline umiva
lasje so trava
ki polje pokriva
(prevedla: Alenka Jovanovski)

veranda

dok je majka bila živa
stalno je gorjelo
svijetlo ispred kuće
na verandi s uspavale
sazrele šljive
i lišće je u jesen
bilo zeleno
otac je svake godine
farbavo ogradu
djed prodavao meso
i sušio kože
i danas vjetar donese miris
i sjećanje

veranda

ko je mati še živela
je pred hišo vedno
svetila luč
na verandi so spače
dozorele slive
in jesensko listje
je bilo zeleno
oče je vsako leto barval ograjo
ded je prodajal meso
in sušil kože
še danes mi veter prinese
vonjave in spomine
(prevedel: Željko Perović)

kad se udala sestra

kad se sestra udavala
padala je kiša
svatovi so bili ružni
ispred kuće se pucalo
i majka je plakala
što su pokrali sve kokoši
zet je bilo čelav
bez zuba
znao sam
da ga sestra ne voli
otišla je za njega
zbog bicikla
i nije dugo ostala
kad je majka umrla
varatila se kući
i nije se nikad udala

ko se je možila sestra

ko se je možila sestra
je deževalo
svatje so bili grdi
streljali so pred hišo
in mati je jokala
ker so pokradli vse kokoši
zet je bil plešast
in brez zob
vedel sem
da ga sestra ne ljubi
zaradi kolesa ga je vzela
pa ni dolgo ostala
ko je umrla mati
se je vrnila domov
in se ni nikoli omožila
(prevedla: Alenka Jovanovski)

rođendan

poljubio sam
samoga sebe
otvorio vidno
nazdravio
napisao čestitku
i čekao poštara

roјstni dan

poljubil sem
samega sebe
odprl vino
nazdravil
napisal voščilnico
in čakal poštarja
(prevedel: Marjan Pušavec)

tetka

kad je baka
pala sa bicikla
po godine ležala je u špazu
subotom in petkom
djed je spavao sa tetkom
vidjela ih baka
u čudnoj pozi
on kao konj
ona slična kozi

teta

ko je babica
padla s kolesom
je pol leta ležala v kamri
ob sobotah in petkih
je ded spal s teto
babica ju je videla
v čudni pozi
on kakor konj
ona podobna kozi
(prevedel: Marjan Pušavec)

trgovkinja rada

imela je strašen vonj
noge čupave kao konj
kad bi se iza tezge
sagnula Rada
mislio sam da me gleda
moga djeda brada

trgovka rada

imela je strašen vonj
noge kosmate kot konj
kadar se je čer pult
stegnula Rada
mislim sem da me gleda
mojega deda brada

sa ocem u školi

jedino je mene
otac dovodio u školu
vukovi so tada
bili na glasu
noću su puštali tragove
na škripavom snijegu
svi su gledali u
njegovu bujnu bradu
i veli crni šešir
osjećao sam se kao
veliki bor
u čarobnoj šumi
i dana se sjećam
tragova na cesti
leptira i trave
dok smo gazili
tadašnje vrijeme

z očetom v šoli

samo mene je
oče vodio v šolo
volkovi so bili tedaj
glasni
ponoči so puščali sledi
na škripajočem snegu
vsi so gledali v
njegovo bujno brado
in velik črni klobuk
počutil sem se kakor
velika smreka
v čarobnem gozdu
še danes se spomnim
sleda na cesti
metuljev in trave
medtem ko sva gazila
takratni čas
(prevedel: Marjan Pušavec)

Griješnik

kad je umrla
zapalio je svijeću
izgovorio nekoliko riječi
plačući izašao iz kuće
putem se sjećao
kako je bila lijepa
bujnih grudi
pohotna i mlada
pričako se u mjestu
da je pop bio
veliki jebač
sve zdrave žene
čuvao je za sebe
i nikada ga nije

Grešnik

ko je umrla
je prižga svvečo
spregovorio nekaj besed
in jokajoč odšel iz hiše
spominjal se je
kako je bila lepa
bujnih prsi
pohotna in mlada
v kraju se je govorilo
da je bil pop
velik kurbir
vse zdrave ženske
je hranil za sebe
in nikoli ga ni
bog kaznoval
(prevedel: Marjan Pušavec)

Šaleško literarno društvo **Hotenja** pripravlja literarni zbornik
Hotenja 20 – v letu 2010.

K sodelovanju vabimo literarne ustvarjalce, ki živijo ali delujejo v širši
savinjsko-šaleški regiji. Izbrane stvaritve (pesniška, prozna, dramska,
idr.) bomo objavili v zborniku Hotenja 20. Predlagana tema zbornika
20 – 2010 je »**Podoba iz ogledala**«.

Izbor objav bo opravil uredniški odbor (Milojka Komprej, Peter
Rezman in Tatjana Vidmar). Pričakujemo vsebinsko zaključene in
izbrane prispevke v razumnem obsegu (največ 15.000 znakov proze,
ali do 15 pesmi.)

Prispevke pošljite najkasneje do **31. avgusta 2010** v wordovem
zapisu (doc formatu) po elektronski pošti na naslov:
hotenja@gmail.com ali posredovane na drugih nevračljivih nosilcih
informacij, katerikoli članici uredniškega odbora.

Za morebitne zelene dodatne informacije prav tako pišite na naslov:
hotenja@gmail.com.

razpis

Dogodki in ljudje

Glasbena šola

Fran Korun Koželjski Velenje – Oddelek Šoštanj

Tudi v glasbeni šoli v Šoštanju se zaključuje razgibano in živahno šolsko leto. Učenci instrumentalisti, predstavljajo svoj program na letnih izpitih, mlajši učenci skupinskega pouka pa se pripravljajo na zaključni nastop *Pojemo, plešemo, igramo*. Učenci višjih razredov nauka o glasbi bodo pouk zaključili v Kulturnem domu v Šoštanju z ogledom baletne predstave *Prodajalna punčk*, J. Bayera, v izvedbi učencev baletnega oddelka Glasbene šole Velenje.

Leto so zaznamovali številni nastopi, koncerti, gostovanja, revije in tekmovanja. V prazničnem decembru so se s pevskimi nastopi predstavili najmlajši učenci in mladinski pihalni orkester. Letni koncert v aprilu smo zaradi obnove Kulturnega doma pripravili v Veliki dvorani Glasbene šole v Velenju, kar je bila za številne soliste iz Šoštanja nova, zanimiva izkušnja. Posebej pa velja omeniti sodelovanje mladih glasbenikov na 13. regijskem tekmovanju v mesecu februarju, kjer se je uspešno predstavilo 21 učencev glasbene šole iz občine Šoštanj. Kar 11 učencev se je z zlatim priznanjem uvrstilo na 39. državno tekmovanje mladih glasbenikov Republike Slovenije, kjer so z odličnimi nastopi potrdili svojo glasbeno nadarjenost in dosegli zavirljive rezultate:

Bronasto plaketo sta prejela **Lara Ramšak** (klarinet I.a) in **Matic Rihter** (klarinet I.a). Srebrno plaketo sta prejela **Gašper Ladinek** (saksofon I.a) in **David Gregorc** (klarinet I.c), ki je prejel tudi 2. Nagrado. Zlato plaketo in 2. nagrado so prejela **Katarina Grazer** (oboa I.a), **Katja Atelšek** (oboa I.c), **Barbara Spital** (flavta I.b) in TRIO TROBENT – **Blaž Turinek**, **Filip Plešnik**, **Matic Omerza**. Zlato plaketo in 1. nagrado je prejela **Karin PLAZL** (oboa I.a). Na državnem tekmovanju je sodelovalo 770 mladih tekmovalcev, v posamezni kategoriji pa se podelijo le tri nagrade. Šoštanjčani smo lahko izredno ponosni, saj so naši mladi glasbeniki prejeli kar 6 nagrad.

Poleg regijskega in državnega tekmovanja so se trije učenci udeležili

Foto: arhiv

Barbara Spital

tudi mednarodnih tekmovanj: Karin Plazl (oboa I.a) je na mednarodnem tekmovanju pihalcev v Požarevcu dosegla zlato priznanje in prvo mesto. **David Gregorc** je na 2. mednarodnem tekmovanju klarinetistov v Krškem dosegel tretjo nagrado, **Barbara Spital** pa je na mednarodnem tekmovanju UPOL – SVIREL 2010 dosegla zlato priznanje in drugo mesto. Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje je ob zaključku šolskega leta Barbari Spital dodelila posebno priznanje za izjemne glasbene dosežke. Iskrene čestitke Barbari in njeni mentorici Mojci Ušen Tkalcčec. Šolsko leto 2009/2010 si bomo poleg velikih dosežkov zapomnili tudi po drobnih, prijetnih trenutkih, ki smo jih preživeli v glasbeni šoli z mladimi glasbeniki.

Vsem želimo lepe, zaslužene počitnice!

Sonja Beriša

Pridruženo članstvo Šolskega centra k območni zbornici

V četrtek, 27. maja, je upravni odbor Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice (SŠGZ) gostoval na Šolskem centru Velenje (ŠCV), seja je bila na Medpodjetniškem izobraževalnem centru (MIC). Ob tej priložnosti so podpisali pogodbo o pridruženem članstvu ŠCV k SŠGZ. Prisotni so se seznanili z dejavnostmi MICA pa tudi s projektom Zmagovalna ideja, ki ga izvaja SAŠA Inkubator ter z aktivnostmi za ustanovitev univerze v celjski statistični regiji.

»Današnji podpis dokumenta o pridruženem članstvu ŠCV k zbornici bo pripomogel še k tesnejšemu povezovanju in sodelovanju med izobraževanjem in gospodarstvom. To sodelovanje ima že več kot petdesetletno tradicijo, saj je velenjski šolski center nastal in rasel iz potreb okolja in se jim tudi prilagajal. Hkrati je s svojo vse pestrejšo ponudbo različnih možnosti izobraževanja na to okolje tudi vplival,« je povedal direktor ŠCV Ivan Kotnik. ŠCV sodi med največje izobraževalne sisteme pri nas, saj ponujajo kar okoli 40 različnih programov.

V živahnem in zanimivem prikazu je Darko Lihteneker prisotne gospodarstvenike pozval še k tesnejšemu sodelovanju. »Na razpolago imamo laboratorije in delavnice z najsodobnejšo tehnološko opremo in vrhunski kader, da se lahko prilagodimo in skupaj poiščemo ustrezen rešitev za različne izzive v vaših podjetjih,« je zaključil.

Dr. Cvetka Tinauer, predsednica upravnega odbora SŠGZ, je članica delovne skupine za ustanovitev univerze v Savinjski statistični regiji. Na seji je poročala o dosedanjih aktivnostih in ugotovitvah analize, ki so jo izdelali, da bi opredelili potrebne pogoje za ustanovitev. Rezultati so pokazali, da je univerza v tej regiji potrebna, saj je tukajšnje prebivalstvo

med najmanj izobraženimi v Sloveniji. Po številu dijakov in študentov je regija sicer na tretjem mestu v državi, vendar se mladi izobraženci po končanem študiju ne vračajo v domače okolje. Prav z ustanovitvijo univerze, menijo, bi bilo mogoče beg možganov iz regije ustaviti.

Jerneja Kemperle iz SAŠA inkubatorja je predstavila projekt Zmagovalna ideja 2010. Spregovorili pa so tudi o natečaju za najboljše inovacije za to leto, ki ga izvaja zbornica.

Sledil je še slovesen podpis pogodbe o pridruženem članstvu ŠCV v SŠGZ, ki sta jo podpisala direktor ŠCV Ivan Kotnik in direktor SŠGZ Franci Kotnik.

Foto: Marija Lebar

S seje upravnega odbora zbornice na MICu

Marija Lebar

Zapisani (v)glasbi

KAVAL

Mlad ansambel prihaja iz okolice Šoštanja in Velenja. Skupaj ustvarjajo že **pet** let. Sprva so bili kot trio, pred dvema letoma pa so pridobili še dva člana in tako se občasno spremenijo v kvintet. Dva člana sta še študenta, trije pa so že zaposleni.

Začetek njihovega skupnega glasbenega ustvarjanja sega torej v leto 2005, ko so se kot ansambel Kaval poimenovali **Martin Štruc**, **Igor Šmigoc** in **Robi Rednak**. Martin igra v ansamblu bariton, bas kitaro in poje, Robi pa igra ritem kitaro in poje. Igor igra diatonično harmoniko, klaviature ter prepeva. Tri leta so nastopali kot trio, leta 2008 pa sta se jim pridružila še dva člana: Robijev sin **Rok Rednak**, ki igra klarinet, kitaro in klaviature ter poje, in **Janez Rednak**, ki igra trobento in poje. Zanimivo je, da sta Robi in Rok oče in sin, vendar si z Janezom nista popolnoma nič v sorodu, čeprav imajo vsi trije enak priimek. Kot kvintet igrajo na večjih zabavah, seveda pa se prilagodijo željam. Nekateri jih želijo slišati kot trio, nekateri pa kot kvintet. Preden so se zbrali skupaj, so vsi vsak po svoje igrali v raznih zasedbah in poskušali z igranjem tudi v Avstriji, enkrat pa so se dogovorili, da bodo poskusili skupaj, da bo glasba izzvenela bolj polno. Od kod pa ime Kaval? Kaval je karta pri taroku, ki so ga radi igrali, in tako so dobili to idejo, da bi se tako poimenovali.

Veliko nastopajo po Sloveniji, na abrahamih, zaključkih, piknikih, porokah in veselicah. Tradicionalna veselica, kjer igrajo, je tako postala na Gorici, kjer nastopijo vsako leto. Le na Dolenjsko jih še niso povabili. Nastopajo tudi na avstrijskem Koroškem, v okolici Obirja, vabljeni pa so bili tudi že v Italijo. Letošnje leto so igrali na finalu smučarskih skokov v Planici, tradicionalno pa je že postalo tudi, da vsako leto 25. decembra igrajo v piceriji Skalca.

Igrajo zabavno in narodno-zabavno glasbo. Od zabavnih pesmi igrajo angleške, nemške pesmi, pa seveda pesmi naših južnih sosedov. Skušajo slediti trendom, da igrajo vse, kar je popularno in da se prilagodijo vsem situacijam in vsakemu okolju. Pred kratkim so tako igrali na srbski poroki. Igrajo udi slovenske zimzelene od izvajalcev, kot sta recimo Oto Pestner in Majda Sepe. Nekaj mixov so si naredili kar sami, Rok se namreč veliko ukvarja s tem, in pa priredbe rock pesmi v domače pesmi. Brez domačih pesmi seveda ne gre, pravijo, Avsenik, Slak in Mihelič seveda obvezno morajo biti prisotni. Poslužujejo pa se tudi večglasnega petja.

Kot posebnost lahko omenimo, da so njihovi gostje bili že Vili Resnik, Monika Pučelj in Tanja Žagar, ki so seveda zapeli z njimi. Seveda izvajajo tudi zabavni program, saj ta mora biti, to imajo ljudje radi.

V arhivu imajo že en lasten komad, nekaj pa še pripravljajo. Želijo si, da bi lahko zabavno glasbo malo priredili. Da bi bila ta glasba malo nevsakdanja, drugačna, še bolj zanimiva, da bi se lahko nanjo plesalo in pelo. Pravijo, da vse radi igrajo, da ni omejitve pri pesmih, samo da se nanje lahko pleše. Sodelujejo tudi z godbo Zarja Šoštanj, Martin in Janez sta tudi njena člana. Redni člani so tudi na dobrodelnih prireditvah, v Vinski Gori so bili že večkrat. Popularna so tudi igranja na valetah in maturantskih plesih. Radi priskočijo na pomoč drugim ansamblom, če potrebujejo kakšno zamenjavo.

Kaj pa vzorniki? Pravijo, da igrajo več zvrsti, zato imajo tudi več vzornikov. Brez Avsenika in Slaka seveda ni glasbe. Od zabavnih izvajalcev so izpostavili Čuke in Kingstone. Igrajo njihove pesmi, ki so skoraj vse uspešnice. Vsi so večji del samouki, vsi pa imajo za seboj tudi nekaj glasbene šole pri različnih mentorjih.

Kaj pa člani Kavala počnejo zasebno? Igor je mladi očka, torej ima delo z otrokom. Robi se je nedolgo nazaj preselil v novo hišo, Martin pa je prav tako na dobri poti, saj pospešeno gradi. Oba Martinova sinova sta podedovala glasbeni talent. Obiskujeta glasbeno šolo in sta člana godbe. Tudi oba Robijeva otroka se ukvarjata z glasbo, sin Rok študira glasbo. Igorjev sin je sicer še premajhen, vendar je že pri enem letu opaziti navdušenje nad harmoniko.

Nismo mogli mimo posebnih, smešnih pripetljajev. Se je že zgodilo, da so zgrešili pot in so se vsak posebej peljali svojo pot. Od nastopa do doma so jih tudi že pospremili policisti, s katerimi se dobro razumejo, saj so jim že večkrat igrali. Kot poseben pripetljaj pomnijo, ko so se nekoč vračali z nastopa iz Mute. Na cesto so se jim nastavili konji in se niso hoteli umakniti. Kar nekaj časa so porabili, da so se konji malo premaknili in so jih lahko obvozili.

V prihodnosti si želijo posneti zgoščenko, morda tudi kakšen videospot in se seveda pojaviti na televiziji. Predvsem si želijo veliko nastopov in dobre glasbe. Poletje, pravijo, bo naporno. Želeli bi si tudi več složnosti in sodelovanja med muzikanti v Sloveniji, saj pravijo, da so v Avstriji te razmere boljše.

Sama jim želimo veliko nastopov in plodnega ustvarjanja.

Melita Hudej

Knjiga, ki sem jo tokrat našla med novostmi v knjižnici Šoštanj, je delo *Globine, ki so nas rodile*, pisateljice in vsestranske ustvarjalke **Alenke Rebula**...knjiga sicer ni novost, saj je ta verzija prvi ponatis dopolnjene izdaje (2009) dela, ki je izšlo leta 1998. Čeprav verjamem, da nekateri bralci to knjigo že poznate, naj mi bo dovoljeno predstaviti omenjeno delo, ki me je s svojim slogom na zanimiv način navdihuje...predvsem pa mi pomaga odstriti tančice v zavest mojih treh malčic, da jih bom (upam) poskušala še bolj in predvsem z večjim razumevanjem in potrpežljivostjo voditi skozi ta (vstavite poljuben pridevnik) svet...

ALENKA REBULA, poročena Tuta, se je rodila leta 1953 v Loki pri Zidanem Mostu, večji del svojega življenja živi v Trstu. Maturirala na klasičnem oddelku Znanstvenega liceja Franceta Prešerna v Trstu leta 1972 in leta 1978 diplomirala na Filozofski fakulteti, psihološka smer Univerze v Trstu. Je stalna profesorica družbenih ved na družboslovnem liceju Antona Martina Slomška v Trstu.

Ukvarja se z globinsko psihologijo, vprašanji vzgoje in izobraževanja, samovzgoje in družbene kritike. Ključno vprašanje kulture je po njenem mnenju ozaveščanje odnosa do otroštva, iz katerega raste osebna in skupna, tudi narodova usoda.

Napisala je več člankov in esejev, novel, pesmi, mladinskih radijskih iger, radijskih leposlovnih del in prevodov dramskih del iz italijanščine in ciklusov izobraževalnih oddaj za odrasle za radio Trst A. Raziskovala je manjšinsko problematiko, predvsem odnose zamejskega delavstva do narodnega vprašanja in raziskavo tudi objavila. Izdala je knjigi »Blagor ženskam«, ter »Globine, ki so nas rodile« in pesniško zbirko »Mavrični ščit«. Nedvomno gre za knjigo, ki je v svoji senzibilnosti do otrokovega doživljajskega sveta prelomno psihološko delo o otrokovem razvoju, napisano izključno z vidika doživljanja otroka od novorojenčka dalje. Delo je pred dobrim desetletjem postalo 'speča uspešnica'. Avtorica opazuje, da začenjamo biti pozornejši na to, kaj se dogaja z otrokom po porodu, kako pomembna je bližina matere in otroka. "Pozornejši postajamo na bolečinski prag otrok, ki smo ga dostikrat podcenjevali, češ da otrok tako pozabi svojo bolečino. A mislim, da smo v nekaterih pogledih še vedno močno neobčutljivi in zelo trdi in se branimo, da bi doživeli tisto, kar v resnici otrok doživlja," v našo zavest moramo spustiti spoznanje, kako strašno potrebuje otrok našo bližino in kako hudo mu je, če mu je ne dajemo.

Globine, ki so nas rodile je knjiga za potovanje skozi pomembna obdobja odrasčanja, od obdobja pred rojstvom, in naprej, ki slika otroštvo plastično in sočutno zato, da bi znali vzgajati, predvsem pa zato, kot poudarja avtorica, da bomo najprej sami vzgojeni; si očistili srce in si umili oči. Saj drugače svojih otrok ne moremo zares videti in ne objeti lastne notranje deklice ali dečka. Avtorica nas spodbuja, naj ne pričakujemo, da nas bodo starši, ki so nas prizadeli, zmogli uslišati in potešiti. Mi sami lahko odklonimo grenko dediščino, sprejmemo svojo bol in se potolažimo. Takrat se težka veriga razklene in svobodni prestopimo v odpustanje, zaupanje in razbremenjeno srečanje s svetom. Nase vzamemo srečno dolžnost, da odkrijemo ljubezen, ki je nismo prejeli, poiščemo ljudi, ki so nas pripravljene učiti, ter zasejemo olajšanje namesto bolečine. To je najtežja in najpomembnejša naloga našega življenja. Zato bi morala postati knjiga *Globine, ki so nas rodile* obvezno čtivo na knjižnih policah sleherne družine, vsakega odraslega človeka. Alenka Rebula piše na koncu svojega predgovora: *Nič ni izgubljeno, nikoli ni prepozno, vsak dan je pravi, da v sebi rešimo otroka, ki še upa ...In v tihih valovih se bo vrnilo življenje.*

Vsakokrat, ko se občutljiv odrasli človek zazre v oči majhnega otroka, začuti, da se tiho premaknejo globine, v katerih spi spomin. Spomin na

lastno otroštvo, na ranjenost, ki se pri mnogih nikoli ne zaceli, temveč vedno znova zakrvavi ... Alenka Rebula je pretanjena poznavalka duše, zato je bila tudi njena knjiga *Blagor ženskam*, že večkrat ponatisnjena, in tudi *Globine, ki so nas rodile*, je kot že rečeno ponatis. Ker avtorica piše o večnih temah in piše tako, kot strokovnjaki s področja družinske in otroške psihologije ne znajo. Njena knjiga ne govori, temveč na nek način poje. Tako lepe slovenščine skorajda ne znamo več, toliko besed, ki jih pesnica niza kot bisere na ogrlico svoje stvarne pripovedi, smo že pozabili, izgubili.

Tako kot je lep jezik pesnice in že več kot dve desetletji predavateljice ter voditeljice delavnic za osebno rast Tržačanke Alenke Rebula, tako lepa je njena notranja pokrajina, iz katere rastejo izjemna dela za naše prebujenje. Prebujenje v polno ženskost in prebujenje v odraslega, zrelega človeka, ki zmore preseči otroško zapuščenost. Ta lahko dolgo neopazeno tli, a v najtežjih preizkušnjah nas zajame z vso svojo pravadno ranjeno močjo. V hudi zapuščenosti, v strahu in obupu vsi ljudje spet postanejo otroci....

Imejmo se radi. Vedno.

Maja Rezman Huremović

Varovanje okolja

Tudi s peticijo do ohranitve slovenskih čebel

V torek, 15. junija, je Čebelarstva zveza Slovenije izvedla v Hipermarketu Mercator Celje prvo od dvajsetih promocijskih akcij z naslovom Ohranimo čebele. Eden izmed ciljev te akcije je javnost osvestiti o pomenu čebel in pozvati k podpisu peticije za ohranitev čebele.

V Celju so na dogodku sodelovali podpredsednik Čebelarstva zveze Slovenije (ČZS) Franc Šmerc iz Šmartnega ob Paki in nekateri predstavniki čebelarstev iz območja Celja.

»Zaključimo lahko, da je prva akcija uspela in upamo, da se bo podpisnikom iz celjskega območja pridružila številna javnost na ostalih območjih Slovenije. Akcija se prihodnji teden nadaljuje v Mariboru«, je dejal Lidija Senič s ČZS. Peticijo je v času dogodka podpisalo 112 obiskovalcev trgovskega centra. Vse večja degradacija naravnega okolja vpliva na človeka in na živa bitja. Nekateri vrste izginjajo, ne da bi se tega zavedali. Drugače je s čebelo, saj je ta ob manjšem številu divjih čebel, čmrljev in ostalih žuželk oprasoval, ki živijo prosto, pretežno »domača« žival. Zato njeno izginjanje čebelarji opazijo neposredno, posredno pa se odraža v slabše oprasanih kulturnih rastlinah.

V letošnji zimi so bile izgube čebeljih družin zelo velike. Ponekod na Kočevskem in v okolici Ljubljane je pomrlo tudi do 50 odstotkov zazimljenih čebel. V SAŠA regiji je stanje različno, povprečno gledano pa bi lahko izgube ocenili na okoli 25 odstotkov.

Na nedavno minulem vseslovenskem srečanju čebelarjev v Velenju je predsednik ČZS Boštjan Noč povedal, da je v zadnjih treh letih v Sloveniji pomrlo ali izginilo okoli 100.000 čebeljih družin. To je številka, ki je zahtevala ukrepe na vseh ravneh. Slovenski čebelarji so se zato odločili, da je treba tako javnost kot tiste, ki odločajo in sprejemajo ustrezne ukrepe, predpise in zakone, čimbolj številčno pritegniti k reševanju problema, ki se tiče prav vseh.

Zato so na ČZS ustanovili Svet za ohranitev čebel. To bo neformalno združenje vidnih slovenskih osebnosti, ki se bodo na različne načine zavzemale za čebele. Znano je, da zgledi vlečejo in tako, menijo čebelarji, bodo pridobili tudi ostale državljane, saj šteje vsak osveščen prebivalec.

Med prvimi se je svetu pridružil predsednik države Danilo Túrč. Za članstvo so pridobili predsednika vlade Boruta Pahorja in nekatere poslance v državnem zboru, med njimi Jakoba Presečnika.

Če so bile pred časom glavni vzrok izginjanja čebel zastrupitve s fitofarmacevtskimi sredstvi, se je osveščenost uporabnikov glede načina

Foto: Marija Lebar

rabe teh sredstev, varne za okolje, izboljšala. To velja zlasti za velike kmetijske proizvajalce, ki se morajo prilagajati strožjim predpisom.

Čebelarji menijo, da so nekateri vrtničkarji tisti, ki jih je treba še vedno prepričevati, da pretirana raba ali preveliki odmerki različnih kemičnih sredstev na vrtovih ne škoduje le čebelam, temveč tudi njim samim.

Boštjan Noč, predsednik Čebelarstva zveze Slovenije:

»ČZS je k sodelovanju pri akciji Ohranimo čebele pozvala županje in župane slovenskih občin, da pri urejanju in zasaditvah občinske okolice sadijo avtohtone medovite rastline. Z avtohtonostjo poudarjamo naše slovenske posebnosti, obenem pa poskrbimo tudi za čebele. Eden od pomembnih dejavnikov velikih izgub čebel je prav pomanjkanje hrane za čebele v naravi, saj intenzivno kmetijstvo, sajenje tujerodnih in nemedovitih rastlin ter seveda zmanjševanje kmetijskih zemljišč, zmanjšuje pašne vire za čebele. Naše okolje lahko obogatimo tako z drevesi, grmi, kakor tudi z zelnatimi rastlinami, ki v svojih cvetovih ponujajo čebelam medičino in cvetni prah. Prav lokalne skupnosti pa lahko ne samo občanom, pač pa tudi čebelam pomagajo ustvariti prijazno okolje.

Čebelarstva zveza bo vsako leto na podlagi sodelovanja občin pri sajenju in setvi medovitih rastlin razglasila Čebelam prijazno občino. Malo je potrebno, da s skupnimi močmi naredimo največ kar se da za preživetje čebel in njihovo ohranitev.«

Mnogo pa bodo k ozaveščanju pripomogli tudi učenci, ki obiskujejo čebelarstva krožke ali skupaj z mentorji izvajajo različne čebelarstva projekte. Zelo uspešni so pri tem čebelarji, mentorji in učenci na nekaterih šolah v naši dolini, med drugim tudi na Osnovni šoli Šoštanj.

Marija Lebar

Foto: A. Grudnik

Kozji četvorčki pri Hriberškem

Leta 2006 so Hriberškove iz Pristave razveselili trije kozji mladički, letošnjo pomlad pa jih je koza Pikica, ena izmed teh trojčkov razveselila kar s četvorčki.

A. Grudnik

Vrtec

Z gibanjem do zdravja

V vsakodnevni igri otrok v vrtcu je pri večini otrok opazna želja po gibanju in gibalnih igrah. Z gibanjem otrok preizkuša in odkriva svoje telo, razvija spretnosti, sposobnosti in se veseli svojih dosežkov.

Ker imajo starši tako pravico kot željo sodelovati pri vzgojnem delu, smo se v dveh skupinah otrok iz enote Lučka v Vrtcu Šoštanj v starosti 3–4 let odločili, da povabimo starše na skupno srečanje – gibalno popoldne, ki smo ga izvedli v mesecu maju, ko 15. maja obeležujemo svetovni dan družine.

V težko pričakovanem sončnem popoldnevu smo na igrišču naše enote izvedli FIT gibalne igre, kjer so starši in otroci skupaj izvajali igre in se v sproščenem druženju

Foto: arhiv

veselili svojih gibalnih sposobnosti, se medsebojno spodbujali, si pomagali in ob uspešno opravljeni nalogi veselo zaploskali. Predvsem pa so uživali otroci pri opazovanju svojih staršev, ki so se potrudili izvesti enako nalogo kot oni, ob koncu pa smo zaploskali še staršema, ki sta nas razveselila z igranjem na kitaro in harmoniko.

Strokovne delavke: Lidija Gruber, Bernarda Bolha, Milena Preglav in Taja Kidrič

Foto: arhiv

Veselo smo zaključili leto

Pričeli so se vroči, dolgi, dnevi, ki kar kličejo po zasluženih počitnicah. Vsak od nas jih bo preživel po svoje: na morju, v planinah, doma ... Preden Vrtec Mojca zapre svoja vrata, se vsako leto na igriv in vesel način poslovimo. Tudi letos je bilo tako. V Plešivcu na igrišču se je zbrala množica staršev in otrok, željnih smeha in zabave. Pripravili smo različne gibalne igre, ki jih je vodil eden od staršev. Vsi udeleženci so aktivno sodelovali, spodbujali otroke in glasno navijali za svoje ekipe. Lačni in utrujeni smo se okrepčali s pecivom in torto, ki so ga pripravile mamice. Zahvaljujemo se vsem, ki so kakor koli pomagali, da je bilo naše druženje polno dobre volje in razposajenosti.

Vrtec Mojca

HURA, POČITNICE SO TU!

Pa smo jih dočakali. Počitnice seveda. Čeprav še ne hodimo v šolo, si jih vseeno zaslužimo.

Celo šolsko leto smo namreč ob igri spoznavali in se »učili« zanimive stvari. Naše vzgojiteljice so nam vsakodnevno pripravljale pestre dejavnosti s katerimi smo urili ročne spretnosti, s telovadbo in zdravo prehrano smo krepili svoje telo in poskrbeli za zdravje, ob mnogih pravljičah se je razvijala naša domišljija, šteli smo avtomobile, pikapolonice, spoznali pomen ločevanja odpadkov, peli, plesali, igrali na instrumente, risali, slikali in še in še bi lahko naštevali. Skratka imeli smo se FINO.

Uživajte na počitnicah ali dopustu tudi vi. Septembra pa se v vrtcu Brina zopet srečamo.

Seveda spočiti in dobre volje.

Otroci in strokovne delavke vrtca Šoštanj, Enota Brina

Foto: arhiv

Šport in rekreacija

Investicija v kegljišče se obrestuje

Nino Ošlovnik, član Kegljaškega kluba Rile servis, sicer pa zagnan športni delavec in upravljalcev kegljišča v Šoštanju, je prišel v uredništvo z veselo novico. Kegljaški klub Rile servis, ki trenira v Šoštanju, se je namreč uvrstil v 3. ligo vzhod in to po samo dveh letih obstoja in treningov. To je tekmovalcem uspelo po dveh kvalifikacijah v Trbovljah in Hrastniku. Vrstni red OTS (območna tekmovalna skupnost) sodelujočih:

1. KK RILE SERVIS ŠOŠTANJ	6503 kegljev
2. KK SLOVENJ GRADEC 2	6319 kegljev
3. KK PERGOLA MARIBOR	6318 kegljev

Tekmovali so: Konjucij Asllan, Mile Ilič, Anton Povše, Stane Fidej, Zvone Tonkli, Jože Iršič Vlado Jakop, Štefan Tepeš, Djemal Glavič, Branko Dreu, Franc Kramer in Nino Ošlovnik. Predsednik kluba je Ivan Žnidar.

Nino Ošlovnik je ob tem povedal, da ima ekipa res dobre pogoje za treninge na šoštanjskem kegljišču, ki je med najboljšimi v Sloveniji, in da potekajo treningi enkrat tedensko. Njihovi cilji so trenutno osredotočeni na obstanek v tretji ligi, hkrati pa je cilj vzgoja mlajših generacij. S tem

Foto: Milojka Komprej

namenom že sodelujejo z Osnovno šolo Šoštanj preko interesnih dejavnosti. Tudi med letom in konec lanskega leta so šoštanjski kegljači nasploh dosegali visoke uvrstitve. Na ekipnem prvenstvu v Celju so dosegli 1. mesto, ravno tako v Celju na državnem prvenstvu v borbenih igrah drugo mesto, ženske dvojice v kvalifikacijah za DP so bile druge, veterani na ekipnem prvenstvu OTS Celje prvi ... in še bi se našlo lepih uspehov.

Milojka Komprej

Namizni tenis

V Cirkovcih pri Ptujju se je v sredo, 2. 6. 2010, odvijalo finale šolskega tekmovanja v namiznem tenisu. Tega tekmovanja so se udeležili tudi trije učenci OŠ Šoštanj, člani Namiznoteniškega kluba SPIN Šoštanj, in dosegli odlične rezultate.

V kategoriji od prvega do petega razreda je **3. mesto** osvojil **Jure Avberšek**, **7. mesto** pa **Marko Avberšek**. V kategoriji od šestega do devetega razreda pa je **Rok Cavnik** osvojil **6. mesto**.

Poleg šolskega tekmovanja mladinci Namiznoteniškega kluba Spin Šoštanj sodelujejo na različnih tekmovanjih po Sloveniji in redno tekmujejo v Ligi Severno vzhodne regije, kjer dosegajo prav tako odlične rezultate.

Mirjana Ramšak

Foto: Srečko Avberšek

03 14 2010

Športna druženja otrok in staršev

Živimo v času neskončnega hitenja in podrejanja našega časa različnim tehnološkim iznajdbam, zaradi česar radi pozabljamo na naše najmlajše, ki so prav v obdobju svojega razcveta še posebej občutljivi na naš odnos do njih in okolice. Kot naročeno smo starši otrok enote Barbka na prvem roditeljskem sestanku izvedeli za možnost obiskovanja telesne vadbe za vso družino, ki bo potekala pod pokroviteljstvom medobčinske zveze LAS, občine in Vrtca Šoštanj ter budnim očesom vzgojiteljice Ive Naveršnik v popoldanskem času.

Starši smo ponujeno možnost z veseljem izkoristili, saj je vadba namenjena preživljanju kvalitetnega prostega časa ter tkanju trdnih družinskih vezi med starši in njihovimi najmlajšimi.

Z vadbo smo pričeli v mesecu oktobru in se dvakrat mesečno dobivali vse do aprila v mali telovadnici Osnovne šole Šoštanj. Za vadbo smo uporabljali vrsto rekvizitov in postavljali najrazličnejše poligone, ki so jih otroci z navdušenjem premagovali, zvečer pa zlahka zaspali.

7. aprila 2010 smo našo vadbo kronali še z zaključnim izletom. Za smer izleta smo določili Belo dvorano ob Velenjskem jezeru. Na dan izleta smo se zbrali ob Ribiški koči v Šoštanju, kjer smo se razdelili v skupino kolesarjev in skupino pohodnikov. Pot nas je nato vodila ob jezeru mimo deponije premoga proti Beli dvorani. Da bi čas, namenjen našemu

Foto: arhiv

druženju, kar najbolje izrabili, smo ob poti naredili več krajših postankov, ki smo jih namenili reševanju vnaprej pripravljenih zabavnih nalog, ki so jih otroci skupaj s starši z vso vnaprejšnjo pozornostjo in seveda bili tudi ustrezno nagradjeni. Cilj je bil v poznih popoldanskih urah tudi dosežen, kot tudi zaslužena malica iz naših nahrbtnikov.

Otrokom je bil takšen način preživljanja prostega časa zelo všečen in blizu, saj so skupaj s svojimi bratci in sestricami nestrpno pričakovali srede, ko bodo lahko med igro sproščali energijo in se od starejših vrstnikov naučili česa novega. V našo družbo so redno radi prihajali tudi naši dedki in babice, na katere so bili otroci še posebej ponosni. Kot eden od sodelujočih staršev, ki smo skupaj s svojimi otroki redno in z veseljem prihajali na sredina druženja, lahko le s pohvalo ocenim takšen način druženja ter se v imenu sodelujočih družin zahvalim medobčinski zvezi LAS, občini in Vrtcu Šoštanj, ki so podprli ta projekt, ter še posebej vzgojiteljici in vaditeljici Ivi Naveršnik, ki je bila gonilna sila naših druženj.

Drago Jančič

Foto: arhiv

Športni vikend v Belih vodah

Konec maja je v Belih Vodah minil v znamenju športa. Kulturno-športno društvo Vulkan je poskrbelo za organizacijo dveh športnih turnirjev. V soboto je potekal nogometni turnir, ki se ga je udeležilo 9 ekip. Na koncu je slavila ekipa Belih Vod, drugo mesto Lepa Njiva in tretje mesto Ljubno, sodelovale pa so tudi še ekipe Bele Vode z mlajšimi nogometaši, Tesarstvo Grudnik Peter, Florjan, Skorno, Luče in Gaberke. Domačini so se revanžirali Lepi Njivi za lanski turnir in si tako s prvim mesto prislužili pokal in 200 €.

Nekateri športni navdušenci so se na igrišče v Belih Vodah vrnili tudi v nedeljo, kjer so se lahko pomerili v turnirju odbojke na mivki. Ob 13. uri se je 6 ekip pomerilo za pokal.

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Kljub nestanovitnemu vremenu in s trdno voljo igralcev smo turnir uspešno pripeljali do konca. Zmagala je ekipa Florjan, drugo uvrščena pa je bila ekipa Lepa Njiva. S tretjim mestom pa se je morala zadovoljiti ekipa Tesarstvo Grudnik Peter. Organizatorji in sodelujoče ekipe si želimo, da se prihodnje leto zopet srečamo v še večjem številu.

Kulturno-športno društvo Vulkan
Bele Vode

Odbojka

Mlajše selekcije so zadnji trening letošnje sezone zaključile z mini turnirjem. Po svojih željah so formirale trojke in se v treh starostnih kategorijah pomerile med sabo. Deklice so prikazale lepo, borbena igro, ponekod napeto do zadnje točke. Povabili smo tudi starše, ki so jih spodbujali s tribun. Po končanem turnirju so vse deklice prejele praktična darila. Letos prvič bo klub za deklice članice letnik 2000 in mlajše 26. avgusta organiziral odbojcarski kamp. Tema kampa je IGRA. Tri dni se bomo vsak dopoldan družili, ustvarjali, predvsem pa IGRALI.

Breda Goltnik

Foto: Igor Medved

V Gardaland po otroške norčije

V soboto, 5. 6. 2010, smo se taborniki iz Rodu Pusti grad Šoštanj odpravili na izlet v Gardaland. Gardaland je dobro znan zabaviščni park v Italiji in priljubljen cilj za vse zabave in adrenalina željne. Starost sploh ni omejena in nekateri nismo tam bili že kar precej let, za nekatere pa je ta obisk bil sploh prvi. Izlet smo organizirali za vodstvo rodu, naše vodnike in ostale prostovoljce, ki skozi vse leto žrtvujejo svoj čas in prostovoljno pomagajo vzgajati mlade tabornike in jih učijo taborniškega znanja. Celotno zadevo je v veliki meri financiralo društvo in se tako na nek način zahvalilo vsem prostovoljcem. Prav vsi smo neizmerno uživali na različnih adrenalinskih, mokrih, hitrih, z glavo navzdol visečih in vriskajočih kompleksih. V bližini pa smo si ogledali tudi SEA LIFE Aquarium, kjer smo lahko uživali ob morskih in tropskih ribicah vseh vrst. In ker so nekateri akvariji narejeni tako da imajo na sredi posebno komoro, smo nekateri za hip skočili tudi v akvarij in si ogledali, kako se počutijo ribice, ko gledajo nas.

Foto: SiNi

Lep in vroč dan se je končal kar prehitro. Dolga pot nazaj pa je ob kitari in petju kmalu minila.

SiNi

Olimpijski tek v Velenju

Športno društvo Skupine Premogovnik Velenje je v četrtek, 10. junija 2010, organiziralo že 19. Olimpijski tek. Tek se je odvijal na lepo urejenih tekaških stezah okrog Škalskega jezera na območju Turistično-rekreacijskega centra Jezero s startom na Mestnem stadionu, in sicer v dolžini 3 in 6 kilometrov. Olimpijskega teka 2010 se je udeležilo 211 udeležencev, od tega 177 udeležencev na 3-kilometrski progi ter 34 udeležencev na 6-kilometrski progi. Zmagovalec je bil prav vsak, ki je progo pretekel, po opravljenem teku pa je vsak udeleženec prejel diplomu.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Foto: arhiv PV

Dve muhi na en mah

29. maja 2010 se nas je zbralo 27 prostovoljcev **Naravovarstvene zveze Smrekovec**, ki jo sestavljajo Planinsko društvo Šoštanj, Planinsko društvo Črna na Koroškem, Lovska družina Smrekovec-Šoštanj, Savinjsko gozdarsko društvo, Planinsko društvo Velenje, Planinsko društvo Ljubno ob Savinji in Gobarsko društvo Marauh Velenje. **Osrednji namen srečanja je bilo nadaljevanje akcije »Očistimo Smrekovec«**, s katero smo se člani NZ Smrekovec aktivno vključili v vseslovensko čistilno akcijo »Očistimo Slovenijo v enem dnevu«. V aprilu smo očistili planinsko pot Sleme-Kramarica in sodelovali pri čiščenju divjih odlagališč v KS Bele Vode. Zaradi snežnih razmer pa smo načrtovano čiščenje preostalih planinskih poti predstavili na zadnjo majsko soboto. Tako smo to soboto z dobro voljo očistili okolico Doma na Smrekovcu, vključno s prostorom, kjer v poletnem času pogosto potekajo pikniki, planinsko pot Golte-Smrekovec, pot Sp. Brložnik-Kalski greben-Smrekovec ter planinsko pot iz koroške smeri Silvester-Kramarica. Našo akcijo je podprla tudi Krajevna skupnost Šoštanj, ki je krila stroške odvoza zbranih odpadkov na namensko odlagališče v dolino. Udeleženci akcije smo prepričani, da le-ta ni bila namenjena samo čiščenju planinskih poti in okolice, temveč bo simbolično prispevala tudi k izboljšanju odnosa pohodnikov in drugih obiskovalcev Smrekovskega pogorja do narave.

V popoldanskem delu srečanja je v Domu na Smrekovcu potekala 5. redna in volilna skupščina zveze. Na skupščini smo predstavniki članskih društev obravnavali vsebinsko in finančno poročilo NZ Smrekovec in poročilo Nadzornega odbora v obdobju po zadnji skupščini, razrešili staro in izvolili novo vodstvo ter na podlagi vsebinske razprave obravnavali in sprejeli programske usmeritve za naslednji dve leti.

Skupščina NZ je potekala nekaj mesecev pred iztekom mandata staremu vodstvu, ker je **dosedanji predsednik Bojan Rotovnik prevzel pomembno dolžnost predsednika Planinske zveze Slovenije**. Nalogo predsednice NZ Smrekovec je predal Ireni Brložnik, ki je v svojem 40-letnem obdobju zvestobe planinstvu med drugim pred 30 leti opravila tečaj Gorske straže,

nato pridobila še strokovni naziv vodnice PZS in varuhinje gorske narave, v PD Velenje je načelnica Odseka za varstvo gorske narave, v Savinjskem meddruštvenem odboru planinskih društev pa je zadnji dve leti vodja Odbora za varstvo gorske narave. Tudi na poklicnem področju je vso delovno dobo delala na področju varstva okolja ter s tem pridobila znanje in izkušnje, ki so lahko koristne in uporabne pri varstvu narave.

Sestava preostalega dela vodstva zveze je ostala enaka kot v preteklem mandatnem obdobju. Predsednici bosta zvezo še vnaprej pomagala voditi podpredsednika Pavle Lesjak, znan planinski delavec, med drugim vodnik PZS ter inštruktor planinske vzgoje iz Črne, in Matej Kortnik, vodnik PZS in član Upravnega odbora Planinskega društva Šoštanj. Vodstvo zveze sestavljajo predstavniki vseh članskih društev, predstavnik lastnikov zemljišč in nekateri posamezniki – ljubitelji Smrekovca. Po starosti in poklicnih usmeritvah je vodstvo zelo pestro, kar zagotavlja ravno pravnjo mero idej, znanja, izkušenj in energije za delovanje zveze, katere **osrednji namen in cilj ostaja »OHRANITEV BIOTSKE RAZVRSTNOSTI SMREKOVCA«**.

Foto: Irena Brložnik

Naravovarstvena zveza Smrekovec je bila kot nadaljevanje delovanja projektne skupine civilne družbe za ohranitev Smrekovca, ki je začela delovati leta 2004, ustanovljena leta 2005. Takrat so zapisali: »Z zvezo želimo spodbuditi lokalna društva in lokalno prebivalstvo k aktivni udeležbi pri snovanju trajnostnega razvoja in s tem k ohranitvi naše naravne dediščine.« Zveza je doslej z namenom ozaveščanja lokalnega prebivalstva in širše javnosti izdala vrsto zložen in letakov, organizirala tematske okrogle mize in druge prireditve, organizirala delovne akcije, postavila table na Smrekovcu, opozarjala na problem voženj z motornimi vozili v naravnem okolju, se aktivno vključila v prizadevanja za spremembe zakonskih predpisov, ... Celovit pregled je dostopen na spletni strani www.smrekovec.net. Preko spletne strani je možno

vzpostaviti tudi kontakt ter podati morebitne pripombe in predloge. **Naravovarstvena zveza Smrekovec še naprej vabi v svoje vrste društva, podporne organizacije ter posameznike, ljudi dobre volje in ljubitelje narave.**

Aktivnosti zveze so doslej finančno omogočala članska društva, nekateri gospodarski subjekti, občine pod Smrekovcem ter na podlagi javnih razpisov tudi druge institucije. Čeprav bomo člani zveze aktivno delovali tudi na načine, ki ne potrebujejo veliko finančnih sredstev, bomo leta za večje projekte še kako potrebovali. Upamo, da bomo na podlagi kvalitetne in prepričljive projektne dokumentacije tudi v bodoče naleteli na razumevanje gospodarstva, lokalnih skupnosti ter drugih institucij.

Irena Brložnik

Taborniški mnogoboj Koroško, Šaleško, Zg. Savinjskega območja.

Taborniki iz Šoštanja smo dobro znani kot odlični organizatorji. Navsezadnje smo v preteklosti organizirali tudi 2 državna mnogoboja v Šoštanju (leta 1979 - 500 udeležencev, leta 2003 - 580 udeležencev) in 3 vesela srečanja MČ (1985 - 311 udeležencev, leta 2000 - 230 udeležencev in leta 2006 - 200 udeležencev). Letos pa smo se odločili da zopet organiziramo večjo taborniško akcijo in sicer Območni mnogoboj. V priprave smo vložili veliko truda in energije, saj je za tovrsten projekt potrebno res veliko uspešnih dejavnikov. V soboto 22. maja je tako v Šoštanju in okolici potekal območni mnogoboj za Koroško, Šaleško, Zg. Savinjskega območje, v taborniški disciplinah. Odličnega razpoloženja ni zmotilo niti malce muhavo vreme, ki je tekmovalce za kratek čas malce zmotilo s krajšima plohami.

Tekmovalci, se je udeležilo več kot 300 tabornikov iz Koroško, Šaleško, Zg. Savinjskega območja. Vodja tekmovalcev Mojca Čebul, je po uvodnem jutranjem zboru ekip, dvigu zastave in taborniški himni, zaželela srečo vsem tekmovalcem in sodnikom ter tako odprla tekmovalstvo.

Taborniki so tekmovali v taborniških disciplinah glede na njihovo starostno skupino. Discipline oz panoge so tako bile zelo različne in prilagojene starosti tekmovalcev. V kategoriji MČ (1. do 4. razred) so tako bile 4 tekmovalne skupine (MČ1, MČ2, MČ3 in MČ4), v kategoriji GG (5. do 9. razred) pa 2 tekmovalni skupini (GG mlajši in GG starejši). Taborniške discipline oz

Foto: Tomaž Sinigajda

panoge so sledeče: lokostrelstvo, orientacijski pohod, boj med dvema ognjema, kurjenje ognjev, signalizacija morse, signalizacija semafor, postavljanje šotora iz dveh šotorskih kril, postavljanje šotora Savica, postavljanje signalnega stolpa, premagovanje ovir, ciljanje žogice v tarčo, iskanje zaklada). Poleg vseh teh panog pa so taborniki morali na kontrolnih točkah orientacijskega pohoda odgovarjati na vprašanja iz taborništva, prve pomoči in orientacije.

Taborniki iz Šoštanja smo zabeležili odlične rezultate (3. mesto MČ1, 1. in 2. mesto MČ3, 1. in 2. mesto GG mlajši, 2. mesto starejše GG-jke in 1. mesto starejši GG-ji) in smo tako z delom naših vodnikov in otrok lahko zelo zadovoljni. Prav tako pa smo lahko bili zadovoljni tudi z izpeljavo letošnjega mnogoboja, saj je bila udeležba precej višja kot v preteklih letih. Za uspešno izpeljavo pa se je potrebno zahvaliti predvsem vsem prostovoljcem, donatorjem, PGD Šoštanj, družini Železnik in v prvi vrsti OŠ Šoštanj, ki ima vedno veliko razumevanja za naše delo z mladimi in nam je odstopilo šolsko igrišče za izvedbo tekmovalstva.

Za nami je torej pestra, taborniško in športno obarvana sobota. Kot organizatorji smo se ponovno izkazali in si pridobili še kakšno novo dragoceno izkušnjo, kot tekmovalci pa so naši člani dobili imeniten prikaz svojega celoletnega pridobivanja znanja. Konec meseca junija pa nas čaka še Državni mnogoboj v Zrečah, kjer bomo

znova krojili sam vrh v taborniškem znanju med vsemi slovenskimi taborniškimi društvi.

Tomaž Sinigajda

Tekmovalstvo starejših gasilk in gasilcev

V nedeljo 6. 6. 2010 je PGD Gaberke izvedlo 8. tradicionalno meddruštveno tekmovalstvo starejših gasilk in gasilcev. Izvedli so vajo s hidrantom in vajo raznoterosti. Na tekmovalstvo se je prijavilo 8 ženskih in 12 moških ekip. Rezultati ženskih ekip: 1. mesto PGD Polje, 2. PGD Gaberke, 3. PGD Prevalje, 4. PGD Matke, 5. PGD Šalek, 6. PGD Šoštanj, 7. PGD Vojnik in 8. PGD Bevče. Moške ekipe so si priborile naslednja mesta: 1. mesto PGD Lovrenc na Dravskem polju, 2. PGD Oplotnica, 3. PGD Ponova vas, 4. PGD Škale, 5. PGD Gerečja vas, 6. PGD Polica, 7. PGD Šalek, 8. PGD Polje, 9. PGD Šoštanj mesto, 10. PGD Gaberke, 11. PGD Pesje in 12. PGD Šmartno ob Paki. Prehodna pokala v obeh kategorijah sta obdržala lanska zmagovalca in sicer PGD Polje med ženskami in PGD Lovrenc na Dravskem polju med moškimi ekipami, podelil ju je župan občine Šoštanj Darko Menih. Nagrado za najstarejšega gasilca je prejel Filip Oder, rojen leta 1917 (PGD Šalek), najstarejša gasilka pa je bila Sonja Papež iz PGD Polje.

A. Grudnik

Foto: A. Grudnik

Dobro je vedeti

DEJAVNIKI ZADOVOLJSTVA Z DELOM V NEPROFITNI INŠTITUCIJI

Zlatko Zimet, univ. dipl. ekon., spec.,

POVZETEK

Zadovoljni zaposleni so lahko največ, kar si lahko želi organizacija. Posledično je lahko vsaka organizacija resnično učinkovita in uspešna le, če ima v njej veliko večino posameznikov zadovoljnih. Na zadovoljstvo posameznika vplivajo različni dejavniki. V Gallupovem inštitutu (Mihalič 2008, 5) so po rezultatih najboljše mednarodne raziskave na tem področju ti dejavniki vezani zlasti na sodelavce, fizične pogoje dela, možnosti strokovnega in osebnostnega razvoja, na delovno okolje, nadrejene, plačo in podobno. V ZZV Maribor smo na podlagi raziskave dejavnikov zadovoljstva želeli ugotoviti stopnjo zadovoljstva, saj se zavedamo, da je ena največjih vrednot v organizaciji skrita v zadovoljstvu zaposlenih. Prav zaradi tega je potrebno ugotoviti, katera so najprimernejša orodja, s katerimi bi lahko management deloval na zadovoljstvo zaposlenih, tako da zadovolji kriterij, kako pri delu postati in ostati zadovoljen.

KLJUČNE BESEDE

Zadovoljstvo z delom, dejavniki zadovoljstva, vodenje, management, zdravstvo.

1 UVOD

Neprofitni sektor je nepogrešljiv del vsake družbe. Temeljni cilj njihovega delovanja praviloma naj ne bi bili ekonomski rezultati, temveč izpolnjevanje nekega poslanstva. Iz tega razloga je v večini neprofitnih organizacij prevladovala miselnost, da na uspešnost neprofitne organizacije zadovoljstvo zaposlenih nima velikega vpliva. Zaradi tega

v preteklosti ni bilo velikega poudarka pri raziskovanju in načrtovanju zadovoljstva zaposlenih z delom.

V sedanjem času, ko je konkurenca vse močnejša, pa se tudi neprofitne organizacije vse bolj zavedajo pomena zadovoljnega delavca. Predpostavljamo, da bo povečano zadovoljstvo zaposlenih posledično prineslo povečano lojalnost in s tem ugodnejše pogoje za organizacijo. Prav zaradi tega bi moral biti interes vsake organizacije, da zaposleni opravljajo svoje delo po svojih najboljših močeh. To pa najlažje dosežejo, če so dovolj motivirani in zadovoljni z delom. To je dejstvo, ki se ga v praksi ne zavedamo dovolj.

Mihaličeva (2008, 10) govori, da se je zgodba vsake uspešne organizacije vedno začela in nadaljevala z zadovoljnimi zaposlenimi. Posamezniki lahko dosega uspešnost in učinkovitost, če so ljudje v organizaciji zadovoljni. Za uspešno organizacijo so torej predpogoj zadovoljni zaposleni.

2 VLOGA IN POMEN ZADOVOLJSTVA ZAPOSLENIH

Zadovoljstvo zaposlenih lahko strokovno definiramo, kot izrazito pozitivno emocionalno stanje posameznika, ki je rezultat načina doživljanja dela, pojmovanja in ocenjevanja stanja delovnega okolja, izkušenj pri delu ter načina vseh elementov dela in delovnega mesta. Zadovoljstvo pri delu lahko opredelimo tudi kot tak občutek, na osnovi katerega se zaposleni z veseljem odpravi na delo, se veseli novih delovnih izzivov, se rad vrača med sodelavce, se dobro počuti pri opravljanju dela, prav tako ima optimističen pogled na lastno karierno prihodnost. Zadovoljni zaposleni so pri delu učinkoviti in uspešni. Vsaka organizacija je lahko resnično učinkovita in uspešna le, če ima večino zaposlenih zadovoljnih. Da je stopnja zadovoljstva najpomembnejši dejavnik pri delu, potrjuje podatek, da je najpogostejši vzrok, tako za slabo in neustrezno opravljanje del in nalog kot za odhod zaposlenih iz organizacije, ravno nezadovoljstvo posameznika (Mihalič 2008, 4).

Kotler (1998, 40) opredeljuje zadovoljstvo kot stopnjo človekovega počutja, ki je posledica primerjave med rezultatom in človekovim pričakovanjem.

Rus in Toš (2005, 70) pravita, da je zadovoljstvo zaposlenih pozitivno čustvo oz. ugodje, ki izvira iz posameznikove ocene značilnosti delovnega mesta in izkušenj, ki jih na delovnem mestu doživlja.

Trevnova (1998, 131) navaja, da je visoka stopnja zadovoljstva zaposlenih zelo pomembna, saj v nasprotnem lahko prihaja do nezaželenih posledic, kot so odpoved delovnega razmerja, odsotnost z dela, zamude pri prihodu na delo, tatvine, manjše prizadevanje ali celo nasilje. Prav tako povzema Hollembecka in Wrighta (1994) in pravi, da je zadovoljstvo pri delu kot prijeten občutek, ki ga posameznik zaznava na temelju izpolnitve njegovih pričakovanj, ki so povezane z delom. Omenjena opredelitev vsebuje tri pomembne vidike zadovoljstva pri delu. Kot prvo je zadovoljstvo posledica doseganja želenega. Drugi vidik zadovoljstva je pomen posamezne vrednosti. Nekdo bolj ceni plačo, nekdo pa morda bolj službena potovanja. Tretji vidik zadovoljstva je zaznavanje. Zaposleni lahko zaznavajo povsem različno isto stanje ali dogajanje. Nekdo je lahko z istim dvigom plače zadovoljen, spet drug ne, ker morda meni, da se je nekaterim dvignila plača za opravljanje istega dela mnogo bolj kot njemu.

Svetlik v Možina (1998, 150) poudarja, da delavci dobro delajo, če so zadovoljni. Zadovoljni pa so, če v delu najdejo smisel, če je nanje prenesena odgovornost za delo in če jim management daje povratne informacije o (ne)doseganju delovnih rezultatov. Ta teorija poudarja:

- da je treba delo oblikovati tako, da je sestavljeno iz različnih dejavnosti in da delavec pri njem lahko uporabi vrsto različnih sposobnosti in spretnosti;
- da je treba zagotoviti, da delavci opravljajo delovne naloge od začetka do konca, da bi se z delom tako poistovetili, ne pa da opravljajo le ozke izseke delovnih nalog;
- da naj bo zaposlenim prikazano, kakšen pomen ima njihovo delo za življenje sodelavcev in drugih zunaj delovnega okolja;
- da naj bo delavcem omogočeno načrtovanje poteka dela in izbira metod, da bi tako zadovoljevali potrebo po samostojnosti;
- da naj bo delo oblikovano tako, da delavci dobijo jasne in neposredne informacije o rezultatih, ki jih dosegajo.

Schmidt (2006, 51) pravi, da občutka pripadnosti ne pridobimo s podpisom kolektivne pogodbe. Pripadnost je obratno sorazmerna z občutkom sokreatorstva in soustvarjalnosti, ki ga omogočimo posamezniku. Samo z opravljanjem nalog ljudje ne morejo čutiti pripadnosti. Povezana je z občutkom, da so upoštevane in uresničene njegove zamisli, če tega ni, pač delajo samo za denar. Ko zaposlenim omogočimo sodelovanje in zavedanje, da je s svojimi zamislimi, idejami in rešitvami pripomogel k uspešnosti podjetja, se bo čutil zadovoljnega. Zavedajo se, da jim tega ne bo nihče plačal, da je to njihovo darilo podjetju in ravno to jim povzroči izjemen občutek zadovoljstva in posledično pripadnost, in sicer bolj kot kakršno koli plačilo.

Kljub temu pa Singer (1990, 89–91) ugotavlja, da niso vsi delavci takšni, ki bi delu pripisali nek globlji pomen in da bi zaradi njega bili zadovoljnejši. Ti jemljejo delo zgolj instrumentalno, kot sredstvo za pridobivanje dohodka.

3 DEJAVNIKI ZADOVOLJSTVA ZAPOSLENIH

Svetlik v Možina (1998, 156) opisuje šest dejavnikov, ki bi jih morali menedžerji upoštevati, da bi zagotovili visoko stopnjo zadovoljstva z delom, in s tem vplivati na osebno zavzetost. Ti dejavniki so: (1) vsebina dela: gre za tako oblikovano delo, pri katerem zaposleni lahko uporabljajo pridobljena znanja, imajo možnost nadaljnega učenja in strokovne rasti, delo pa mora biti oblikovano tako, da ni dolgočasno in enolično; (2) samostojnost pri delu: gre za možnost odločanja oz. sodočločanja o tem, kaj in kako bo delavec delal, možnost vpliva na razporejanje delovnega časa ter za vključenost v odločanje o skupnih vprašanih dela in organizacije; (3) plača, dodatki in ugodnosti: zaposleni morajo verjeti, da je njihovo dobro delo povezano z dobrim plačilom, dodatki in ugodnostmi; (4) vodenje in organizacija dela: v ta okvir štejemo način opravljanja nadzora, kot je bil opisan v prejšnjem poglavju, dajanje priznanj in pohval ter izrekanje pripomb in graj, pomembna je usmerjenost vodij k ljudem in v delovne naloge, v ta okvir pa prištevamo tudi skrb za nemoten potek dela; (5) odnosi pri delu: k večjemu zadovoljstvu z delom prispevajo dobro delovno vzdušje, uspešno reševanje sporov ter sproščena komunikacija

med sodelavci, nadrejenimi in podrejenimi; (6) delovne razmere: gre za nalogo menedžmenta, da zagotovi čim manjše telesne napore zaposlenih ter da izvaja ukrepe za varovanje pred poškodbami in obolenji.

4 ZADOVOLJSTVO ZAPOSLENIH V ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MARIBOR V LETU 2008

V letu 2008 smo se lotili analize zadovoljstva zaposlenih v ZZZV Maribor nekoliko obsežneje. Glede na to, da je bila stopnja zadovoljstva v preteklem obdobju pod pričakovano vrednostjo, smo želeli natančneje raziskati razloge zanjo. V nadaljevanju predstavljena raziskava temelji na zgoraj opisanih dejavnih zadovoljstva z delom.

4.1 Cilj in vzorec raziskave

Cilj raziskave je pridobiti informacijo o stopnji zadovoljstva zaposlenih in izvesti določene ukrepe pri vseh tistih sklopih oz. podsklopih, kjer je bila ocena 3 ali manj.

V ta namen smo v prvi polovici decembra razdelili 256 vprašalnikov vsem zaposlenim, in sicer ločeno po centrih. Zadovoljstvo smo ugotavljali s 44 trditvami, razdeljenimi v 6 sklopov. Z lestvico od 1 do 5 se je ocenjevalo, ali trditev drži oz. ne drži. Ocena 1 pomeni, da trditev ne drži, in 5, da povsem drži. Izjema je bilo vprašanje o uporabi intraneta, kjer smo želeli dobiti vpogled v pogostost uporabe intraneta. Prav na koncu je bilo postavljeno še odprto vprašanje, kjer so lahko zaposleni podali še mnenje o tem, kaj bi se po njihovem moralo spremeniti za boljše počutje v službi. Odziv anketirancev je bil zelo dober, saj je anketo izpolnilo kar 87 % zaposlenih.

5 PREDSTAVITEV REZULTATOV

Za vsakega izmed šestih, prej opisanih, dejavnikov je bilo oblikovanih več trditev. Trditve so bile oblikovane tako, da so se vsebinsko nanašale na določen dejavnik. V nadaljevanju rezultate predstavljamo (povprečne ocene) po posameznih vsebinskih sklopih.

1. sklop: Zadovoljstvo s samim delom (vsebina) – 3,84

Trditev 1: S svojim delom sem zadovoljen – 3,96.

Trditev 2: Količina in obseg dela, ki ga opravljam, sta zame primerna – 3,54.

Trditev 3: Po končanem delu se redko počutim utrujeno in napeto – 2,55.

Trditev 4: Pri delu lahko izrazim svoje sposobnosti in znanje – 3,8.

Trditev 5: S svojim strokovnim razvojem (usposabljanje, izobraževanje) v ZZZV MB sem zadovoljen – 3,10.

2. sklop: Samostojnost pri delu – 3,62

Trditev 6: Pri svojem delu sem dovolj samostojen – 4,27.

Trditev 7: Pri reševanju morebitnih težav na centru sem dovolj vključen – 2,96.

Trditev 8: V okviru delovnega časa si lahko naloge razporejam sam – 3,62.

3. sklop: Nagrajevanje in ugodnosti – 2,94

Trditev 9: Po plačni prevedbi sem zadovoljen s svojo plačo – 2,98.

Trditev 10: Višina plače, ki jo dobim, je primerna vloženi učinkovitosti in prispevku k uspešnosti zavoda – 2,66.

Trditev 11: Sistem delitve uspešnosti se mi zdi pravičen – 2,13.

Trditev 12: Seznanjen sem s tem, katerim vidikom mojega dela daje predpostavljeni največji poudarek pri oceni moje delovne uspešnosti – 2,64.

Trditev 13: Višina uspešnosti, ki jo prejemam, je v okviru realne možnosti primerna vložnemu trudu za opravljeno delo – 2,17.

Trditev 14: Ocenjujem, da je stopnja varnosti in zanesljivosti moje zaposlitve visoka – 3,54.

Trditev 15: Z ugodnostmi ZZZV MB na področju letovanja, strokovnih

ekskurzij, družabnih srečanj, ..., sem zadovoljen – 3,73.

Trditev 16: S prehrano na ZZV MB sem zadovoljen – 3,69.

4. sklop: Vodenje, informiranost in komuniciranje – 3,11

Trditev 17: Delo v centru je dobro organizirano – 2,80.

Trditev 18: Ocenjujem, da je sodelovanje z vodjo oddelka dobro – 3,60.

Trditev 19: Ocenjujem, da je sodelovanje s predstojnikom dobro – 3,40.

Trditev 20: Neposredno nadrejeni ima dostojen in pošten odnos do mene – 3,82.

Trditev 21: Kadar prihaja do težav na mojem delovnem mestu, mi kateri od mojih predpostavljenih vedno priskoči na pomoč, me motivira in spodbuja – 3,99.

Trditev 22: V primeru dobro opravljenega dela ali morebitnih zaslug me vodja ali predstojnik javno pohvali – 2,69.

Trditev 23: Z načinom vodenja nadrejenih sem zadovoljen – 2,82.

Trditev 24: Pri svojem delu od predpostavljenih nisem šikaniran – 3,73.

Trditev 25: Informiranost na centru je dobra – 2,88.

Trditev 26: S strani predstojnika oz. vodje sem pravočasno informiran o vsem, kar potrebujem za opravljanje svojega dela – 3,29.

Trditev 27: Komunikacija z nadrejenimi je sproščena in učinkovita – 3,28.

Trditev 28: Komunikacija med sodelavci na centru je dobra – 3,18.

Trditev 29: Komuniciranje med centri se je v primerjavi s prejšnjim letom izboljšalo – 2,59.

Trditev 30: Intranetno stran uporabljam:

Trditev 31: S politiko kakovosti ZZV MB sem seznanjen – 2,93.

Trditev 32: Seznanjen sem z letnimi cilji ZZV MB – 2,98.

Trditev 33: Z vizijo zavoda sem seznanjen – 2,97.

5. sklop: Odnosi s sodelavci pri delu – 3,83

Trditev 34: S sodelavci se dobro razumem – 4,14.

Trditev 35: Sodelavci so mi pripravljeni pomagati, ko potrebujem pomoč – 4,05.

Trditev 36: Sodelavci so mi pripravljeni posredovati svoje znanje in izkušnje – 4,10.

Trditev 37: Med sodelavci ni medsebojnih konfliktov – 3,29.

Trditev 38: V centru je dobro delovno vzdušje – 3,01.

Trditev 39: Pri delu me sodelavci ne motijo s svojimi zasebnimi pogovori – 3,79.

6. sklop: Delovni pogoji – 3,74

Trditev 40: S svojim delovnim prostorom sem zadovoljen – 3,69.

Trditev 41: Za delo imam primerne delovne pripomočke – 3,85.

Trditev 42: Za varstvo pri delu je dobro poskrbljeno – 3,89.

Trditev 43: Z uvedbo standardov kakovosti (ISO 9001, ISO/IEC 17025) se je izboljšala kakovost dela – 3,12.

Trditev 44: Z delovnim časom sem zadovoljen – 4,15.

6 RAZPRAVA IN PREDLOGI ZA PRAKSO

V kratki razpravi lahko strnem nekaj ugotovitev iz raziskave. Iz ankete in povprečja dejavnikov zadovoljstva ugotavljamo, da so zaposleni v ZZV MB najbolj zadovoljni s samim delom. Prav tako je razvidno, da so odnosi s sodelavci dobri. V glavnem so zaposleni v povprečju zadovoljni tudi z delovnimi pogoji in samostojnostjo pri delu. Nekoliko slabši so rezultati pri vodenju, informiranju in komuniciranju, saj zaposleni ocenjujejo, da s tem področjem niso niti zadovoljni niti nezadovoljni. Najslabše pa je ocenjen sklop nagrajevanje in ugodnosti, saj znaša povprečna ocena dejavnika zadovoljstva le 2,94.

Nekoliko splošno lahko ocenimo zadovoljstvo zaposlenih v Zavodu za zdravstveno varstvo Maribor z oceno 3,5.

V 1. sklopu je potrebno natančneje preučiti vse trditve, kjer je povprečje enako ali nižje od ocene 3. Najbolj kritična je trditev: **Po končanem delu se redko počutim utrujeno in napeto.** Glede na to, da je kar v šestih med sedmimi centri bila povprečna ocena nižja od 3, bi bilo potrebno na nivoju najvišjega vodstva sprejeti določene ukrepe. Najbrž bo potrebno povečati skrb za sprostitev zaposlenih. Zaposleni, ki je pod določenim stresom, je pri opravljanju del in nalog manj uspešnejši in učinkovitejši. Vsi, ki se počutijo pogosto utrujeni in napeti, so ali pa bodo sčasoma postali manj produktivni, dolgoročno pa lahko privede do izgorelosti. Zaposleni bodo tudi tukaj bolj zadovoljni, če bomo poskrbeli, da bodo imeli vsi

enake možnosti razvoja. To pomeni, da moramo zagotoviti izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje vseh zaposlenih pod enakimi pogoji. Enkrat letno bi se naj preverila udeležba zaposlenih na izobraževanjih, kjer bi se na letni ravni ugotavljalo odstopanje načrtovanih od realiziranih izobraževanj.

V 2. sklopu smo opazili, da so povprečne ocene zadovoljive. Pozornost je potrebno posvetiti le vključevanju zaposlenih pri razreševanju oddelčnih težav. Pri tem je potrebno povedati, da pomeni možnost sodelovanja zaposlenih pri reševanju oddelčne problematike priložnost in odgovornost. Vsako vključenost pri razreševanju problematike bodo zaposleni sprejeli kot svoj doprinos v centru. Z vključevanjem jim jasno sporočamo, da so nam njihova mnenja in stališča pomembna, kar posledično povečuje občutek zadovoljstva in pripadnosti. Prav zaradi tega je potrebno seznaniti vodje in predstojnika, kako zelo je pomembna vključenost vseh zaposlenih pri določenih odločitvah. Potrebno je najti način, da bodo zaposleni večkrat vključeni pri reševanju morebitne problematike v centru.

V 3. sklopu je povprečje med vsemi ocenjeno najnižje. Tako bi mu bilo potrebno posvetiti več pozornosti, tudi s strani vodstva zavoda.

4. sklop je potrebno pogledati iz treh vidikov, in sicer vodenja, informiranja in komuniciranja ter ciljev, vizije in politike kakovosti.

Vodja naj se ne boji občasno povprašati svojih zaposlenih o tem, kaj oni pričakujejo od njega pri izvajanju vodenja. Le tako bo vodja lahko izbral

način vodenja, ki bo zaposlenim ustrežnejši. Zaposleni pa bodo posledično zadovoljnejši. Vodja lahko na tak način postane boljši vodja. Na osnovi teh informacij je mogoče veliko učinkoviteje usklajevati medsebojna stališča, prepričanja in pričakovanja. Prav tako bi bilo smiselno nadaljevati z letnimi izobraževanji s področja vodenja.

Glede podatkov, ki smo jih dobili o informiranosti na centru, ne moremo biti povsem zadovoljni, saj nekatere trditve v sklopu niso zadovoljivo ocenjene. Prav zaradi tega bi bilo potrebno okrepiti napore v izboljšavo informiranosti. Zagotovo bodo nove spletne strani ZZV MB pripomogle še k boljši splošni informiranosti. V zvezi z omenjeno problematiko bi se lahko predstojniki in direktorica morda na kolegijih temeljiteje pogovorili in poskušali s konkretnimi predlogi vplivati na izboljšanje informiranja in komuniciranja. Vse trditve, ki so namenjene oceni politike ZZV-ja, ciljem in

viziji, so ocenjene pod dopustno mejo 3. Tako bo potrebno nadaljevati z informiranjem o politiki, cilji in viziji. V lanskem letu je bil podan predlog, da se vizija izobesi na oglasne deske zavoda in jo omenja tudi preko drugih komunikacijskih kanalov. Pomembno je ponavljanje.

V 5. sklopu je skupna ocena dokaj dobra, saj znaša v povprečju **3,83**. Popraviti bi bilo potrebno delovno vzdušje predvsem tam, kjer posamezne trditve ne dosegajo povprečne ocene 3. Veliko vlogo pri tem bi lahko imel predstojnik in pa seveda tudi neposredni vodja, ki pa bi moral biti kritičen tudi do sebe. Šele s pravilno komunikacijo in z ugotavljanjem dejavnikov, ki slabšajo delovno vzdušje, se lahko nadajamo še večjih izboljšav.

Zadnji 6. sklop je v povprečju dobro ocenjen, saj znaša ocena 3,74.

7 ZAKLJUČEK

Vodstvo Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor se je v skladu s smernicami ISO standarda odločilo za raziskavo zadovoljstva zaposlenih. V praksi delovanja organizacij seveda ni običajno, da bi bili dejanski in želeni rezultati enaki. Kljub temu si prizadevamo, da bi dosegali pri zaposlenih čim večjo stopnjo zadovoljstva pri delu. Mihaličeva (2008, 121) govori, da z merjenjem zadovoljstva omogočimo pridobivanje pomembnih povratnih informacij, na osnovi katerih je mogoče ugotoviti, kje in na katerih področjih v organizaciji so potrebne spremembe in večja prizadevanja, kdo izmed neposrednih vodij morda ne vodi optimalno, kaj slabo vpliva na zaposlene, kje so potrebne izboljšave, kakšno je splošno stanje počutja zaposlenih ipd.

V prispevku smo pokazali, da je zadovoljstvo odvisno od več dejavnikov, ki različno vplivajo na posameznega zaposlenega. Raziskavo smo razdelili v tematske sklope glede na 6 dejavnikov zadovoljstva. Na srečo se dobro zavedamo, kako pomembno je tudi v kriznih časih obdržati zadovoljnega delavca, saj prihodnost pripada zadovoljnemu posamezniku, ki lahko odkriva in ustvarja nove priložnosti, kar zagotavlja doseganje uspešnosti organizacije.

8 SEZNAM UPORABLJENE LITERATURA

- Kotler, P. 1998. *Marketing Management – trženjsko upravljanje*. Ljubljana. Slovenska knjiga, 40.
- Mihalič, R. 2008. *Povečajmo zadovoljstvo in pripadnost zaposlenih*. Škofja Loka. Mihalič in Partner, 4, 5, 10, 121.
- Možina, S. 1998. *Management kadrovskih virov*. Ljubljana. Fakulteta za družbene vede, 150.
- Rus, V., Toš, N. 2005. *Vrednote Slovencev in Evropejcev*. Ljubljana. Fakulteta za družbene vede, 70.
- Schmidt, A. 2006. *Najmanj, kar bi morali vedeti o vodenju*. Ljubljana. Samozaložba, 51.
- Singer, G.M. 1990. *Human Resource Management*. Boston. PWS-Kent Publishing Company, 89–91.
- Treven, S. 1998. *Management človeških virov*. Ljubljana. Gospodarski vestnik, 131.

Velenje
Sp Do 35
LIST
2010

352(497.4 šoštanj)

9005548,6/7

COBISS

KNJARNICA VELENJE

Fotoreportaža

Srečanje preseljencev
zaradi izkopavanja premoga

Gaberke, 20. 6. 2010

Foto: Aleksander Grudnik

